

A TENGGER AJANDÉKA

Koran 28 Kertasnya Rp. 100

P. FÉLIX:

A
TENGER AJÁNDÉKA
ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK

IV. KIADÁS

BUDAPEST, 1945
KORDA R. T. KIADÁSA

Nihil obstat. Dr. Julius Czapik cens. dioec. Nr. 1575—1935. Impri-
matur. Strigoni, die 25. Maii 1935. Dr. Julius Machovich vicarius
generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

I.

Az isztriai sziklás tengerparton gyermekek játszottak. Hatan voltak; fiúk, leányok vegyest. A legkisebb a homokban ült, apró kezecskéivel nagy gyönyörűséggel pacskolta azt, s nagyot rikkantott örömében.

— Marcika! — kiáltott rá csengő kacagással a legnagyobb leánya. — Úgy kukoréksz, akárcsak egy kis kakas!

Marcika?? Hogy kerül ide ez a név? S honnan e zengő magyar szó adriai halászgyermekek ajkán?

Pedig ez nem álom, nem tévedés; valóban magyar gyermekek azok, Balogh János halásznak a gyermekei; itt laknak a közeli halászfalucskában.

Hogy aztán Balogh Jánost hogyan vetette oda a háború szele, mely végigsöpört az országon s a világ annyi tája felé hordta széjjel a magyart, — azt külön kellene elbeszélni. Egyik öreg halászgazda szolgáltaiba került, aki jó hasznát vette a Balaton vidékéről való ügyes halászlégénynek, s később leányát is hozzáadta feleségül. Így ragadt ott az Adria partján a magyar halász.

Együtt dolgozott a többiekkel, megtanulta nyelvüket, de hogy szívében mennyire magyar maradt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy gyermekei még anyjukkal is szívesebben beszélnek apjuk zengő nyelvén, mint olaszul.

— Hát most mit játszunk? — kérdezte a 9 éves Bözsike.

Valamennyiük tekintete a legidősebb leányka, Margit felé fordult. Hozzá voltak szokva, hogy ő a kismama közöttük, ő intézkedik, ha mindjárt csak 11 éves is.

— Tudjátok mit? Keressünk, kutassunk itt a tengerparton; szedjük össze a kagylókat, fadarabokat, — mindazt, amit a dagály hozott; gyűjtsük össze, s aztán vigyük el eladni Abbáziába vagy Fiúméba; jó? Az a kikötött csónak ott, az lesz a város; Péterke lesz benne a boltos.

— Jó, hát akkor ott van Fiúme és én már megyek is oda; ott fogok lakni; — felelte Péterke.

— Ugye Margit, amit a tengerparton találunk, az mind a mienk? — kérdezte a hat éves Marika.

— Persze, hogy a mienk! Amit találunk, azt megtarthatjuk; az a tenger ajándéka.

— És ha találnék egy, egy... hirtelen nem jutott valami igen nagy dolog az eszébe, — egy esernyőt; az is az enyém lenne?

— A tiéd, Marika; akkor azt a tenger a te számodra hozta. És ha tehenet hozna, azt is mi kötnénk be az istállóba! Hej, de örülne neki édesapa!

— Édesanyjának pedig hozhatna egy szép szoknyát . . .

S a gyerekek nagy buzgósággal fogtak hozzá a játékhöz. Kutattak, csereberéltek, futottak „Fiúméba” meg vissza, — mire alkonyodott s a nap lebukni készült a Monte Maggiore fölött, egészen elfáradtak a játékban.

Szép csendesen üldögéltek már a parton, mikor a falu felől olyan 14 év körüli fiú közeledett feléjük.

— Hazafelé, gyerekek! — kiáltott vígan. Azok felugrottak s örömmel szaladtak elébe. Messziről meg lehetett ismerni, hogy testvérük, annyira hasonlított hozzájuk. Barna hajú, fekete szemű, pirosposzgás képű gyermek volt az is, mint a többiek. Csupán Marika ütött el. Nem volt olyan erős testalkatú, mint a testvérei; vékony csontú, nyúlánk, hajlékony leányka volt, szőke hajjal s nefelejcskéek szemmel.

Most örömmel szaladt bátyja elé és megölelte. — No, kijátszottátok magatokat, Marikám? — kérdezte az mosolyogva, s aztán kézenfogta a gyermeket és az egész társaság vidáman indult hazafelé.

Amint a szülői házhoz közeledtek, Bözsi-

ke megszólalt: Nini! Ügylátszik, vendég van, mert édesanyánk a nagy lámpát gyújtotta meg! És valamennyien igen kíváncsian lépték át a küszöböt.

Csakugyan vendég volt. Balogh János ott ült az asztalnál egy urasan öltözött idegen emberrel, aki hatalmas termetű volt s úgy látszik, igen jó módú. Anyjuk jött-ment, tett-vett; a vacsorát készítette.

— No, itt vagytok mind a heten? — szólt feléjük édesapjuk. — Olyanok ezek, mint a madarak: röpdösnek egész nap, s estére aztán megtérnek a fészekbe!

— Jöjjetek hát és köszönjeteK szépen Carlo bácsinak.

A gyermekek már sokat hallottak Carlo bácsiról, édesanyjuk távoli rokonáról, aki hajóskapitány és Fiúméban lakik. Bátortalanul közeledtek s érdeklődve nézegették csodaszép egyenruháját, ragyogó gombjait.

A bácsi leparolázott velük és tréfás lényével hamarosan megnyerte szívüket. A gyerekek pompásan mulattak jókedvű, barátságos beszédén.

Közben odaszólt a vendég a házigazdának: Ni, ez a kislány milyen más vágású, mint a többi! — és Marikára mutatott.

— A tenger ajándéka — válaszolta az apa.

Édesanya föltálalta a vacsorát s a gyermekek is asztalhoz ültek. Margitka ölébe

vette Marcikát és vidáman kanalazta vele a tejeskávét. Egyszer nekem, egyszer neked! — mondá a kicsinek, aki ezen igen mulattott s nagyra tátotta szájacskáját, valahányszor rákerült a sor. (A négyéves Annuska is odaült szorosan a kismama mellé; ő már egyedül evett, de milyen ügyetlenül! Összevissza kente a kásával a képét, de még az orrát is!)

Marika odahúzódott a nagy fiú mellé. Evés közben lopva rátekintett a vendégre s aztán suttogva kérdezte bátyjától:

— Jani, igaz az, hogy én a tenger ajándéka vagyok?

— Ugyan, Marikám! A mienk vagy éppen úgy, mint a többi. — Erre a kislány mintegy védelmet keresve, megfogta bátyja kezét s többé nem is engedte el, míg aludni nem küldték őket.

Margitka segítségével hamarosan ágyban is volt valamennyi. Csak a nagy fiú, Jani nem feküdt még le. Ott ült a szoba sarkában szép csendesen s figyelte, miről beszélget édesapja a vendéggel. Mikor édesanyja elkészült a tennivalójával, ő is az asztalhoz ült.

Eleinte hajókról, halászatról, üzletről folyt a szó. Egyszer aztán a vendég minden átmenet nélkül hozzá fordult s ezt a kérdést tette fel:

— Mióta van nálatok ez az idegen leányka?

Jani felfigyelt.

— Már négy esztendeje — felelte az aszszony. A tenger sodort akkoriban parthoz egy csónakot, egy halott férfivel s az tartotta karjában a gyermeket. Hogy hogyan került a csónakba a halott, sohase tudtuk meg; csak sejtjük, hogy hajótörés áldozata volt. Akkoriban borzasztó viharok dúltak az Adrián, sok bárka elpusztult, sok halász odaveszett. Úgy gondoljuk, hogy ez az ember valami nagyobb hajóról menekülhetett; talán tűzvész ütött ott ki hirtelen, — mert haja, bajusza le volt perzselve és égési sebek voltak arcán. A gyors menekülés mellett szolt az is, hogy csupán alsó ruha volt rajta s nagy köpönyeg; ennek egyik szárnyába volt burkolva a gyermek egy szál hálóingecskében. A mi Jani fiunk vette észre, hogy a tenger gazdátlan csónakot sodor a part felé, s mint afféle kíváncsi fiú, azonnal futott is oda. Ő hallotta meg a gyermek nyöszörgését s ő hozta haza mihozzánk.

Az előljáróságon persze bejelentettem, hogy a csónakban talált leányka nálunk van, de senki sem jött érte; így hát a miénk maradt. Fejletlen, beteges, még beszélni sem tudó baba volt; s minthogy nyakában szép Mária-érem csüngött, hát elneveztük Mari-

kának — egészítette ki az elbeszélést Balogh János.

— Úgy gondoltuk, ez a név illik legjobban rá — folytatta felesége. Hiszen világos, hogy a Szűzanya, a tenger Csillaga vette pártfogásába a kis ártatlant, ő vezérelte sértetlenül partra . . . S a jó asszony áhítatos tekintetét vetett a kis szoba ékessége, a falon függő Mária-kép felé.

— Nagyon bájos és kedves gyermek a kicsike — mondá a kapitány.

— Mi is nagyon szeretjük. Úgy nő a többi között, mintha csak a mienk lenne; nem is tudja, hogy talált gyermek.

— Mondd csak, sógor, — fordult a vendég hirtelen üzleti hangon Balogh Jánoshoz — úgye van még adósságtok ezen a házon?

A kérdezett sóhajtott egyet. — Bizony van még majdnem ezer líra. Nehéz ám törleszteni, mikor hét gyermek tártja a szájacskáját, és mindig éhes!

— Hát teszek egy ajánlatot. Adjátok ide nekem ezt a kis idegent, — én meg kifizetem a tartozástokat. Nagy könnyebbség lesz ez nektek.

Döbönt csend támadt, — de csak egy pillanatra. A derék asszony azonnal hevesen visszautasította az ajánlatot. — Nem, nem! — kiáltotta rémülten. — Nem adunk el egyet sem közülük, — még Marikát sem!

— Ugyan, ugyan, — igyekezett a kapitány megnyugtatóni — nincs is eladásról szó! Ná-
lunk nagyon csendes a ház, — nincs gyer-
mek körülöttünk, hiszen tudod, hogy a fiam
Amerikában lakik, ott is házasodott. Fel-
derítene bennünket egy ilyen kedves kis
teremtés, s jó dolga lenne nálunk. Taníttat-
nánk is, ha kedve lenne rá; Fiúméban sok-
féle iskola van . . .

Balogh János nem felelt — gondolkozott.
Az adósságra gondolt s a vele járó gon-
dokra.

Az asszony kissé bizonytalan hangon
vetette ellen:

— Szegényke, nagyon vágynék vissza kö-
zénk . . . Fáj még a válásra gondolni is. —
Meg aztán Jani is nagyon ragaszkodik a
gyermekhez . . .

— Hát hiszen a fiúnak is segítségére le-
hetek majd ha nő, s nem apja mesterségét
akarja folytatni. Beszerződtethetem esetleg
a hajósvállalatunkhoz; ha ügyes lesz, szé-
pen haladhat előre. Magam is egészen alul-
ról kezdtem.

Elhallgattak. A kapitány elővette erszé-
nyét és csendesen elkezdte az asztalra szá-
molni a pénzt.

Jani észrevétlenül kiosont. Halkan a háló-
szobába lépett, a gyermekek mélyen alud-
tak, csak Marika feküdt tágranyílt szemmel
ágyában.

— Csendesen! — súgta a fiú s szájára tette az ujját. Hol van a szoknyácskád?

Felöltöztette a gyermeket úgy, ahogy tudta. A leányka hangtalanul, remegő kézzel segített. Mikor már anyja nagykendőjébe is be volt burkolva, karjára vette. Marika nem kérdezett semmit, csak szorosan megölelte bátyja nyakát. Az nesztelen léptekkel kilopódzott terhével a csillagos nyári éjszakába, s elindult a sziklás tengerpart felé. Egy idő múlva letette karjáról a gyermeket s nagyot lélekzett; aggodalma most már jórészt elmúlt, mert a part bűvőhelyeit senki sem ismerte nálánál jobban.

A leányka bizalommal lépkedett mellette; sejtette, hogy otthon veszély fenyegeti, s azt is sejtette, hogy honnan.

Mikor már jól bennjártak a sziklák között, a fiú megkönnyebbülten mondta: — Így ni. Most már meg nem találunk bennünket. Elhelyezkedünk kényelmesen az egyik védett sziklamélyedésben s itt fogunk aludni. Ugye nem félsz?

A gyermek nem felelt, csak remegve húzódott védelmezőjéhez. Az magához ölelte s szeretettel törölgette könnytől ázott arcocskáját.

— Hát ilyen bátor egy tengeren járó halásznak a leánykája? — kérdezte tréfálkozva. — Nincs mitől félned, Marikám! Hogy sötét van? Nézd, milyen gyönyörűen

ragyognak fölöttünk a csillagok! És reád különösen vigyáz a tengerek Csillaga, Mária! ... Itt elhallgatott hirtelen, megijedve attól, hogy valami olyat talált mondani, amit nem kellett volna. De hamar föltalálta magát, s így folytatta: Hiszen Marikának hívnak! Minden Máriának különös oltalmazója és pártfogója a Boldogságos Szűz ... Ejnye, te még nem is tudod azt a szép Mária-éneket, amit tegnap a halászatról hazafelé jövet, édesapával énekelgettünk; azt mondja, hogy ő még a nagymamától tanulta ... majd megtanítlak rá; jó?

És a melegszívű magyar fiú a tenger zúgása mellett elkezdte dúdolni az idegen, de testvérként szeretett leánykának a gyönyörű Mária-éneket:

Te vagy földi éltünk vezércsillaga,
Édes reménységünk, kegyes Szűz Anya!
Téged rendelt jó Anyánknak az Isten Fia,
Azért áldunk örvendezve, ó Szűz Mária!

Célját el is érte. A gyermek megnyugodott, amint maga is vele énekelgette a bizalmat, megnyugvást fakasztó verssorokat. Öntudatlanul megérezte, hogy ő valóban a Boldogságos Szűznek különös pártfogása alatt álló gyermeke!

— Tudod, Marika, — folytatta aztán Jani a beszélgetést — tegnap mikor a halászatról hazafelé tartottunk, megint annyi szépet mesélt édesapa az ő gyermekkoráról! Mikor

úgy el-elkezd mesélni, szinte elfelejti, hogy hol vagyunk, s lélekben odahaza jár a Balaton táján, nagymamáéknál... Ilyenkor látom, hogy mennyire vágyik haza. Én meg elgondolom, hogy milyen jó lenne, ha már nagy lennék, aztán sok-sok pénzt tudnék szerezni! Titokban összegyűjteném az útiköltséget s egyszer csak ezzel állanék édesapánk elé:

— Édesapám, itt az útiköltség, holnap indulunk Magyarországba nagymamát meglátogatni! De mindnyájan álm!

A két gyermek a képzelet szárnyán elszállt a zúgó Adria mellől a sohase látott, de mégis szívből szeretett szép magyar földre... Vajjon valóra válnak-e álmaik?

Marika egészen megnyugodott és lassan el is álmosodott. Jani betakargatta a nagy kendőbe és igyekezett kényelmessé tenni fekvőhelyét.

— No, most aludj szépen, Marikám.

— De ugye, itt maradsz?

— Itt maradok és vigyázok reád. És vigyáz reád a Boldogságos Szűz, a tenger Csillaga is!

Mikor Jani hallotta a leányka nyugodt, egyenletes lélekzetvételét, Istennek ajánlotta mindkettőjüket s maga is lefeküdt.

Alig pirkadt azonban a hajnal, már fönn volt ismét s fürkésző szemmel figyelte a tengert. Megnyugodva látta, hogy a halász-

hajók kivonulnak a tengerre s hogy közöttük van apja bárkája is.

Amint a gyermek fölébredt és maga körül nézván, ráeszmélt a történetekre, első dolga volt, hogy bátyja nyaka köré fonta két kis karját.

— No, jól aludtál, Marikám? Édesapa már kievezett. Most elmondjuk a reggeli imádságot és hazanézek, hogy megtudjam, itt van-e még Carlo bácsi. Aztán visszajövök érted, vagy hozok neked ennivalót. Nem fogsz félni egyedül?

— Nem; de úgye biztosan visszajössz, Jani?

— Egészen biztosan — felelte a fiú. — S ha félnél vagy megúnnád a várakozást, csak dúdolgasd el azt az éneket, amelyre tegnap tanítottalak. Hogy is van? — És elkezdte a leánykával:

Te vagy földi éltünk vezércsillaga,
Édes reménységünk, kegyes Szűz Anya!
Téged rendelt jó Anyánknak az Isten Fia,
Azért áldunk örvendezve, ó Szűz Márial

— Egészen jól tudod már! Amikor énekeled, mindig érezni fogod, hogy veled van a mennyei Szűzanya!

*

Mikor Balogh János hazaérkezett a halálszatról, a gyermekek már az asztalnál ültek és ebédeltek. Nem szólt semmit, csak körüljártatta tekintetét, mintha meg akarná szá-

molni, hogy megvannak-e valamennyien. Aztán nyugodtan keresztet vetett s ő is asztalhoz ült.

Ekkor hozzá lopódzott egy szőke, kékszemű leányka, s mielőtt ő észrevette volna, hogy mit akar, két finom kis kezével megfogta hatalmas, munkától 'eldurvult kezét és csókolta, csókolta sokszor egymásután.

Az erős nagy ember szeme megnedvesedett. „Csacsi kislány”, mondotta csendesen, s melegen szívére ölelte a gyermeket.

II.

Négy év telt el azóta. A gyermekek nőttek, szorgalmasan jártak az iskolába, segítettek anyjuknak vagy játszottak a tengerparton. A szülők pedig viselték tovább gondjaikat; sorsuk nem javult, de nehezebbé sem vált. Az adósságot, mellyel házuk meg volt terhelve, nem bírták kifizetni, ám hitelezőjük szerencsére jólelkű, nemesszívű ember volt, aki látta a derék, szorgalmas emberek küszködését és nem szorongatta őket. Jani már rendszeresen résztvett apjával a halászatokon s így ő is keresett valamelyest. Úgy tervezték, hogy nyárra már Margitot is elküldik szolgálatba Lovranába vagy Abbáziába, s ez is könnyíteni fog a család helyzetén. Egyszerűen megvoltak kis terveik és reményeik.

Am ember tervez, Isten végez — és vég-

zése sokszor súlyos keresztet jelent. A kis halászcsalád sorsa is egészen másképp alakult, mint ahogy ők tervezgették és remélték.

Egyik tavaszi éjszakán szörnyű vihar támadt; a tenger zúgott, tajtékzott, tombolt, s egyik halászbárkát a másik után borította fel. Másnap egyre-másra hozta a víz a holttesteket a part felé; ezek az elcsendesedett emberek már nem kértek egyebet, mint utolsó szeretetszolgálatként azt, hogy földi porhüvelyüket megszentelt földbe temessék.

Megmenekült halászok hozták a szomorú hírt, hogy látták fölborulni a Balogh bárkáját is, s azt is látták, hogy fia testét néhány-szor felvetette a víz.

A szerencsétlen asszony kezét tördelve sietett a partra s szívszaggató zokogással várta, hogy mikor hozzák elő ura komor arcú társai az ő szeretteinek holttestét is.

Fia tetemét nem sodorta parthoz a víz; ő a tenger mélyén lelte sírját. Balogh Jánost azonban hazahozták, kiterítették a szobában s meggyújtották körülötte a szentelt gyertyákat. A szegény özvegy zokogva térdelt a ravatal mellett; siratta férjét s derék, munkabíró, nagy fiát. Gyermekai néma megdöbbenéssel vették körül, nézték halott apjuk békés arcát, s szemüket törölgették. Marika kissé távolabb húzódott; arca sápadt volt, szeme égett. Mielőtt lezárták volna a

koporsót, anyja megfogta a kezét s odavezette a halotthoz. — Jöjj, kislányom, ne félj; búcsúzz el te is édesapádtól.

A gyermek hirtelen összekulcsolta két kezét és könnyes szemmel kiáltott fel: — Apám, meglátod, segíteni fogok édesanyán s mindnyájunkon!

Aztán szótlanul, elgondolkozva követte a többiekkel a koporsót a temetőbe.

Mikor elhantolták Balogh János kihúlt tetemét, az özvegy elindult gyermekeivel csendesen hazafelé. Marika hozzá húzódott s megfogta a kezét. Így haladtak sokáig, hallgatagon. Egyszer aztán megszólalt Balogné:

— Éppen a mellé az ismeretlen halott mellé temettük apátokat, aki téged egykor partra hozott, s aki valószínűleg a te édesapád volt. Emlékszel, hogy a multkor elmeséltem neked mindent arról, hogyan kerültél közénk, hiszen már nagyleány vagy, tudnod kell ezt.

— Így hát két édesapám van már odafönn a jó Istennél; — felelte a leánya — és ott van Jani is — tette hozzá elhaló hangon. Alig tudta kimondani ezt.

Az asszony magához ölelte a gyermeket.

— Mindig úgy szerettelek, Marikám, mintha az édes gyermekem lennél; de ha most rád nézek, úgy tetszik nekem, mintha

a mi drága Janink hangját hallanám: Őt hagyom neked örökségül, anyám!

A többi gyermek nemigen értette, hogy mit jelent ez, — de Marika megértette.

— Édesanyám! — súgta most bátran és sok-sok gyöngédséggel — meglátod, én segíteni fogok rajtatok!

Az asszony nem tudta, hogy a leányka mire gondol; nagy szomorúságában nem is igen tűnődött rajta, — csak megsimogatta szeretettel szőke fejét.

*

Marika testileg távolról sem volt olyan erős, mint testvérei, de nagy bátorság és lelki erő lakott benne. Nagy terveket forgatott kis fejében; nagyon komolyan vette a halottnak tett ígéretet, hogy segíteni fog családján.

Másnap kora hajnalban észrevétlenül ki-osont a házból. Ünneplő ruha volt rajta, kezében pedig kis batyu és néhány szál virág. Óvatosan körül nézett, hogy vajjon nem látja-e valaki, — aztán futva elindult a halászbárkák felé. Tudta jól, hogy az öreg halászgazda, Beppo bácsi ilyenkor indul Fiúméba; ő viszi az egész halászfalu áruját a városba, hogy hét órára már a piacon legyen.

Egészen jól számított. Beppo bácsi már

az utolsó küldeményeket vette át, két evezője is a bárkán volt már.

Könyörgő arccal állott eléje. — Beppo bácsi kérem, vigyen el Fiúméba! Carlo bácsihoz kell mennem; ő még nem tudja, hogy tegnap eltemettük apát.

A jószívű öreg megcirógatta a kis árvát.

— No, hát csak ugorj be; elférsz még te is közöttünk!

A bárka elindult.

Marika kissé megkönnyebbülve sóhajtott föl. Örült, hogy Beppo bácsi nem kérdezte meg: Miért küld anyád éppen téged? Akkor nem tudott volna egyebet mondani, mint azt, hogy: Nem anyám küld; — hazudni nem tudott volna. S akkor, ki tudja, sikerült volna-e eljutnia Fiúméba?!

Amint azonban lassan távolodtak a parttól, fájó szívvel nézett vissza a kis halászfalura, s a faluszéli házikóra, hol szerettei maradtak. Majd a sziklás partra siklott tekintete; arra a helyre, ahol egykor Jani tanítgatta a szépséges éneke!

Te vagy földi éltünk vezércsillaga,

Édes reménységünk, kegyes Szűzanya!

Téged rendelt jó Anyánknak az Isten Fia...

— A Szent Szűz velem lesz mindig! — gondolta magában a messze idegenbe induló gyermek. De hiába volt erős a lelke, a válás fájdalma s a Janira való emlékezés mégis csak könnyeket csalt szemébe.

Beppo bácsi a nagy vitorla kifeszítésével volt elfoglalva, de közben rá-rápillantott a gyermekre, s egyszerű, jóságos szívét igaz részvét töltötte el. Megsimogatta a kislány fejét s így szólt hozzá: — Milyen szép virágod van! A ti kertetekből való?

— Janinak hoztam . . . — felelte a leányka alig hallhatóan és csendesen leszórta a tenger habjaira.

A tenger egyébként olyan szelíden ringatódzott, mintha nem is tudna vadul hánykolódni, s mintha nem is ő lett volna néhány nap előtt okozója annak a szörnyű pusztulásnak és sok-sok gyásznak. Pedig elég erős volt a reggeli szél; bele is kapott a nagy vitorlába s a bárka vígan suhant tova Fiúme irányába. Az evezőkre nem is volt szükség. Az öreg halász elégedetten nézte, hogy mily gyorsan szalad mellettük hátrafelé a part. — Ha a szél irányt nem változtat, egy jó óra alatt benn is leszünk a kikötőben! — szólt derűsen legényeihez.

Marika még sohase volt távol kis falujától. Nem csoda tehát, ha megragadta lelkét a sok új benyomás. Gyönyörködve nézelődött jobbra a sziklás szigetek, balra a tündéri part felé, hol egymásmellett sorakoztak Lovrana s Abbázia remek villái, palotaszzerű szállodái . . . Szemközt pedig egyre közeledtek a nagyváros hatalmas házsorai. Úgy érezte magát, mintha álmodnék.

Az álmvilágból azonban hirtelen lezuhant az élet valóságába, mikor Beppo bácsi kikötött s így szólt:

— No, ugorj ki, kislányom; megérkezünk!

Szófogadón ki is ugrott a bárkából, — de egészen tanácstalanul nézett körül. Mit csináljon, hova forduljon ő most ebben a házrengetegben? Szíve összeszorult; milyen egyszerű volt azt otthon elgondolni, hogy eljön Fiúmába, Carlo bácsihoz; de mit csináljon most? Szinte elpityeredett nagy gyámtalanságában. Szerencse, hogy az öreg halász észrevette, mily tehetetlenül áll.

— Persze, nem tudod, hol lakik a bátyád, ugye? — szólt hozzá jóságosan.

— No, jöjj, megkeressük. Az utcát nem mondta meg anyád?

— Nem.

Beppo bácsi megcsóválta a fejét. — Ejnye, hát hogy lehet egy gyermeket így elbocsátani hazulról? — gondolta magában — de jóságos szíve mindjárt hozzá is tette: nem csoda különben, hogy szegény asszonyt megzavarta a hirtelen csapás!

Persze mindezt nem mondta el. E helyett odaszólt a legényeihez: — Adjátok le az árut éppenúgy, mint máskor szoktuk. Én hamarosan visszajövök. — Ezzel a kislányt kézen fogva, elindult a személyszállító gőzösök kikötője felé. Hogy melyik parti hajó-

nak kapitánya a keresett Carlo bácsi, azt persze ő sem tudta, de bizonyosra vette, hogy a vállalat más hajóinak matrózai között is akad olyan, aki tudja, hogy hol lakik s útba tudja igazítani.

Egészen jól számított. A lakáscímet mihamar megkapta s elindult a kislánnyal a vasúti állomáson túl, a város széle felé.

Barátságos, földszintes villa előtt állott meg vele. No, itt lakik a bátyád, kislányom!

— Köszönöm szépen, Beppo bácsi, hogy elhozott! — mondta a kislány bátran — de azért a szíve nagyon összeszorult, mikor két kézzel megfogta a jószágos öreg kerges kezét. — Mondja meg édesanyámnak, hogy ne várjon haza! — S ezzel hamar belépett a házba; attól félt, hogy kérdezősködés fog következni vagy az ő könnyei erednek meg.

Az öreg kissé meglepetten nézett utána, de aztán így szólott magában:

— Hát a Madonna oltalmazzon, gyermekem! Nem lesz itt rossz dolgod, úgy vélem. Jóképű ház ez nagyon; jó sora lehet a gazdájának! Hát persze, amerikai fia van; bizonynyal szokott dollárokat hazaküldözgetni.

Azzal, mint aki jól végezte dolgát, nyugodtan visszaindult a bárkájához. Útközben még a halászok templomába is betért, s nem felejtette el még ott sem a Madonna oltalmába ajánlani a kis árvát, akit idehozott.

Marikának barátságos kis cselédleány nyitott ajtót. Aztán beszólt a szobába: — Egy leányka van itt s a kapitány urat keresi!

— Hát jöjjön bel! — szólt ki egy női hang. A cseléd erre betolta a kis idegent az ajtón.

Carlo bácsi a reggeliző asztalnál ült; kávéját itta s közben az ujságot olvasta. Szemben ült vele a felesége reggeli ruhában. Még egy 12 év körüli leányka is volt a szobában, aki éppen szedelőzködött, hogy az iskolába induljon. Mind a hárman a kis jövevényre fordították tekintetüket.

— Jöjj közelebb! — szólt a néni kellemes hangon, mialatt pápaszeme fölött nézett a kislányra. — Mit akarsz?

Mielőtt azonban a gyermek megszólalhatott volna, a kapitány fölkiáltott:

— Nini! Hiszen ez a Balogh sógor leánykája! A „tenger ajándéka“, aki nem akarta, hogy „eladják“! Nézd, feleség, ez az a kislány, akiről pár évvel ezelőtt szó volt; emlékszel rá?

— Hogyne, emlékszem a dologra — felelte az asszony, mialatt figyelmesen nézte a gyermeket.

— Hát hogy vagytok odahaza? — kérdezte a kapitány. — S miért küldtek be hozzám?

A leányka nagyot sóhajtott. — Édesapám meghalt — és Jani is.

— Micsoda? — kiáltotta a kapitány és ijedten ugrott fel. — Szent Isten! Meghalt az a derék munkás ember?! És a Jani is? Hogyan történt? A multkori nagy viharban vesztek oda? S most segítségért küldött anyád ugye?

— Anyám nem tudja, hogy idejöttem — felelte a leányka.

— Jöjj ide hozzám, gyermekem — szólalt meg most az asszony. — Ide ni, egészen közel.

Megfogta a kezét. — Most nézz a szembe.

— Mondd, miért jöttél el hazulról anyád tudta nélkül? S miért jöttél hozzánk?

— Mert Carlo bácsi meg akart venni engem, mikor nálunk volt — felelte a gyermek egyszerűen s őszintén.

— Ostobaság! — felelte erre a néni. — Te, hiszen a gyermekeket nem veszik s adják, mint az árut a boltban! Carlo bácsi segíteni akart a szüleiden, s nekem egy kedves kisleánykát akart hozni a házba.

— És most ugye ide szeretnél jönni? — kottyant bele a beszélgetésbe a kislány is, aki a szobában volt, s aki nagy figyelemmel hallgatta, hogy miről van szó.

— Eredj az iskolába, Helénke — fordult hozzá a néni. — Már legfőbb ideje, hogy elindulj. Nincs szükségünk rád a tárgyalásoknál. Aztán ismét a kis idegenhez fordult:

Hát valóban hozzánk szeretnél most jönni?

— Most már igen.

— Hm, — mosolygott a néni és rámutatott a leánykára, aki éppen iskolatáskáját csatolta fel — de hát látod, most már van kislányunk.

Marika ezt hallva, sírva fakadt. — Akkor mit csináljak most?! — kérdezte tanácstalanul és kétségbeesetten. — Megígértem édesapának, mikor a koporsóban feküdt, hogy segíteni fogok anyáékon!

Az asszony szeme megnedvesedett. Megcirógatta a síró gyermeket s melegen szólt hozzá:

— És akkor is eljönnél hozzánk, ha tudnád, hogy rossz dolgod lesz itt?

— Persze — felelte a gyermek gondolkodás nélkül. — Hiszen most már Jani sem él, pedig már ő is keresett...

— No és a legnagyobb lány?

— Ő elmegy szolgálni Lovranába, — de pénzt még ő se küldhet haza édesanyának.

— Most értelek hát egészen! — mondá a néni. — Te azt hitted, hogy mi valóban megveszünk téged készpénzért?

A gyermek bólintott. Aztán bátoritanul folytatta: — Vagy talán másvalaki, ha itt nem kellek! Csak kérem, segítsenek rajtam!

Erre a jó asszony magához ölelte a kislányt s könnyei összefolytak a kis árva könnyeivel. — Hát igaz, hogy itt van már

a kis unokánk Amerikából, de hát ezentúl lesz két kislányunk. Ugye úgy lesz, apa?

— Persze, hogy itt marad! — felelte a bácsi. — És iskolába jár, hogy tanuljon valamit.

Ekkor a néni elvette Marika kis batyuját, s közelebb tolt egy széket az asztalhoz.

— Ül le gyermekem, idd meg ezt a kávé. Bizonynal nem reggeliztél még ma. S mindjárt elkezdett vajaskenyeret is kenni számára.

— Aztán csak légy nyugodt, Carlo bácsi mindent elrendez édesanyáddal.

— Ugye öregem, nem hagysz cserben azt az asszonyt? Nem lehet olyat tenni, — már csak e gyermek miatt sem!

— Még ma kimegyek hozzájuk — felelte a kapitány. — Majd meglátom, mit tehetek értük. Legjobb lesz talán, ha megveszem számukra azt a házat; ezzel veszem le a legnagyobb gondot a szegény asszony vállairól.

A megkínzott lelki gyermek felsóhajtott:

— Köszönöm, ó nagyon köszönöm!

— No és aztán szeretsz-e bennünket? — kérdezte a néni.

— Nagyon, nagyon! — felelte a leányka és két kis karját új nevelőanya nyaka köré fonta.

— Tehát rendben van a dolog, öregem; mondá a néni a férjének. A miénk marad ez a gyermek. Ezzel nem csinálunk rossz vá-

sárt — gondolta magában, de nem mondta hangosan. Inkább így folytatta: ebben örömnünk lesz.

*

A kapitány rövid idő múlva elment hazulról s a felesége egyedül maradt Marikával.

— Mi van a batyucskádban? — kérdezte tőle a reggeli után és elkezdte bontogatni azt.

— Benne van mindenem — felelte a gyermek. A hétköznapi ruhám, két ingem meg két harisnyám. Ebben a kék kendőcskében van az az ingecske, amelyben megtaláltak kiskoromban, s a Mária-érem, mely akkor a nyakamon volt.

A néni megnézegette a finomművű aranyérmet, s a legdrágább, legfinomabb vászonból készült, kézzel varrott és gyönyörű kézhímzéssel díszített hálóingecskét. Kié lehetett ez a gyermek? — gondolta magában.

— És itt van még egy mézeskalács-szív — folytatta Marika bizalmasan. — Ezt Jani vette nekem az első keresményéből...

— És te megőrizted, nem etted meg? — No majd felfüggesztjük az ágyad fölé, jó?

Estére már egészen otthonosan érezte magát Marika a jó néniéknél. Megnyugodva nyújtózott el a szép, fehér ágyacskában, hogy kipihenje nagy és izgalmas napjának fáradalmait. A néni pedig elgondolkozva állott meg az alvó leányka ágyacskájánál.

— Ilyen gyermekkel még sohase találkoztam életemben. Milyen bátor, milyen erőselkű... s olyan bájos és finom, mintha csak született grófkisasszony lenne!

*

Carlo bácsi még aznap időt szakított magának, hogy motoros csónakon lerepüljön a kis halászfaluba, s vigaszt és segítséget vigyen a mélyen sujtott családnak. Az özvegy minden ügyes-bajos dolgát elintézte, adósságait kifizette, s felajánlotta, hogy gyermekeinek gyámja lesz.

— Így aztán majd csak meglesztek szépen, — mondta biztatólag az asszonynak, mikor búcsúzásra nyújtotta kezét. — Ne aggódj semmit, nem hagyunk el benneteket, s Marikát is hazaküldjük időnkint, hogy lássátok, s hogy az ő szívecskéje se fájjon nagyon utánatok.

III.

Marika előtt most egészen új világ nyílt meg. Kezdetben persze vágyakozott haza, de hősiesen legyőzte honvágyát, s nagy örömmel járt az iskolába Helénkével. Rendkívüli volt a tudásvágya és a szorgalma.

Egyébként is megváltozott körülötte minden. Egyszerű, falusi ruhácskáját le kellett vetnie s városi szabású ruhát kapott. Mezítláb se szaladgálhatott többé, — és ő szíves-örömmel alkalmazkodott a jó néni minden

kívánságához. Csak rakoncátlan, göndör szőke hajával volt a néninek sok baja; az sohase akart olyan szépen, rendesen a fejéhez símulni, mint ő szerette volna.

Az ügyes és szolgálatkész gyermeknek a ház körül is nagyon sok hasznát lehetett venni, s így a néni sohase bánta meg, hogy jó szívére hallgatva, ott tartotta a kis árvát. Helénnel is őszintén szerették egymást, jól ki is jöttek, — bár Helén kissé kényes hölgyike volt és szerette magát kiszolgáltatni. Am csak akkor tette ezt, ha nagyapja nem volt otthon, mert tudta, hogy az nem tűri. Nagyanyja inkább elnézte, de azért néha ő is megsokalta s így szólt Marikához: — Nincs arra semmi szükség, hogy Helén anynyira kihasználjon téged; hagyd csak, hadd végezze el maga a dolgait; ne kényeztesd annyira! Mikor aztán Marika megtagadta Helén egyik-másik rendelkezésének teljesítését, kész volt a harag és az elégedetlenség. No de azért komoly ellentétekre nem került a sor sohase közöttük, hiszen alapjában véve Helén is jó gyermek volt.

Egy este, mikor Marika aludni tért s szokásához híven letérdelt ágya elé, hogy elmondja esti imáját, megdöbbenve vette észre, hogy nem függ az ágya fölött a Janitól emlékből kapott mézeskalács-szív. Csak a piros szalag lógott ott a szegen, üresen.

Felugrott s rémülten, kipirult arccal fu-

tott át a nénihez. Az ijedten nézett a fel-
dúlt arcú gyermekre.

— Mi bajod, Marika?

A gyermek a felindulástól első pillanat-
ban nem tudott szóhoz jutni, — mire azon-
ban megjött a szava, már egy s más át is
cikázott az agyán, s okosabbat hirtelen nem
tudván mondani, ezt felelte:

— Jaj... talán itt hagytam valamit...

— Nem, Marika, nem azért jöttél, azt
látom rajtad. Tudod, hogy én az őszinte
egyenességet szeretem; hát csak ki vele:
mi a baj?

— Hát... hát... nincs meg a mézes-
kalács-szívem!

Helén ott ült még az asztalnál és valami
rémhistória olvasásában volt elmerülve, —
e szavakat hallva mélyen elpirult, ami nem
kerülte ki nagyanyja figyelmét.

— No és tudod, hogy ki vette el? —
kérdezte a néni egészen nyugodtan.

— Nem tudom... hiszen nem lehetetlen,
hogy magam vertem le nagy ügyetlenül az
ágyazásnál a nélkül, hogy észrevettem vol-
na. S most aztán annyira megijedtem...

A néni szeretettel simította meg a gön-
dör fejecskét. No, — ne búsulj, kislányom;
ennél nagyobb veszteségek is érnek majd
az életben.

Marikát megnyugtatta a szelíd, jóságos

hang s a meleg simogatás. Szépen jó éjtszakát kívánt ismét és visszament.

Mikor aztán Helén is betette a könyvet s odalépett a nagyanijához, hogy jó éjtszakát mondjon, az szemrehányóan nézett rá.

— Ugye kislányom, tudod mi a tenni-valód? — mondta csendesén.

— Ó nagymama, úgy bánt a dolog! — tört ki a gyermekből az önvád egészen őszintén.

— Tudod, kezdetben csak nyalogattam azt a mézeskalácsot; aztán beleharaptam... aztán meg is ettem.

Mielőtt a kapitányné lefeküdt volna, benézett a leánykákhoz. Unokája ott ült kis barátnője mellett.

— Hiszen kedves, jó gyermek lám, a mienk is! — állapította meg magában. De azért a másik — az egészen más. Abban annyi finomság, annyi nemes vonás van, hogy az egészen bámulatos! No, majd karácsonyra veszünk neki egy aranszívecskét s azt Helénke ajándékozza neki.

*

Marika legnagyobb boldogsága az volt, hogy havonként egyszer hazamehetett a kis halászfaluba nevelőanyját s testvérkéit meglátogatni. Mily örömmel várták a Balogh-gyerekek, s milyen ujjongással lesték

Beppo bácsi bárkáját, mikor Marikát hozta! Baloghné is meleg szeretettel ölelte meg a kedves, mosolygós arcú gyermeket, aki sohasem felejtette el, hogy valami örömet szerző apróságot hozzon számára.

Oh, milyen jól érezte magát a régi, kedves, meghitt szobácskában! Baloghné s a gyermekek nem győzték neki mesélni az otthoni ujságokat. Hogy a villám beleütött az egyik fába, az éppen annyira érdekelte Marikát, mint az, hogy a kecskének tarka kis gidája született és minden, minden egyéb, ami a régi, kedves körben történt...

Azután kimentek a tengerpartra és ott éppen olyan vidáman folyt a játék, mint régen. Futkostak, játszottak, — s éppen úgy csengett az édes magyar szó a távoli tengerparton, mint akkor, mikor még a derék Balogh János élt, aki nem engedte, hogy az ő gyermekei az idegen országban idegen emberekké váljanak, mert szíve mélyén örökké ott égett a vágy, hogy egykor hazahozza őket az ő jóságos, öreg édesanyjához. S mit szólna az, milyen szemmel nézne rájuk, ha még azt se tudnák neki mondani: Itt vagyunk, hazajöttünk, drága öreg szülénk!

Játék után összeültek, s felhangzott a dal. Előkerültek a régi, kedves nóták, mikre még apjuk tanította őket. A nótázás azonban csendes mélézással végződött. Ha nem

is sokat beszéltek, mégis mindegyikük gondolata ott járt a drága elköltözötteknél: a kis temetőben nyugvó édesapánál s a tengerbe veszett, drága jó testvérnél.

És Marika sohase engedte, hogy az ő kedves éneke elmaradjon, melyre valamikor Jani tanította kinn a tengerparton, a csillagos éjszakában:

Te vagy földi éltünk vezércsillaga,
Édes reménységünk, kegyes Szűz Anya!
Téged rendelt jó Anyánknak az Isten Fia,
Azért áldunk örvendezve, ó Szűz Márial

Teltek, múltak a hónapok, az évek. Marika 13 éves szép, nyúlánk leánykává fejlődött, aki az iskola első tanulója volt, otthon pedig valóságos jobbkeze jótévőinek. Bizony, a néni sokszor adott csendben hálát a jó Istennek, hogy ezt a drága kis teremtest hozzájuk vezérelte.

Carlo bácsi fölött eljártak az évek. Nem volt beteges, de azért nagyobb kitartást, erőfeszítést kívánó munkát már nem bízott rá a hajósvállalat vezetősége.

Igy hát egyik, Fiúme és Abbázia között közlekedő személyszállító hajó kapitánya lett, s naponta többször tette meg hajójával ezt a rövid tengeri utat. A leánykák legnagyobb öröme volt, ha szabad délutánjaikon vele mehettek. Míg a hajó az abbáziai parton állott s a visszaindulás idejét várta, pompásan megfürödhettek, vagy pedig a

parton sétálgatva nézték a jövő-menő embereket, a hullámozó, zajos fürdő-életet.

Marikának különösen az szerzett igen nagy gyönyörűséget, hogy minduntalan magyar szót hallott felcsendülni a fürdővendégek ajkán. Eddig nem hallott mást magyarul beszélni, csak elhúnyt nevelőapját és testvéreit! Élénken figyelte, hogy miről folyik az idegenek között a szó, s fordítgatta Helénnek: most ezt mondják! Most meg amazt! Helén szinte irigyelni kezdte a tudományaért; megért olyasmit is, amiről neki fogalma sincs!

Carlo bácsi felesége a nyár folyamán egyszer nagyon elszomorodva tért haza öreg édesanyja látogatásából, mert úgy találta, hogy testi erői rohamosan fogynak már. — Az öreg asszony teljesen magánosan lakott kis házikójában az Abbáziából Lovrana felé vezető út mentén. Felnőtt gyermekei kérték, hogy költözzék hozzájuk, szerettek volna nagyobb kényelmet biztosítani számára, — de sohase volt hajlandó kérésüket teljesíteni. Azt mondta, hogy ő úgyse érezné magát jól sehol másutt, mint otthon; azon a helyen, ahol úgyszólván egész hosszú életét leélte. Segítséget se akart venni magá mellé; egyedül élt, takarított, mosott, főzögetett magának. Leánya azonban úgy látta, hogy már annyira gyenge, hogy igazán nem való neki ez a munka. Am, hiába kérte

életmódja megváltoztatására; csak annyit tudott nagy könyörgéssel kivinni, hogy legalább a főzéssel hagyjon fel. Az öreg néni nagynehezen beleegyezett abba, hogy leánya ezentúl naponta elküldje neki az ebédet. Mert hát az pénzbe nem kerül, hiszen veje hajóján naponta átjöhet a két kislány, akik amúgy is nagyon szeretik az Abbáziába hajókázást, s könnyen elhozzák az ebédet. A tengerparti sétát a hajóállomástól a nagymamáig pedig szintén ezer örömmel vállalták.

A leánykák csakugyan örömmel vállalták, s az első napokban pompásan ment minden. Azonban 2—4 nap múlva Helénke kezdte unni a dolgot. Mert bármilyen szép is volt a tengerparti séta, — mégiscsak soknak tartotta naponta háromnegyed órát gyalogolni a nagymamáig s ugyanannyit vissza, olyan úton, amelyen a fürdővendégek közül már kevesen járnak, s ahol így nincs annyi érdekes látnivaló, mint benn, a fürdőhely sétányain.

Mikor negyedik nap útnak indultak, le is ült a legforgalmasabb helyek egyikén egy padra s így szólt Marikához:

— Tudod, én ma fáradt vagyok; nem megyek veled végig a nagymamához. Majd inkább megvárlak ezen a padon. — Marikának nem volt semmi ellenvetése; a szolgálat-

kész leányka készséges szívvel vitte el egyedül is az öreg néninek az ebédet.

És ezentúl mindig egyedül tette meg a hosszú utat a tengerparton; a kényeskedő Helénke lusta volt erre a fáradságra, Marika szívében pedig annyi tapintat és finomság lakott, hogy sohase szólt a dologról ott-hon, — az öreg néninek pedig nem árulta el, hogy unokája átjött a hajóval, csak nincs kedve messze lakó dédanyjáig elfáradni.

Marika nem érezte nagy áldozatnak, hogy az ebédhordás miatt az eddigi szórakozásról le kellett mondania. A tenger gyermeke volt ő; az hozta a partra, az adott kenyeret neki, míg jóságos nevelőapja élt, sőt még most is a tengerész Carlo bácsi útján jut minden jóhoz. Hogyne szeretné hát a tengert, s hogyne gyönyörködnék benne szívesen! Talán még szívesebben is, mint a fürdővendégek zajgásában, mozgalmas életében. Még aztán... a tenger emlékezteti legjobban azokra, akik az ő szívének legdrágábbak a világon...

Az Abbáziából Lovrana felé vezető úton mentén egy gyönyörű Madonna-szobor áll; — nincs messze a parttól, de azért mégis benn van a tengerben egy sziklazátonyon. Valahányszor Marika elhaladt mellette, mindig gyönyörködve és áhítattal nézte; — hiszen a Szűzanyát mindig nagyon szerette

s erősen hitt abban, amit Jani mondott neki egykor, azon a szép, csillagos éjszakán: hogy rá különösen vigyáz a tengerek Csillaga, Mária. Mióta pedig azt hallotta Carlo bácsitól, hogy ő úgy tudja, azt a Madonna-szobrot olyasvalakinek az emlékére állították oda a sziklazátonyra, aki a tengerbe veszett: azóta még sokkal nagyobb áhítattal és szeretettel nézett rá. Mikor elég korán tért vissza az öreg nénitől, úgyhogy nem kellett félnie, hogy lemarad Carlo bácsi hajójáról, — le is ült mindig a tengerparton a Madonna-szobor közelében. Áhítatos fohászt küldött az ég Királynőjéhez szereteteiért, jótevőiért, s azért, kinek teste ott veszett a hullámsírban, de kit bízó hittel remél viszontlátni egykoron . . . Aztán megennyhült szívvel indult tovább útján.

Mikor gondolatai így szereteteinél jártak, bizony nem nagyon figyelt a vele itt-ott szembejövő fürdővendégekre. Egyáltalán észre sem vette azt a feketeruhás, őszhajú, nagyon előkelő hölgyet, ki mellette elhaladván rápillantott, — s aztán döbbenetn meredt a bal arcán levő jelentéktelen kis anyajegyre; majd gondolkozva nézett utána. — S mikor másnap visszatérőben volt a hajóállomás felé, akkor se vette észre, hogy ugyanaz a hölgy távolról szembe jön vele.

Leült ismét kedvenc helyén, a Szűzanya szobra előtt: gyönyörködve nézett végig a

délutáni napsütésben ragyogó tengeren, — figyelte a sirályok röptét, a bárkák lassú mozgását; eszébe jutott apja halászbárkája, mely ott veszett... és Jani, az ő jósaágos bátyja. Reá gondolva s a Madonna-szoborra pillantva, önkénytelenül elkezdte énekelni a tőle tanult dalt:

Te vagy földi éltünk vezércsillaga,
Édes reménységünk, kegyes Szűz Anya!
Téged rendelt jó Anyáknak az Isten Fia...

Mikor idáig érkezett, háta mögött megszólalt egy melegregzésű, kedves hang:

— Magyar leányka vagy, gyermekem?

Marika meglepetten tekintett hátra. Egy finom, kedves női arc hajolt föléje s két szép szem nézett reá várakozással.

A gyermek illedelmesen fölállott, s így felelt:

— Igen... azaz, hogy magam sem tudom...

— Hogy-hogy?

— Mert én a tenger ajándéka vagyok — válaszolta az ő szokott, kedves mosolyával.

A gyászruhás nő látható izgalommal figyelte a gyermek arcán az anyajegyet, mit tegnap pillantott meg rajta.

— Mit értesz ezalatt? — kérdé.

— Hát a tenger hozott a partra egészen kis koromban, arra lejjebb, délfelé, s ott

nöttem fel jó nevelőapámnak a házában, aki magyar ember volt, halász a Balaton tájáról, — ezért tudok magyarul.

— Hogy hívnak, kislányom? — kérde az idegen növekvő izgalommal.

— Balogh Máriának.

— És mikor hozott a tenger partra?

Marika elgondolkozott. — Ha jól tudom, a tavasszal volt tizenegy esztendeje.

— Igen... talál... suttogta a hölgy alig hallhatóan. Majd hangosan folytatta: — Hol van nevelőapád? Beszélni szeretnék vele!

A leányka elkomolyodott.

— Azt nem lehet, meghalt.

— Hát ki gondoz? Kinél vagy?

— Édesanyám egy rokonánál. Ő a fiúmei hajó kapitánya. Jaj, bizony sietnem is kellene vissza, mert még elindul a hajó — tette hozzá nyugtalanul.

— Hát menjünk, én is arra tartok — válaszolta az előkelő hölgy s kézen fogta a gyermeket.

Az nem szabadkozott. Valahogy egészen természetesnek találta, hogy keze annak az idegen nőnek két simogató keze közé simul.

A hölgy pedig dobogó szívvel állapította meg magában: nem, nem halászsemberek gyermekének keze ez a finom alkotású, keskeny kéz... De aztán csillapítani igyekezett

izgalmát. Csak nyugalom, míg nincs semmi bizonyosság! Jobb nem hinni, mint aztán keservesen csalódní!

Benső felindulását teljesen sikerült elrejtene s fesztelenül, kedvesen beszélgetve haladt végig a gyermekkel a tengerparton a hajóállomás felé. Marika rövid idő múlva már egészen hozzá melegedve, bizalmasan felelgetett kérdéseire s elmondta egyszerű élettörténetét. Az különösen felvillanyozta, hogy szíve szerint beszélhetett valakivel... magyarul.

Szinte fájlalta, hogy közeledik már a hajóállomás és válnia kell e szép, jóságos arcú hölgytől. Olyan csodálatos vonzódást érzett iránta, hogy szinte szeretne volna búcsúzóul megölelni. — Am ekkor a hölgy váratlanul megállt s ezt kérdezte:

— Meddig van ma szolgálatban a bácsi?

— Ez az utolsó menete ma! Ha beérünk Fiúméba, fölváltják.

Egy pillanatnyi gondolkodás után így szólt az ismeretlen hölgy: — Hát csak menj föl hozzá kislányom, Fiúméban még találkozunk. S ezzel a pénztárhoz lépett, hogy hajójegyet váltson — és maga is fölszállott a hajóra.

Mikor elfoglalta helyét az utasok között, reszkető kezét dobogó szívére szorította. Ó, ha ez a hajó most valóban az eddig

álmodott, de már soha nem remélt boldogság felé vinné!

Amint a hajó a mólóhoz símult, az elsők közt volt, aki elhagyta a fedélzetet és sietett ki a partra. Hajtotta az izgalom. Pedig még sokáig kellett a parton várakoznia, míg az összes utasok elvonulása után Carlo bácsi elintézte hivatalos dolgait s azután kis védenca társaságában maga is hazafelé indult. Marika jól tudta, hogy nem lehet beszélgetni vele, míg a hajón intézkedik. Így hát csak most, hogy a part felé igyekezett, csak most kezdte neki elmesélni érdekes találkozását az idegen hölgygel az abbáziai tengerparton. Annál nagyobb volt meglepetése, hogy egyszerre csak... ismét ott állott előtte a jóságos arcú úrnő.

Sőt nemcsak ott állott, hanem hozzájuk is lépett s így szólt:

— Bocsánat, kapitány úr, hogy megszólitom; özv. Sz.... grófné vagyok és e lányka származásáról szeretnék egyet-mást megtudni. Abbáziában találkoztam vele. Ha nem lenne terhére, önökkel mennék, hogy nyugodtan beszélgethessünk a dologról...

— Méltóztassék kérem... megtiszteltetésnek veszem... A grófné máris odaintett egy gépkocsit, — a kis társaság pár percmulva az öreg tengerész barátságos otthonában volt.

— Uram . . . — szólt most a grófné izgatottan — mondja el kérem pontosan, amit ennek a gyermeknek a származásáról tud. Valóban 11 évvel ezelőtt találták egy csónakban egy halott ember karjai között, amint ő azt nekem meséli?

— Valóban úgy van, asszonyom. Az ismeretlen férfit, aki a gyermeknek minden valószínűség szerint édesapja volt, eltemették a kis halászfaluban, a leányka pedig ott maradt az egyszerű halászcsaládnál, melynek legidősebb gyermeke, a 8 esztendőös Jani rátalált. S most már a sógor is ott fekszik a temetőben az idegen férfi mellett, Jani gyerek meg a tengerbe vészett.

Pár pillanatig csend volt a szobában. Marika szeme megnedvesedett, jobbkeze pedig a nyakán függő aranyszívecskére símult, melyet karácsonyra kapott, s melybe Jani neve volt belevésve.

— És nem találtak semmit, amiből a halott személyazonosságát meg lehetett volna állapítani?

— Bizony nem. Alighanem éjjel érte az utasokat a veszedelem, s hirtelen igyekeztek menekülni. Akkoriban borzasztó viharok dúltak az Adrián, s ennek az idegennek hajóján még tűz is üthetett ki, mert úgy hallottam, égési sebek voltak rajta. A gyermek azonban sértetlen maradt a bő köpenyeg alatt.

— Úgy van, rettentő viharok dúltak akkoriban az Adrián... meredt maga elé a vendég.

— No és a gyermek ruhácskái? Azok sin-
csenek meg? — folytatta türelmetlenül.

— De igen, elhoztam magammal, ami
akkor rajtam volt — szólalt meg most sá-
padt arccal a kisleány, kinek fejében zava-
ros gondolatok kóvályogtak.

A néni fölállt, hogy előhossa a kívánt
dolgokat. Míg ő kinn járt, ismét csend ült
a szobára. A grófné legszívesebben forrón
magához ölelte volna a gyermeket s szere-
tett volna felkiáltani: Az enyém vagy!
Megtaláltalak! — de nem tette. Okossága
és fegyelmezettsége nem engedte ezt. Mi
lenne, ha aztán jönne a keserű kiábrándu-
lás? Ha bebizonyosodnék, hogy a kis anya-
jegy is és a gyermek megtalálásának idő-
pontja is csak a véletlen játéka, de nem
valódi bizonyíték . . .

A néni bejött és kinyitotta a kis csoma-
got. Marika sápadtan állott Carlo bácsi mel-
lett s karját nyaka köré fonta.

— Ez az ingecske volt a gyermekem?!
Istenem! Saját kezem hímzése! Most már
bizonyos!

— És a nyaklánc? . . . Itt, itt ezen a kis
piros kövön, a zárnál, rajta kell lennie a
kilencágú koronának . . .

Carlo bácsi elővette a nagyítóüveget s figyelmesen megnézte a követ. — Valóban, asszonyom, itt a kilenc ágú korona.

A grófné nem bírta tovább az izgalmat; lerogyott a székre. Marika hozzászaladt s átölelte, — de ő is egész testében reszketett.

— Nyugodtan, gyermekem — szólalt meg Carlo bácsi, s elvonta onnan. — Isten kezében vagy s ő majd odahelyez, ahová tartozol. Csak neked is akarnod kell azt, amit Ő akar.

A néni szíverősítőt hozott a vendégnek, aki csakhamar magához tért s zokogva borult az asztalon előtte fekvő ingecskére.

Mire fejét felemelte, már csak Marika volt mellette. A néni karonfogta férjét s kiment vele a szobából.

Carlo bácsi izgatottan járt fel s alá a másik szobában. Még a pipája is kialudt s nem jutott eszébe, hogy újból meggyujtsa. A néni meg a konyhába ment és mint jó háziasszony, hozzáfogott az ünnepi vacsora elkészítéséhez. Ki akart tenni magáért ezen az emlékezetes napon! Munka közben eszébe jutott az a jelenet, mikor a kislány szegényes ruhácskájában, kis batyuval házukba érkezett... S eszébe jutott az is, mikor első este ágyacskája mellett állt és az alvó gyermekekre nézve, ez a gondolata támadt:

Olyan finom és olyan bájos ez a leányka, mintha csak grófkisasszony lenne. Ime: valóban az!

— Ó nagymama, — sopánkodott Helénke — most már nem is tudom, hogyan szólítam Marikát... Tegnap pedig még a cipőmet is kitisztította!

— Látod, látod! Hányszor mondtam neked, hogy nem szeretem, ha annyira kiszolgáltatod magad!

Ekkor már az ajtóban állott Marika.

— Anya lepihent kissé a dívánra — szólott csendesen. S mikor azt látta, hogy kis barátnője ijedten néz reá, mintha egészen új, idegen valaki volna, — megölelte, hatalmas csókot nyomott mind a két arcára s nevetve mondá: — Gyere csak, Helénke, hadd igazítom meg a hajadat, mert összeborzolódtál!

— Hát aztán ezentúl hogy kell szólítani téged? — kérdezte Helén bizonytalanul.

— Hogyan?! Hát Marikának, mint eddig! És aztán odasímult a nénihez: — Ugye édes jó néni, maguknak is mindíg csak a Marikájuk maradok?!

Az ünnepi vacsoránál Marika ragyogó arccal ült édesanyja mellett. A grófné azokról a tervekről beszélt, melyeket megtalált leánykájával kovácsoltak. Hiszen édesanyja és gyermeke két óra hosszat ültek együtt

zavartalan boldogságban, meghitt beszélgetésben. Együtt kulcsolták kezüket imára, s forró köszönetet mondtak Istennek boldogságukért. Aztán Marika anyja ölelő karjai között mesélt gyermekéveiről, a kedves halászfaluról, jóságos nevelőszüleiről, testvéreiről, Janiról, aki megmentette s akinek emlékére viseli és soha le nem fogja vetni nyakáról a kis aranyszívet... Aztán mesélt arról a házról, amelyben most él, a bácsiról, a néniről, Helénkéről... S a bánattól megöszült édesanya nem bírt betelni a boldogsággal, hogy régen elsiratott leánykáját karjában tarthatja, hangját hallgathatja...

— De hát hogy történt a dolog, méltóságos asszonyom, — szólalt meg a vacsoránál Carlo bácsi — hová készült a leánykával édesapja, mikor a szerencsétlenség történt?

— Nagyon veszedelmes, rosszindulatú spanyoljárvány volt akkoriban; az amúgy is gyenge gyermek megbetegedett, tüdő- és mellhártyagyulladást kapott, — és bizony már alig bíztunk fölépülésében. Mikorra felcsillant az első reménysugár, hogy mégis csak megmarad egyetlen gyermekünk, — már én is betegen feküdtem, élet-halál között egy budapesti szanatóriumban. Amint a gyermek lázmentessé vált, az orvosok azt ajánlották férjemnek, hogy vigye délvidékre, tavaszi levegőre; sokkal hamarább hely-

re fog ott jönni, mint a mi nedves, ködös, télvégi időjárásunk alatt. Ezért határozta el, hogy leviszi a gyermeket egy ápolónővel Lussin-szigetére, s annak felügyelete alatt otthagyja addig, míg én is utána mehetek üdülésre. A Mindenható azonban másként intézkedett. A Lussinból várt távirat, mely szeretteim szerencsés megérkezését kellett volna, hogy hírül adja, — csak nem akart megérkezni. Aztán az ujságokból értesültünk az adriai szörnyű viharokról, a számtalan bárka elpusztulásáról, s arról, hogy a Lussin-felé haladó személyszállító hajót is szerencsétlenség érte. Minden utánjárás ellenére is csak annyit lehetett megtudni, hogy a hajóroncsot partra vontatták, utasai közül azonban senkit sem sikerült megmen-teni.

— Így vesztettem el egyszerre férjemet és drága kislányomat, — fejezte be a grófné elbeszélését könnyes szemmel — de könnyein keresztül mosolyogva nézett a leánykára. — Ám a jó Isten irgalmasan tekintett rám, gyászomat és bánatomat íme örömmé változtatta: visszaadta gyermekemet!

Másnap reggel motoros csónak röpítette a boldog édesanyát leánykájával a csendes kis halászfaluba, özvegy Balogh Jánosné látogatására. Marikának nagy fájdalmat okozott volna, ha szeretett testvéreitől végleg el kellett volna válnia, — meg is alkud-

tak hát Baloghnével, hogy karácsonykor felhozza valamennyit a Balaton-partra a magyar nagymama látogatására. Milyen nagy lesz akkor a viszontlátás öröme! És milyen boldogan fogja nézni az édesapa az égből, hogy szíve egykori forró vágya mégis beteljesedik! A grófné felajánlotta, hogy hálából azért, mert egykoron szeretettel magához fogadta és úgy gondozta leánykáját, mintha csak sajátja lenne: gyermekeinek kész mindennemű segítséget nyújtani abban, hogy tanulhassanak, az életben jól elhelyezkedhessenek s ne kelljen olyan keményen küzdeniök, mint valamikor szüleiknek. És intézkedett arról is, hogy a temető két drága sírhantja fölé szépséges emlékkápolna épüljön.

Mikor eljött a válás órája: az előkelő grófkisasszony zokogva borult az egyszerű olasz halászasszony nyakába. Sírva búcsúzott testvéreitől is, — de a viszontlátás reményében. Megígérte, hogy hazaérve szép Magyarországba, felkeresi a „magyar nagymamát” és aztán hosszú levelet ír . . .

A motoros csónak amint távolodott a parttól, s Marika egyre integetett fehér kendőjével, míg csak el nem tűntek szerettei a szeme elől. Aztán édesanyjához húzódott s elgondolkozva mondá:

— Látod, mennyire szeret engem a jó

Isten! Hány jóságos édesanyát adott nekem!
Te vagy már a harmadik... és az igazi!

A grófné pedig magához ölelte a gyermeket s így szólt:

— Legigazibb édesanyád mégis csak a Boldogságos Szűz! Hiszen szinte kézzelfoghatóan óvott, vezérelt, gondodat viselte! Nem csodával határos-e megmenekülésed? Bizonynal a tenger Csillaga vezérelte part-ra a törékeny csónakot a magával tehetetlen kis babával... S még arra is kiterjedt anyai gondoskodása, hogy pártfogoltja ne csak jóságos, nemeslelkű, de magyar család körébe jusson, ha egyszer magyar leányka... S nem Önála akadtam-e reád ott az abbáziai tengerparton? Neki köszönhetjük, hogy most már együtt énekelhetjük a te kedvenc énekedet:

Te vagy földi éltünk vezércsillaga,
Édes reménységünk, kegyes Szűz Anya!
Téged rendelt jó Anyánknak az Isten Fia,
Azért áldunk örvendezve, ó Szűz Mária!

P. PÁL:

NAGYMAMÁK ÜNNEPE

I.

Füledt júniusvégi délután volt. A nagy pesti bérház falai valósággal ontották a meleget magukból.

Manci fölszaladt a lépcsőn és becsengett a fölöttük levő lakás ajtaján.

— Itthon van Lenke kisasszony? — kérdezte sietve.

A jólelkű mindenesleány, ki a csengetésre a mosogatást hagyta abba, nyugodtan törölgette tovább a kezét. Ismerte jól a vendéget, ki majdnem mindennap becsengett hozzájuk és majdnem mindig úgy sietett, mint a fergeteg.

— A hálósobában lesz — válaszolta barátságosan, miután ajtót nyitott. — Tessék csak megkeresni — tette hozzá; aztán nyugodtan visszatért a konyhába, hogy folytassa munkáját.

Lenke csakugyan a hálósobában volt; a szekrényében matatott, rakosgatott. Amint azonban Manci megpillantotta ott osztálytársát és jó barátnőjét, összezsapta kezét s hangosan fölkapagott.

— Mit csinálsz, Lenke? Elment az eszed?

A megszólított nem tette le a kezében lévő szépen vasalt fehérneműt. Meg se fordult, csupán a fejét fordította a belépő felé, de azt is óvatos lassúsággal, nehogy lerepüljön róla az egymás tetején lévő két kalap. Aztán halálosan komoly arccal, de huncutságtól ragyogó szemmel válaszolta:

— Hát te nem tudod, hogy a szekrényrendezés csak akkor sikerül jól, ha az ember kalappal a fején végzi?

— S még hozzá kettővel? — kacagott ismét Mancí, amiben most már igaz szívből segített neki barátnője is.

Hogy miért volt mindkettőjük lelke csordultig telve örömmel, boldogsággal; hogy miért lettek volna készek minden bolondságra, akár elindulni madarat is fogni: azt csak az érti meg igazán, aki tudja, mit jelent, sikerrel lenni túl a legeslegutolsó vizsgákon! Ők pedig — Isten segítségével — éppen itt tartottak. Megvolt már az ünnepélyes búcsú-uzsonna is, melyre olyan régen készültek, s melyen megtörtént a tanárnők részéről a barátnőkké való előléptetés. Sikerült a hihetetlennek tetsző dolog: még a szigorú Jolán nénivel is szemtől-szembe állva kiejteni ezt a sokatmondó szót, hogy: te . . .

— Éppen jó, hogy a szekrényedben matatsz, — mondá Mancí, mialatt Lenke letette a polcra a kezében levő fehérneműt,

s tetejére gondosan ráhelyezte a féltett s eddig biztonságos helyen: a fején óvott kalapokat. — Nagyszerű tervem van ám! Ül csak ide és hallgasd meg! — azzal otthonosan huppant a díván kellős közepébe.

Lenke mellé ült.

— No, hadd hallom: mit kívánsz a szekrényemből?

— Hát tudod, mikor elhatároztuk, hogy búcsúzásul még egy murit rendezünk, de most már a Húvösvölgyben és egészen magunk között, az jutott eszembe, hogy meg kellene tréfálni a leányokat!

— Benne vagyok — felelte Lenke ragyogó szemmel.

— Úgy gondoltam, hogy öltözzünk fel jóvendőmondó cigányasszonyoknak; ilyenek gyakran kóborolnak ott . . .

Valamivel később, látogatásra némileg alkalmasabb időben az osztály volt főnöknőjének előszobájában csörrent meg a csengő. Laura néni maga nyitott ajtót. Évi állott kinn a folyosón.

— Kezét . . . azaz hogy . . .

— No bökd ki már, hogy: kezedet csókolom, Laura néni! — ölelte át tanárnője nevetve. — Hiába, ehhez hozzá kell szoktatni a nyelvedet, ha egyszer már nem vagy a növendékem és felnőtt hölgygé lettél!

— Egyébként: mivel szolgálhatok? — folytatta kedvesen, miután helyet kínált a vendégének.

Laura nénihez azelőtt is bármivel bizalommal lehetett fordulni. Hát még most, mikor az ember „barátnő”-vé lépett elő!

— Kérni szeretnék valamit!... kezdte Évi hízelve. — Tessék ideadni... azaz hogy: add ide, kérlek — vágta ki bátran — kölcsön azt az esőköpenyedet, meg azt a fekete kalapodat, amelyben iskolába szoktál járni... Csak egy napra! Úgy fogok vigyázni rá!

Laura néni elcsodálkozott.

— Minek az neked?

— Hát úgy áll a dolog, — folytatta Évi egészen bizalmasan — hogy mi, akik Pesten maradunk, — tízen vagyunk mindössze — elhatároztuk, hogy még egy mulatságot rendezünk. De most már amolyan igazít, ahol nem feszélyez senki és semmi...

— Vagyis, amelyre bennünket már nem hívtok meg — szólt közbe Laura néni megértően.

— Olyat, olyat — hagyta rá Évi őszintén.

— Pikniket tervezünk holnap délutánra a Hűvösvölgybe, de csak egészen magunk között! Mármint képzeld el, hogy meg lesznek rökönnyödvé a lányok, ha egyszer csak közéjük toppan Laura néni... És én még

a járásodat is pompásan tudom ám utánóz-
ni!

— Ahá! Értem már! — nevetett szívéből a kedves és még mindig vidám hölgy. Hát ilyen nemes célra kellene a kabátom! No, jó. Hanem mit szólnak tervetekhez a mamák?

— A mamák? Beleegyeznek. Tudják ők jól, hogy mi vigyázunk egymásra, hiszen osztályunk jelszava mindig az volt, hogy: Összetartás!

•

A 83-as villamos pótkocsiján a déli hőség-től pilledten szunyókáltak a piacról nagy üres kosaraikkal hazafelé igyekvő sváb asz- szonyok. Két fiatal leány került közéjük. Hajadonfővel ültek egymással szemben. Pirosra gyúlt arccal, itt-ott nagyot fújva, de azért nevető szemmel néztek össze időn-
kint.

— Milyen bolondok is néha a nők! — elmélkedett magában a kalauz csendesen, amint rájuk pillantott. Ezek itt majd meg-
gyulladnak a nagy melegtől, de azért le nem tennék magukról azt a kabátot!... Vállat vonva ment tovább. Az ő dolguk...

A végig begombolt kabátban utazó két fiatal leány nagyot lélekzett, amint a vég-
állomáson leszállva feléjük áradt a hűvös erdei levegő. De bennük is akadt a lélekzet:

az első kocsiról Laura néni lépett le éppen!

Megdöbbenve néztek egymásra. Ez aztán a meglepetés!

— Alljunk meg, amíg elmegy! — súgta Mancí. — Talán nem vesz észre... Milyen jó, hogy nem egy félórával később indult... Akkor éppen összeakadt volna vele a társaságunk!

Laura néni rápillantott az órájára, aztán véletlenül hátranézett... S a három fiatal leány ott a hűvösvölgyi végállomáson olyan hahotában tört ki, hogy tiszta szerencse, hogy a villamos siető utasai már elszéledtek. És a kacagás még nőtt, mikor a két cigányasszony föllibbentette az ékes öltözetét eddig óva rejtő kabát szárnyait...

— Pazar! — kiáltotta Évi — De csináljuk meg gyorsan a haditervet... Éppen 3 óra... most indulnak a többiek a Széll Kálmán-térről; 20 perc múlva itt lesznek...

— Legjobb lesz, ha mi ketten itt a közelben elrejtőzünk valahol a bokrok mögé — mondá Mancí. — Ott nyugodtan letehetjük ezt a rettentően meleg kabátot. Aztán meg hátulról csatlakozunk a társasághoz.

— Én meg előre sietek a Nagyrét felé — tette hozzá Laura néni. — Aztán majd szembejövök veletek!

Lenke még utána kiáltott:

— Remekül lépsz, Évi! De vigyázz, a táskát nem tartod egészen jól

•

Ugyanabban az időben türelmetlenül nézett karórájára a Széll Kálmán-téri megállónál Böske, a hűvösvölgyi mulatság főrendezője.

— Három óra, és még csak heten vagyunk! „Ime, a női pontosság és megbízhatóság!” — mondaná Gáspár tanár úr, és tökéletesen igaza lenne.

Majd bosszúsan folytatta:

— Még öt percet várunk. Ha addig nem jönnek, maradjanak, ahol vannak. Elmegyünk nélkülik!

Mire azonban a villamos kiért Hűvösvölgybe, Böszi bosszúsága is elszállt. Heten éppen olyan vígan voltak, mintha tízen lettek volna. Vidám nótára gyujtva indultak el a főúton a Nagyrét felé.

Egyszer csak óvatosan odasomfordált valaki hátulról, a Pirivel haladó Márta mögé s bizalmasan duruzsolta a fülébe:

— Nágyságos kisassonká, tessik csak mutatni azt a szipséges-szip tenyerit, hádd mondom meg a jövőndőjit...

Márta rá se nézett. Elhárítóan legyintett feléje.

— Ugyan, menjen innen! Az én jövőndőm az Úristennél van, nem a tenyeremben!

A cigányasszony hátrább húzódott s kuncogva kacsintott társára, ki most kártyával kezében a túlsó oldalon: Pirinél próbálkozott.

— Drágálátos kisassonká, nézzse csák, mit mutat á kártya! Itt á sív- király! ...

— Hagyjon nekem békét!

— Pedig mondom, hogy sokát gondol á kisassonkára! Lácinak hívják ...

Piri meghökkenve állt meg. Honnan tudja ezt a cigányasszony? Ránézett, — aztán föl kacagott. S egy pillanat múlva visszahangzott az erdő a társaság harsogó nevetésétől, túlárado jókedvétől.

— De most mit csináljunk veletek? — szólalt meg végre Bözsi, a főrendező aggodalmaskodva. — Hiszen ha a rendőr ilyen díszes öltözékben meglát, hát bekísér beneteket!

— Nem engedjük! Közrefogjuk s megvédjük őket, akár az életünk árán is! — hangoskodott a jókedvű leánycsapat.

— Nem lesz semmi báj, ne tessik filni, — nyugtatta meg Mancsi a „főrendezőt”. — Hiszen ván nekünk álöltözetünk. Csak ázs á báj instállom, hogy egy kicsit meleg!

Azzal előhozta a bokrok közül a kabátokat.

— Más baj van itt! — komolyodott el hirtelen Lili. — Nézzetek oda!

— Hűl Szembe jön Laura néni...! S menekülni előle már nem lehet.

Az ijedelem azonban nem sokáig tartott. Hét fiatal leány éles szemét nem lehet hosszú időre megtéveszteni. Ujjongva, nevetve fogadták az érkezőt:

— Isten hozta, kedves Laura néni! Menyire örülünk, hogy találkoztunk! Nagyon kérjük, tisztelje meg szerény mulatságunkat becses jelenlétével...

Évi kihúzta magát.

— A meghívást köszönöm s el is fogadom, — mondta komolyan — de csak egy feltétel alatt: ha lesztek szívesek megosztani velem szerény uzsonnámat.

És átadott Bözsinek — mint vezetőnek — egy hatalmas cukrász-csomagot.

— Éljen, Laura néni! Éljen!

Lenke, aki pompásan érezte magát cigányasszonyi szerepében, pajkosan odasomfordált hozzá is a kártyáival:

— Mutássák sív-királyt a Laura néni náccságának is? Hiszen hogy ő nem éppen egészen fiátálka, ázs nem tesz semmit...

— Ne bolondozzál, Lenke, — méltatlankodott Évi s nevetve megfenyegette — meglátod, még én találom bemutatni neked a „sív-királyt”!

Aztán odafordult a többiekhez:

— Hanem lányok, azt tanácsolom, hogy vonuljunk le innen a főútról s kissé kevésbé járt helyen vigadjunk tovább. Nagy feltűnést kelt ám tíz felnőtt „hölgy”-nek ilyen hangos viselkedése.

— Ott a bokrokon túl bizonyosan van alkalmas hely a letelepedésre — szól Ilonka s már sietett is előre terepszemlére.

— Gyertek, gyertek, pompás tisztásra akadtam! Valóságos ebédlőterem! — kiáltotta nemsokára. — Egyenesen minket vár!

Rövid idő múlva nagy papírzörgés jelezte, hogy a kirándulás résztvevői letelepedtek és az uzsonnás csomagok kibontása megkezdődött. Étkezés alatt mintha a zsibongás halkabbá vált volna valamivel, hiába: két úrnak a száj se tud egyszerre szolgálni!

— De szép is így az élet! — állapította meg Ilonka egy boldog, mély sóhajjal, amikor jóllakottan végigheveredett a puha fűvön. — Nincs lecke, nincs izgulás, nincs tanulás, fölöttünk kék az ég, körülöttünk fű, fa, virág nevet... És lelkesen kezdte szavalni:

„Oh természet, oh dicső természet,

Mely nyelv merne versenyezni véled!...”

— Nem sokra megyünk most a költészet-tel! — szól közbe a háziasszonynak született Bözsi. — Az élet próza! Inkább azt találjátok ki, hogy honnan vegyünk vizet;

azt hiszem, szomjasak vagytok velem együtt valamennyien.

— Ez már igaz!

Mint a vándor hűvös érre,

Vágunk mi a ... vizecskére!

— bökte ki Lili a rímét, de hirtelen vállai közé is kapta a fejét és huncutul nézett fel az égre:

— Remélem, Arany János nem hallotta meg ezt odafönn! Igazán nem szeretném megzavarni szegénynek a mennyei boldogságát...

Általános derű közepette állott fel helyéről Évi és így szólt:

— Laura néni majd lesz olyan nagylelkű s megvendégel benneteket jégbe hűtött harmatvízzel. Két nagy üveg elég lesz?

— Hogyne! Hogyne!

— Ismét csak: Éljen Laura néni!

— Éljen!

— De ugyan honnan szerzi a vizet itt az erdő kellős közepén? Talán tündérekkel gyűjtette össze számunkra ma hajnalban a lehulló harmatcseppeket?

— Oh nem, kérem — felelte Évi. — Egyszerűen tudja, hogy lenn a vámnál van egy fabódé, amelyben nyáron harmatvíz meg egyéb földi jók teremnek. Hát ott fogja beszerezni. De egy vízhordó csacsira is szükség lenne. Maga nem szívesen cipelne föl ide két teli üveget!

— Szívesen vállalom a nemes szerepet!
— ugrott fel Klári. — De csak egy föltétellel.

— S mi az?

— Hogy nem leszek köteles — csacsi módjára — négy végtagon tenni meg az utat.

— No... kivételesen megengedtetik. Tehát: indulás!

— Gyere, Rózsi, — szólt Piri a mellette ülőhöz — nézzük addig a járókelőket, míg ők visszatérnek. Onnan a bokrok mögül zavartalanul megfigyelhetjük azokat, akik a főúton elhaladnak.

Rózsi nem ellenkezett — ment vele. Elhelyezkedtek kényelmesen.

— No, — jegyezte meg Piri az első két hölgyre — ezek antik dobozok napernyővel a mult századból. Nem érdekelnek.

— Pedig belőled is ilyen lesz egyszer, ha Isten éltet! — vetette ellen Rózsi.

Piri csak legyintett. Nem tartotta érdekesnek, hogy feleljen az ilyen „rosszmájú” megjegyzésre.

— Ezek már érdekesebbek. Nézd, a fiatal leány milyen csinos!

Erre meg Rózsi nem felelt. Más gondolkozású leány volt — az ő esze nem járt folytonosan szépségen, jól álló ruhán, hiúságokon.

— Nézd ezt a társaságot, amely most közeledik! — súgta Piri érdeklődéssel telve. — Az innenső nőnek milyen feltűnően szép a lába!... S mennyire emeli az az elegáns antilópbőr cipő...

— A cipő emeli a lábat? — huncutkodott Rózi tettetett csodálkozással. — Eddig azt hittem, hogy e művelet fordítva történik...

— Csak szellemeskedjél, szellemeskedjél — felelte Piri kissé bosszankodva. — Hiába, az rendkívül sokat tesz, hogy valakinek elegáns cipő van-e a lábán...

Rózi már csak félfüllel hallgatott oda Piri további üres csacsogására; egyéb kötötte le a figyelmét. Mikor aztán társa elhallgatott kissé, megszólalt:

— Te, mialatt fecsegtél, állandóan azt figyeltem, hogy milyen kevés a sétálók között a gyermek. Megállapítottam, hogy átlag három felnőttre esik kettő. Hát azokat ott-hon hagyják? Azoknak nem kell a friss levegő?

— Dehogyan hagyják otthon őket; egyszerűen: nincsenek. Nem divat manapság a gyermek!

— Divat? — tündődött el a komoly leány. Majd így szólt:

— Ha lenne nálam ceruza meg papír, kiszámítanám most, hogy ha átlag három fel-

nőltre csak két gyermek esik, egy ember-
öltő mulva hány emberrel kevesebb fog itt
sétálni, s mennyi idő mulva válik teljesen
főlöselegessé ez a sétahely, mert nem lesz
már, aki használja...

— Nagyképű statisztikus! — vetette oda
társa és felállt. Visszament a többiekhez.

— Ide azzal a vízzel, Kláril! Én is szom-
jas vagyok ám!

Évi remek ötletét s bőkezűségét dicsérve
élvezte az egész társaság az üdítő italt.
Egyszer csak bájos gyermekhang ütötte meg
a fülüket:

— Kisasszony, szomjas vagyok én is...

— Majd iszunk otthon, Jolikám — biz-
tatta a fiatal nevelőnő a közelükben haladó
gyermeket. — Hazamegyünk nemsokára.

— De én most szeretnék inni! — békét-
lenkedett az apróság és sóváran nézett a
vidám társaság felé.

Ilonka mosolyogva tekintett a bájos kis-
lányra.

— Oh, adok én szívesen vizet a babának,
ha a kisasszony megengedi, de csak akkor,
— folytatta tréfálkozva — ha aztán egy ici-
picit én is labdázhatok azzal a gyönyörű
labdával, mely a kezében van!

A kicsi felvidult s reménykedő arccal
nézett nevelőnőjére, annak beleegyezését
várva.

— Köszönöm szépen! — mondá a fiatal leány. Jolika pedig boldogan nyúlt a feléje nyújtott pohár után.

— Szolgálhatunk talán a kisasszonynak is? — szólalt meg Bözsi, a háziasszony. — Sőt egy kis süteménnyel is megkínálnám, míg a baba — íme — eleget tesz a kötelességének, melyet vállalt.

Mert Ilonka meg Jolika egészen komolyan vették az alkut s a labda máris vígan röpült egyiktől a másikhoz.

A fiatal nevelőnő elfogadta a barátságos meghívást és leült a vidáman beszélgető leányok közé.

— Milyen kedves, bájos kislány ez a Jolika — jegyezte meg Klári. — Úgye nincs sok baj vele?

— Igazán nincs. Nagyon jó gyermek. Szívemből szeretem is és nagyon sajnálom szegénykét.

— Miért „szegényke”? Talán árva?

— Oh nem... de mégis majdnem az. Él az édesanyja, de bizony nagyon „modern” asszony és nem sokat törődik vele. Reggelenkint bejön ugyan megkérdezni, hogy van, esetleg egy-két utasítást is ad, hogy melegebb vagy könnyebb ruhát adjak-e reá — de aztán ezzel be is fejezte anyai gondoskodását. Jár egész nap a kedvteléseit után. Legfeljebb akkor üzen a kislányaért, ha vendégei jönnek. Ilyenkor fel kell öltöztetni

szépen és felvinni hozzá, hogy büszkélkedhessék vele. A vendégek megcsodálják, hogy milyen szép, — megdicsérik, hogy milyen illedelmesen tud köszönni, milyen sok versikét tud elmondani — aztán, ha ráuntak a játékszerre, visszaküldik. Szegényke... Mit ér neki a nagy gazdagság a családi fészek melege meg a testvérek szeretete nélkül!

— Nem egyszer visszagondolok a saját gyermekségemre — folytatta a fiatal nevelőnő. — Szüleim sok gonddal küszködő szegény emberek voltak s kis lakásunk bizony szűk volt, amikor hozzáfogtunk testvéreimmel a hancúrozáshoz: — ám boldog gyermekéveimet mégse adnám soha a szegény Jolika gyermekééért!

— Azt mondja a nóta is, hogy: Két kis fehér szoba, több minek is lenne? ... dúdolta Lenke.

— S benne jó sok gyermek, hogy állandóan legyen, akinek az orrocskáját töröldgesd meg a szalagot kötögesd a hajába! — vetette oda Piri gúnyosan.

A komoly Márta azonban Lenke pártjára állott.

— Hát bizony szerintem is sokkal több tiszteletet érdemel az az asszony, akinek hat gyermeke nő egy szobában, mint akinek hatszobás lakásában egy gyermek ödöng s még a mellett is pesztonka, nőrsz, guvernant... És százszor szívesebben megcsó-

kolom én a gyermekeiért fáradó édesanya kidolgozott két kezét, mint azt a kimanikűrözött, festett körmű női kezét, mely meszsziről kiabálja, hogy milyen üreslelkű és tétlen a gazdája! Az ilyenre még ránézni se jó!

Évi elmosolyodott.

— A drága jó Török néni jut most eszembe s az ő mosásban kiázott, ráncos végű ujjai...

Mindnyájan érdeklődve fordultak feléje, szerették, ha Évi mesél.

— Mondtam én azt már nem egyszer nektek, hogy elemista koromban a nagynénéméknél laktam egy régi erdélyi városban. Szüleim azért adtak oda, hogy meg erősödjem a pompás hegyvidéki levegőn. Volt ott nekem egy nagyon kedves osztálytársam és jó barátnőm: a Török Zsófia. De sokat rosszkodtunk együtt az iskolában! És szerettem fel-felszökni hozzájuk is; roppant tetszett nekem az a régi ház a Tímár-soron. Azért nevezték így az utcát, mert valaha tényleg tímárok laktak ott végig a kis patak partján. Minden házba hidacska vezetett át a vízen s mindegyiknek csupán az emeletén voltak lakószobák; az alsó helyiségekben folyt egykor a bőr kikészítése, amitől bizony elég kellemetlen szag lehetett a vidéken... Hát egy ilyen emeleti kis lakásban éltek Zsófikáék. Török

néni valami kis hivatalnok özvegye volt s csekélyke nyugdíjából hősies küszködéssel nevelte gyermekeit. Hányszor találtam a verandán a mosóteknő mellett! Még most is magam előtt látom... El-elmondogatta, milyen hálás ő most az édesanyjának, hogy — bár szüksége nem volt rá — már egészen fiatal korában komoly munkára fogta. Édesapja jómódú birtokos ember volt valahol a Felvidéken, cseléd volt elég a háznál, — de anyja azt tartotta, hogy az a háziasszony, aki maga nem ért alaposan minden munkához, nem tud a cselédeinek sem okosan parancsolni. Bezzeg, ha akkor meg nem tanul dolgozni! — mondogatta. Olyan kedves hely volt az a vadszöllővel befuttatott pici veranda! Még most is a szemem előtt van... Egyik oszlopán kalitka függött és abban vígan füttyörészett egy kis kanári... S Feri, a Zsófiika diák-bátyja hányszor csinálta meg ott a számtanpéldámat!...

Bumm! — koppant valami a bokron túl. Utána derűs, kedves hang hallatszott:

— Hohó! Vigyázat!

Arra tekintettek valamennyien — Ilonka pedig máris sietett a rossz helyre tévedt labda után.

— Jaj, ezer bocsánat, édes néni! — hangzott szava a sűrű túlsó oldaláról. Ekkorra Jolika is utolérte már labdázó társát és ijedt arcocskával állott meg mellette.

— Semmi, semmi, kicsikém, csak ide pottyant mellém a padra, nem is a fejemre — nevetett a kedves öreg néni és szeretettel cirógatta meg a bájos kis tettest, miközben visszaadta neki a labdát.

Hamarosan körülöttük állott az egész társaság.

— Miért nem vigyázol jobban, Ilus! — hangzott innen is, onnan is a szemrehányás. — Ó, ha sejtettük volna, hogy a kedves néni itt olvas, nem lettünk volna olyan zajosan, vagy távolabb telepedtünk volna le...

— Ó, kedveseim, akár telepedjenek le itt körülöttem, ha kedvük tartja. Engem nem zavarnak! Hiszen tovább mehettem volna, ha kellemetlen lett volna nekem a vidámságuk. Hozzá vagyok én szokva a fiatalság csicssergéséhez!

Olyan derűs, olyan megnyerő volt az öreg néni egész lénye, hogy a leányoknak eszébe se jutott már, hogy ők ezúttal maguk között akartak szórakozni. — Sőt — szinte önkénytelenül — eleget tettek a felszólításnak és közelebb húzódtak.

— Itt kinn tetszik lakni?

— Igen, kedveseim. Itt van a fiam világa a Remete-úton s ott zsivajog körülöttem reggeltől-estig egy csomó unoka.

— Aranyosak ugye?

— Bizony aranyosak! Kényeztetem is őket nagyon; mert hát azt tartom, hogy a nagymama már erre való. Ha haszontalankodásról van szó, — akkor nem avatkozom bele a dologba. A ráncbaszedést csak végezzék el a szülők; ez reájuk tartozik! Én csak játszom, szórakozom velük, sokszor alig győzöm őket mesével...

— No ni, mi is úgy ide telepedtünk, akárcsak a mesét váró unokák...

— Hát mesélhetnék is sokat az unokáim kedvességéről! Most például remek ötletük támadt. Az jutott eszükbe, hogy nem igazságos dolog ám, hogy csak az „Anyák napját” tartották meg az iskolában nagyszerű ünnepéllal. Már csak a nagymamák is megérdemlik, hogy a gyermekek kedveskedjenek nekik s kimutassák irántuk való szeretetüket! Miért nincs hát „Nagymamák napja”? El is határozták, hogy ők ilyen fognak rendezni. És eltalálják-e, hogy melyik napra tervezik?

— Bizonyosan a kedves néni születésnapjára.

— Nem. Július 26-ára, Szent Anna asszony ünnepére.

— Talán akkor van a néni nevenapja?

— Ó dehogy! Hanem azt tartják, hogy a Jézuska nagyanyja a legboldogabb nagymama a világon, — őt kell tehát az összes

nagymamák védőszentjéül választani s valamennyit ekkor kell ünnepelni.

— Milyen kedves gondolat! — szólt közbe Manci.

— És maga a nagymama-nap tartása is milyen nevelő hatású eszme — folytatta Éva. — Növeli az idősebbek iránt való figyelmességet, gyöngédséget a gyermekekben; erre pedig nagy szükség van...

— No Éviből megint kiütözik a nevelői hajlam! — kacagott Klári. — Tanári pályára kell menned okvetlenül! Vagy legalább is óvónéninek! Éljen Évi, a dedós néni!

— Pályaválasztáson én nem gondolkozom — felelte a fiatal leány szelíden, de határozottan. — Egyelőre mindenesetre szakácsnő leszek anyus konyháján. Aztán... ha az Úristen doktort küld férjemül, az orvosi tudományok fognak érdekelni; ha vasutast, akkor a közlekedésügy; — ha boltost, akkor a kereskedelem titkai, ha pilótát, akkor a repülőgép...

Piri közbeszólt.

— Tehát éljen Laborczy Éva, a nőies alkalmazkodás mintaképe!

— Éljen! Éljen! — kiáltották vidáman a többiek.

— Hogy mondta kedves? — hajolt előre a néni egészen rendkívüli érdeklődéssel. — Laborczy Éva?

— Ügy hívnak, kérem.

— Ejnye, — tűnődött el a néni és kedves mosoly jelent meg az arcán — Laborczy Zsigmondné volt a legkedvesebb fiatalkori barátnőm!

— Hiszen az az én édes, aranyos nagymamám!

— Hogy, hogy? Te az én drága jó Kamillám unokája vagy? — örvendezett az öreg néni. — Hadd öleljelek hát meg! Mily váratlan öröm ez nekem, édes kislányom — folytatta meghatottan és könny szökött a szemébe. — Milyen meglepetés! ...

— Itt laktok Pesten?

És Évinek be kellett számolni mindazokról a családi dolgokról, amelyek Berta nénit érdekelték.

— De szeretnélek mindannyitokat ismerni! ... Csakhogy én már nehezen jutok be a városba ...

— Ó, hiszen ha mamus megtudja, hogy milyen felfedezést tettem, — felelte Évi — aludni se tud majd addig, míg villamosra nem rakja s ki nem hozza bemutatni az egész familiát!

— Jöjjetek csak, kedvesem, jöjjetek csak minél előbb! Majd meglátod, mennyire fogsz te is gyönyörködni az én kis unokáimban! No, de nagyon eltelt az idő, — jó lesz már, ha igyekszem hazafelé, azt hiszem, hazaérkeztek már ők is. Ma az Allatkertbe

vitte őket az apjuk vizsgai jutalomképen, képezem, lesz majd mit mesélniök otthon!

— Bizony, mi is indulhatnánk már hazafelé — szólt Jolikához a nevelőnője. — Barátságos búcsúzkodás következett tehát, melynek során Ilonka megígérte a kicsinek, hogy máskor is labdázik vele, — Évi pedig a közeli viszontlátás reményében csókol't kezét nagyanja régi, kedves barátnőjének. Aztán valamennyien hosszan integettek a távozők után.

Mikor eltűntek szemeik elől, Rózsi csendes, de jelentőségteljes hangon megkérdezte Piritől:

— Mondd csak, ez az öreg hölgy is „vén skatulya“, aki „nem érdekel téged“?

Piri elpirult, ám ügyesen vágta ki magát.

— Először is: én nem is használtam ilyen finomtan kifejezést — válaszolta. — Én csak antik dobozokról beszéltem; — márpedig ami „antik“, az tudvalevőleg mindig értékes. Egyébként pedig — s itt meleg mosollyal nézett barátnőjére — bizony szeretném, ha nekem is lenne ilyen drága öreg nagymamám!

II.

A családi látogatás a Remete-úti villában néhány nap múlva meg is történt, — őszinte örömet okozva úgy a látogatóknak, mint Sinfalvy ügyvédék vendégszerető csa-

ládjának. Évi — aki nagyon tudott a gyermekekkel bánti — hamarosan annyira megbarátkozott az eddig csak hírből ismert unokákkal, hogy azok teljes bizalmukkal ajándékozták meg.

— Évi néni, színházat fogunk játszani!
— ujságolta boldogan a nyolcéves Jancsi.

— Igen, de az még titok! — figyelmeztette Gyuri bátyja. — Még nem szabad elmondani senkinek!

— Hát én nem is árulom el, ne féljete,
— nyugtatta meg őket komolyan a fiatal leány. — S mikor lesz az a színelőadás?

— Szombathoz egy hétre. Nagymamát fogjuk meglepni vele!

— Meg tetszik majd nézni?

— Nagyon szívesen megnézném, ha a beléptidő nem lenne túlságosan sok. Mert bizony tudjátok, pénzem — az kevés van.

Gyuri, a kisdíák teljes megértéssel fogadta ezt a kijelentést. Ő tudta már tapasztalatból, hogy mi az, ha valakinek kevesebb a pénze, mint amennyi kellene. Pár pillanatnyi fontolgatás után így felelt tehát:

— Nem kell okvetlenül pénzzel fizetni.

— Majd segít nekünk valami munkával.

— Például mivel segíthetnék? — folytatta Évi az alkuat teljes komolysággal.

Gyuri elgondolkozott.

— Mondjuk... megírja a színlapokat. Bizonyos, hogy nálam szebben tud írni, —

mosolyodott el, — Jancsi, no az meg éppen csak körmöll!

— Aztán hány színlap kellene?

Gyuri fontolgatta:

— Hát három elég lenne. Egy a nagymamának, egy apusnak, egy anyusnak. De a nagymamáénak különösen szépnek kellene lenni, hiszen az ő tiszteletére rendezzük az előadást.

— Helyes. Elvállalom! Csak még azt diktáld le, Gyurikám, hogy mit írjak a színlapra.

— Hát... felül ez legyen jó nagy betűkkel:

ÜNNEPI ELŐADASI

— Aztán lejjebb:

Színre kerül:

A BRAZILIAI HANGYASZMEDVE

Színmű két felvonásban.

Irta és rendezi:

SINFALVY GYÖRGY I. gimn. tan.

S z e m é l y e k:

Első vadász	Sinfalvy György
Második vadász	Sinfalvy János
Szolga	Sinfalvy Marika

•

— És a helyárák? — érdeklődött komolyan Éva.

— A helyárákat talán jobb, ha nem állapítjuk meg — válaszolta a rendező némi megfontolás után. — Irjuk oda ezt:

— Beléptidíj tetszés szerint.

— Helyes. Ajánlanám azonban, — mondotta mosolyogva a fiatal leány — hogy az anyus színlapjára írjuk oda ezt is:

— Felülfizetésül egy finom, ünnepi uzsonna hálás köszönettel elfogadtatik!

— Igen! Ez okvetlenül legyen rajta! — fejezte be Jancsi a megbeszélést felragyogó arccal.

Pár nap múlva Évi éppen a vállalt színlaprajzolással volt elfoglalva, mikor Lenke fölneézett hozzájuk. Persze azonnal elmondta vendégének, hogy miben fáradozik, sőt még ezt is hozzátette:

— Ejnye, nem segítenél? A megrendelés ugyanis úgy szól, hogy a nagymama számára készülő színlapnak különösen szépnek kell lennie, s te olyan szépen tudsz festeni!... Földiszíthetnéd valami ékes virágfüzérekkel.

— Hogyne, nagyon szívesen megcsinálom! — válaszolta Lenke, aki képességei tudatában kedvet kapott a munkához. — Csak add elő a festékes dobozodat.

Vidáman beszélgetve rajzolgattak, festettek. Éva édesanyjának fülét egyszer csak megütötte a vendégnek ez a kijelentése:

— Bizony no, szívesen megnézném én is ezt az előadást! Képzelem, milyen jókat fogtok majd kacagni azon, amit ezek a gyerekek kitaláltak!

— Hát menj el te is Évával, kislányom!

— No az bajos volna... — szabadkozott Lenke. — Hogyan állíthatnék én be oda egészen ismeretlenül...

— Nem is vagy egészen ismeretlen! — vetette ellen Évi. — A nagymama ismer; hiszen te is ott voltál a hűvösvölgyi kiránduláson!

— Meg aztán Sinfalvyék olyan vendégszerető, kedves emberek, — folytatta az édesanya — hogy egészen biztosan szívesen fogadnak majd. Sőt hivatkozhatasz egyenesen arra, hogy én biztattalak a látogatásra.

— Miért ne szórakoznék szegényke egy kicsit? — gondolta magában a jó asszony. Tudta ugyanis, hogy Lenkének nem sok jut ki a vakáció örömeiből. Kisebb testvéreit elvitte édesanyja vidékre egy kis levegőváltozásra, — neki azonban otthon kellett maradnia. Apja nem kapott szabadságot, mert hivatalában nagy volt a munkatorlódás, — s a derék fiatal leány készséggel

vállalta, hogy a háztartást vezeti és édesapját gondozza, míg anyja kissé kipihen magát.

Július 26-án a kora délutáni órákban két fiatal leány csengetett be a Remete-úti villa kertjének kapuján. A gyerekek siettek kaput nyitni nekik s Gyuri örömteli arccal vette át a szép színlapokat.

— Engedd meg, kedves rendező úr, — szólt Évi jókedvűen — hogy bemutassalak egy jó barátnőmnek, ki szintén meg szeretné nézni a mai előadást. Úgy gondolom, hogy beléptidíjul elfogadhatnád tőle azokat a gyönyörű virágfüzérek, melyeket a nagymama színlapjára festett.

A rendező úr műértő szemmel nézte végig a díszes színlapot.

— Lehet — jelentette ki elégedetten. — Tessék besétálni! Az előadás azonban majd csak egy kicsit később kezdődik.

— No, hiszen még úgyis fel akarjuk köszönteni előbb a nagymamát. Neki hoztuk ezt a szép virágot.

Sinfalvyék természetesen igaz vendégszeretettel fogadták Évivel a barátnőjét is — mint az előrelátható volt.

— Gyertek, gyertek, kedveseim az én jó hűvös szobámba, hadd beszélgessünk el ott egy kicsit! — invitálta őket a nagymama. — A gyerekek még úgyis csak a nap fény-

pontjának, a színielőadásnak előkészületeinél tartanak...

— Hát édes néni tud már erről a meglepetésről?

— Ó hogyné! És úgy sejtem, hogy igen jól fogunk mulatni!

Ebben valóban nem is csalódott a nagymama.

Az előkelő nézőközönség — mely az ünnepeltből, a szülőkből és a két fiatal lányból állott — a páholynak kinevezett lugasban foglalt helyet, s az arcok már akkor mosolyra derültek, mikor a páholy-nyitogatónak kinevezett Jancsi büszkén átnyújtotta a szép színlapokat. Minthogy azonban a színen sehol sem volt az azokon felsorolt három szereplőnél több, a mama nyugtalanzkodva kérdezte meg:

— Hol van Terus?

— Ott a bokrok között! — súgta a hatéves Marika. — Neki ott kell elbújva lenni.

Igy hát a mama megnyugodott s az előadás megkezdődött. Arról volt benne szó, hogy a gyermekek szeretnék meglepni valamivel a jó nagymamát. De valami olyannal, ami igen értékes, aminek nagyon örülne s amilyen nincs senki, de senki másnak! Ekkor Gyuri előveszi legkedvesebb könyvét, az „Indián történetek”-et s kiolvassa belőle, hogy Braziliában otthonos egy hangyászmedve nevezetű állat, melynek prémje

olyan gyönyörű, hogy annál szebb a kerek földön semmiféle állatnak nincs. Elhatározzák tehát, hogy útra kelnek és addig nem nyugszanak, míg ilyen prémet nem szereznek a nagymamának. Hadd legyen neki a legszebb boája a világon!

— Vége az első felvonásnak! — jelentette ki függöny híján a rendező úr élőszóval és mélyen meghajolt. A nézőközönség részéről természetesen hatalmas taps volt erre a válasz.

A második felvonásban már vadásznak öltözve bujkáltak a szereplők az őserdő bokrai között. Végre egy tisztásra érve letelepedtek azzal, hogy szalonnát fognak sütni vacsorára. Marika, a „szolga” kötelességéhez híven kezdte is összehordani a művelethez szükséges száraz gallyakat.

Az édesapa jónak látta közbeszólni:

— Azt a szalonnát azonban csak jelképesen süssétek meg! Tüzet gyújtani nem szabad, mert veszedelem származhatnék belőle. Különben is soká tartana, míg a vacsora elkészülne.

— De apus, a sült szalonna szagát érzi meg a hangyászmedve és arra közeledik! — vetette ellen a szerző és egyben rendező úr.

— Ó, annak olyan jó orra van, hogy már most is érzi! — segítette ki nevetve a nagymama a szerepükből kissé kizökkent szí-

nészeket. — Vigyázzatok csak! ... Nil Még rátok támad!

A fiúk hamarosan alkalmazkodtak az adott helyzethez s igazi vadászszenvedéllyel kapták fel a puskát helyettesítő botokat. Lapulva igyekeztek az erdő sűrűje felé...

— Nézd, hogy villog a szeme... — súgta egyikük.

Ekkor azonban a bokrok között elkiáltotta magát Terike:

— Jaj, elsajadt!

A lugasban hangos derű támadt. Pompásan odalátszott ugyanis, amint a Cirmos cica átugrott a kerítésen a szomszéd udvarba.

— Ott szalad az én boám! — kacagott a nagymama úgy, hogy a könnyei is potyogtak.

Megoldódott tehát a rejtély, hogy Terike eddig miért nem volt látható: neki kellett a bokrok között a cicát őrizni. Am az — úgylátszik — megunta a kis karok szorítását s kereket oldott, még mielőtt hangyászmedvévé változott volna.

A gyerekek e váratlan fordulatra egészen kiestek a szerepükből s mindhárman ijedten futottak a kerítéshez.

— Feri bácsi! Feri bácsi! — kiáltotta Jancsi új reményre kapva. — Tessék megfogni a cicát!

— Nem lehet, pajtikám! — felelte egy kellemes férfihang. — Fönn van már az eperfán!

— De az előadáshoz kell! — kiáltotta át Gyuri kétségbeesve.

— Hát fogok nektek helyette egy tyúkot. Az jó lesz? — hangzott odatúlról.

A gyerekek tanácstalanul néztek egymásra... Végre a rendező úr elszántan kivágta, a nézőközönség óriási hahotája közepette, hogy:

— Jól!

Az ügyvéd belekarolt édesanyjába s úgy kacagott.

— No anyus, olyan boája csakugyan nincs senkinek széles e világon, amelyet a te unokáid szereznek neked!

A szomszéd Feri bácsi úgylátszik ügyesebb vadász volt, mint kis barátai, rövid idő múlva ugyanis megjelent a kerítés fölött egy szelíd, kendermagos „brazíliai hangyászmedve” s mellette egy megnyerő tekintetű fiatal férfiarc.

— Itt van ni! — mondá a szomszéd és átnyújtotta a tyúkot. — De szépen bánjatok vele, mert ez a néni kedvencel!

Éva meglepetten csapta össze a kezét.

— Hiszen ez Török Feri! Egy régi jópajtásom testvére! — És sietett ő is a kerítéshez.

— Feril... Hogy kerül ide?

A fiatalember egy pillanatig idegenül nézett a leányra, — de aztán hamarosan kiült arcára a viszontlátás fölött érzett őszinte öröm.

— Évikel... De megnőtt, amióta nem láttam! Alig ismerek rá... Kezét csókolom!

Melegen kezét szorították.

— Lenkel Lenkel — kiáltotta a fiatal leány örvendezve. — Gyere csak ide! Nézd, itt van Török Feri, akiről éppen a multkor meséltem, hogy ő volt valamikor a számtan-példáim megoldója!

— Örülök, hogy személyesen is megismerhetem ezt a nemesszívű emberbarátot — felelte Lenke, vidáman nyujtva kezét az új ismerősnek.

— Mit csinál itt, Feri? — érdeklődött Éva.

— Kereskedő lettem s fűszerüzletet nyitottam — felelte a fiatalember egyszerűen.

— Érdekes... És hogy van Zsófia, Blanka, no meg a drága jó Török néni?

— Köszönöm, egészségesek mindnyájan. Édesanyám itt van velem; ő vezeti a háztartást. De fog örülni, ha meglátja Évikét!

— At is megyek hozzá okvetlenül, mihelyt itt vége lesz az ünnepségnek. Hiszen nagyon régen láttam áml

- Legyen szerencsénk mindkettőjükhöz
— mondta erre udvariasan a fiatalember.
— Köszönjük szépen! Tehát a viszontlátásra!

III.

Bármilyen bensőséges örömmel fogadta is a jó Török néni vendégeit, Évit mégis csak lehangolta kissé a viszontlátás. Úgy találta, hogy a jó lélek nagyon megöregedett, mióta nem látta, szinte összetörődött; s arcát sűrűn barázdálják a gond ráncai. A kedves, barátságos, de nagyon egyszerű lakás is arról beszélt, hogy sorsa nem fordult jobbra; hogy most is csak úgy küszködik a szegénységgel, az élet nehézségeivel, mint azóta, amióta három apró gyermekével magára maradt.

A napsugár azonban nem hiányzott a házból. Két aranyos kis baba tipegett a néni körül. Az egyik már biztosan járt vaskos lábacskaín, a másik meg nagyokat huppant még, amikor segítség nélkül próbálkozott a lépegetés nehéz tudományával.

— Kik ezek az édes kis csöppségek? — kérdezte a gyermekekért mindig rajongó Évi. — Csak nem a néni unokái?

— De bizony! — felelte Török néni szelíd mosollyal. — Ezek a Blanka gyermekei, elhoztam őket magamhoz a nyárra.

— Hát Blanka férjhez ment? ... hol laknak?

— Ott maradtak a régi Timár-utcai házbán. Emlékszel-e még rá, Évikém?

— Ó, de mennyire! — És hol van az én drága Zsófikám?

— Ő tanítónőképzőbe jár. Még egy éve hátra van, de azért e vakációban elment már nevelőnőnek. Könnyíteni akar egy kicsit a terheinken; mert bizony nehezen élünk...

Elhalgatott. Feri bejött e percben az üzletből.

— Hadd örvendezhesek én is kissé kedves vendégeinknek — mondta igaz szívéllyességgel s leült a beszélgetők közé. — Engedelmet kérek azonban, hogy az ajtót nyitva hagytam, — folytatta aztán — figyel-nem kell arra, hogy nem jön-e egyszerre több vevő. Mert akkor nem hagyhatom a kiszolgálást teljesen a kis inasomra; segédet — sajnos — nem tarthatok.

— No majd idővel! — válaszolta Lenke vidáman. — Hiszen úgy látom, hogy az üzlete nagyon alkalmas helyen, gyorsan fejlődő vidéken van.

— Igen, majd csak megsegít a jó Isten! — mondá Török néni s aggódó tekintetet vetett fiára. Évi is úgy vette észre, mintha a fiatalember homlokán felhő suhant volna át, bár nyugodt, bízó hangon felelte:

— Úgy van, remélnünk kell!

— Nem gondoltam volna, — mondta később a fiatal leány a társalgás folyamán — hogy magából valaha kereskedő lesz, Feri! Mert abból, hogy szívesen megcsinálta a számtanpéldáimat, még igazán nem következtethettem erre!

— Hát hiszen nem is boltosnak készültem én — válaszolta a fiatalember egyszerűen. — Az érettségi után azonban mégis jónak láttam beállni kereskedősegédnek minthogy az egyetemi tanulmányok hosszú ideig tartottak volna és meglehetősen költségesesek. Úgy gondoltam, hogy jószándékú és igyekvő ember ezen a pályán is szépen boldogulhat.

— Nem is lebecsülendő a kereskedői pálya! Csak ostoba előítélet tarthatja annak — szólt közbe Lenke.

— Milyen jól esik ilyen hallani! — felelte Feri, hálásan tekintve az okos fiatal leányra. — A boltajtónak ezt a hosszas csengését azonban ezúttal kevésbé szívesen hallok — tette hozzá és udvarias mosollyal fölállt helyéről. — Bocsánatot kérek; úgy veszem észre, szükség lesz rám az üzletben.

— Olyan derék, olyan ügyes üzletember lenne ez a Feri, s mégse tud boldogulni szegény! — panaszkodott Török néni, amint fia betette maga után az ajtót. —

És ennek az az oka, hogy rajta élősködünk valamennyien... Tönkre teszi a családját!

— Ugyan ne tessék már ilyet mondanil! — igyekezett Évi megnyugtatni. — Hiszen a néninek is megvan a nyugdíja, ami ha kevés is, mégis csak biztos...

— Igaz, igaz! Am abból a Zsófiika tanítatására már nem telik! Ezt a költséget is magára vállalta ez az áldott jó fiú, éppen akkor, amikor önállósítani akarta magát. Vagyontalan embernek pedig nem kis dolog az üzletnyitás! Kölcsönpénzből vette meg az üzletet. Azért még így is boldogultunk volna szépen, ha nem jön közbe a Blankáék szerencsétlensége...

— Mi történt velük? — kérdezte Évi meleg érdeklődéssel.

— Hát az ura meggondolatlanul belefogott valami nagy telekspekulációba s oda-
veszett azon nemcsak a saját pénzecskéjük, de még az is mind, amit Feri jótállása mellett kölcsön vettek fel. Most aztán miből fizesse ez a szerencsétlen fiú azt nagy váltóadósságot, mikor itt van még a teher az üzletén is! Aztán élnünk is csak kell... Most idehoztam ezeket a szegény apróságokat is, mert az apjuk egészen jövedelem nélkül áll. Szeptembertől meg Zsófikáért fizetünk ismét... Gondolhatod, milyen nagy az én bánatom, mikor látom, hogy ennek a szegény fiúnak már éjtszaka sincs

nyugalma; akkor is egyre azon töpreng, hogy hová forduljon, mit csináljon... Hitel nincs a végletekig!...

— Szegény néni... — simogatta Évi őszinte részvéttel a jó asszony kidolgozott, ráncos kezét. Bizony egyre csak gond, mindig csak gond az osztályrésze...

— De öröm is! — szólalt meg határozott hangon Lenke, kinek már régen ölében volt mind a két unoka. — Odaadná-e a néni ezeket az édes kis jószágokat bármilyen gondmentes életért?

— Jaj, dehogy adnám, dehogy adnám! — felelte Török néni s könnyein keresztül is mosolyogva nézte, hogyan babusgatja unokáit a kedves fiatal leány.

— Nem is zúgolódásképen mondtam, amit mondtam... Csak éppen jól esik az embernek néha panaszkodással könnyíteni egy kicsit a lelkén. Bízom én a jó Istenben! Hiszen eddig se hagyott el soha. S tudom, hogy minél nagyobb a baj, annál közelebb van az Ő segítsége. Ambár most igazán el sem tudom képzelni, mi módon segíthetne rajtunk... Ha csak csodával nem!

— Ó, nem kell ahhoz csoda se — mondá Lenke. — Egyszerűen úgy intézi például a dolgokat, hogy hirtelen fölmegy azoknak a telkeknek az ára, melyekbe a sógor úr beleölte a pénzt.

— Túladott rajtuk már régen! — legyintett Török néni lemondóan.

Évi szeretett volna derűsebb irányt adni a beszélgetésnek — ezért tréfásan mondá:

— Hát egyszer csak jelentkezik egy gazdag amerikai nagybácsi, akinek a néniék eddig hírét se hallották. Aztán kijelenti, hogy neki semmi egyéb vágya nincs a világon, mint az, hogy egész vagyonát Feri rendelkezésére bocsáthassa!

— Ez nem is olyan egészen lehetetlen gondolat — boldotta meg Lenke barátnője szavait. Az én édesapám a kivándorlókat védő hivatal tisztviselője, s itt-ott elmeséli nekünk, hogy milyen regényes körülmények között érkezik haza egy-egy váratlan örökség.

Török néni szomorúan mosolyodott el.

— Hát bizony mi amerikai nagybácsira se számíthatunk. Nincs a mi rokonságunkból az égvilágon senki kinn Amerikában. Még a legtávolabbi atyafiságunkból sem!

Aztán eltűnődve folytatta:

— Mindössze egy régi szakácsnőnkől tudom, hogy kiment oda a férje után. Isten tudja, él-e még vagy meghalt-e már a mi jó Hanyicskánk... Éppen a multkor akadt kezembe — mikor a régi írásaim között keresgéltem — egy több mint negyven évvel ezelőtt kelt levele. Gyermekleányka voltam még, amikor kaptam tőle s eltettem, mert

akkoriban roppant büszke voltam arra, hogy olyan messziről, a tengerentúlról, érkezett címemre levél!

— Ugyan, Feri, — fordult ekkor fiához, aki éppen visszatért a beszélgetők közé — keresd ki onnan a szekrényfiókból a Hanyicska levelét. Megmutatnám a lányoknak, hadd mulassanak ők is rajta egy kicsit.

— Azt a 19. századbeli nyelvemléket? — kérdezte derűsen a fiatalember és felállt, hogy eleget tegyen édesanyja kívánságának.

— Ő nevezte el így — magyarázta Török néni mosolyogva. — Az az amerikai levél tudniillik egy kicsit furcsa magyarsággal van írva. Mert a mi derék Hanyicskánk a szüleim falujából való tót asszony volt, aki sohase tanult meg tökéletesen magyarul.

— Az ám, emlékszem, — vetette közbe Évi — valamikor tetszett mesélni arról, hogy a néni felvidéki születésű...

— Igen; jó módú birtokos ember volt ott az édesapám. Az udvarunkon állandóan munkások, béresek jöttek-mentek. És sok cseléd forgott jó anyám körül is, aki nagyon ügyes gazdasszony volt. Megkívánta bizony a munkát a cselédasszonyoktól, — de aztán anyai szívvel gondoskodott is róluk. Milyen szép volt a viszony a nagyasszony meg cselédei között...

Hát ez a Hanyicska mint apátlan-anyátlan árva leányka került a konyhánkra. Ott ügyeskedett, megtanult főzni s minden egyéb házimunkát is, — azután férjhez ment az egyik falusi földműves legényhez. De bizony küszködtek a fiatalok; eleinte csak a szegénységgel, később az adóssággal is. Megvolt ugyan saját kis viskójuk, ám egy-két hold felvidéki soványka földből nehéz még dolgos embereknek is megélni.

Akkoriban vetődtek el a mi falunkba azok a lelketlen, idegenfajú ügynökök, akik a szegény szlovákokat pompás kereseti lehetőségek hangoztatásával, ám igen ravasz feltételekkel csábították arra, hogy vándoroljanak ki Amerikába.

Hanyicska ura is lépre ment: megegyezett az egyik ügynökkel abban, hogy az kifizeti minden adósságát s előlegezi neki a hajójegy árát is. A pénzt egy év alatt kell visszaküldenie az ügynöknek; addig az ügynök zálogba veszi a házat, földet. Ha a kölcsönösszeg meg nem érkezik a megállapított időre: az ingatlan tulajdonába megy át.

Igy forgattak ki akkoriban azok a lelketlen ügynökök a Felvidéken sok szegény embert minden vagyonkájukból. Mert hát ez a szegény Janó is, ugyan hogy kereshetett volna mindjárt első évben annyit, hogy megküldhette volna a tartozását?! Hiszen

nyelvismeret és minden szaktudás nélkül, s a mellett teljesen tájékozatlanul tették ki a hajóból az Új világban.

Igy aztán a mi Hanyicskánk egy év múlva már nemcsak támasz nélkül állott, de fedél sem volt többé a feje fölött.

Természetes, hogy bajában ismét édesanyámhoz fordult, aki házába is vette szakácsnőnek. Én akkoriban olyan 12 éves gyermekleányka lehettem s az intézetből csak a szünidőkre kerültem haza. Ilyenkor nagyon jó barátságot tartottam Hanyicskával. Én voltam a bizalmasa. Nekem panaszkolt el mindig, hogy milyen régen nem írt a Janó, s én örültem vele legjobban, ha végre megérkezett a várva-várt híradás. Janó levelei különben egyre jobb és jobb híreket hoztak, — sőt végre hajójegy is volt az egyikben hűséges felesége számára. Így indult el aztán boldogan a jó lélek férje után a messzi idegenbe, — s onnan írja nekem vagy két év múlva ezt a levelet.

A kedves öreg néni mosolyogva kezdte olvasni a megsárgult papírlap girbe-gurba betűkkel sűrűn teletűzdelt sorait:

„Moja luba, drága Kisaszonkám, kelít levelem Woodgebridge 1899 júli 27-én, kívánok, hogy ezen soraim egészségben találja a Panyivelkomozsnát meg a Panvelkomozsnit, meg az én drága kis ucsitelka Kisaszonkámat. A jó Isten áldja meg, min-

dig gondolom rája mikor irom meg mindig mikor lefekszek, mert az én jó uram nagy szip amerikai kípét akarta felakasztani ágy felé de én mondtam, hogy csak a moja ucsitelka Kisaszonka kipec legyen ott, mer aztat én úgy akarom hogy mindig lássam mintha most is ott lennék melete. Hvála Bohu mink is egéségesek vagyunk enyim ura forman a gyárba és nagyon jól keresi, és a többi munkások ide járnak mi házunkba, mer már építetünk szip kis házat aztán van nekünk Lunch-room mer főzők ebédet munkásoknak...

Ezek az angol szavak már az amerikai tudományából valók — magyarázta Török néni általános derű közepette. — A „forman” bizonyosan előmunkás; a „Lunch-room” pedig valami vendéglő- vagy kifőzészéle. — Majd folytatta az olvasást:

... Mondják nekem Miszisz. Dicsirik jó magyar koszt. Mondok nekik, sur, aztat én mind a jó Panyivelkomozsnától tanulta megfőzni. Aztat a májpástétumot, amit a Panyivelkomozsna tanulta nekem, hívjuk magyar pástitum. Innep napon aztat csinállok. It minden megvan nagyon szip és jó, csak aztat sajnálom, hogy nincs kis Hanyicska se kis Janó. Ha szomorú vagyok, odanézek az ágy felé most már az én kis ucsitelka Kisaszonka szip arcát nizek mintha lenne enyim Hanyicska. — Most

már kezit csókolok jó Panyivelkomozsnának,
Panvelkomozsninak és moja luba drága
Kisaszonkámnak és jó egészséget kívánok
hűsígés

Hanyicskájuk."

— Hát ez csakugyan „nyelvemlék"! —
nevetett szívéből Évi.

— Igaz, igaz; de azért megható ám az
a hűség és ragaszkodás, amely minden
sorából árad — mondá Lenke kissé el-
tűnődve.

— Tessék csak ideadni egy kicsit azt a
levelet — fordult Évi a nénihez. — Vannak
benné olyan szlovák szavak is, melyeket
nemigen értek.

Török néni teljesítette a kívánságot.

— Itt van ni például: Panvelkomozsni
meg Panyivelkomozsna... Ezek bizonyosan
a néni szülei; nekik küld a levélíró kéz-
csókot.

— Igen; az magyarul nagyságos urat meg
nagyságos asszonyt jelent.

— De mi az, hogy „ucsitelka Kis-
aszonka"?

Az öreg néni szívből elnevette magát.

— Az én vagyok! Engem nevez „tanítónő
kisasszonykának"!

— Hogy miért? Említettem az imént,
hogy én voltam a Hanyicskánk bizalmasa;
ha levele érkezett Amerikából, engem kért

meg, hogy olvassam fel neki. Csak azután böngészgette szegény maga is hosszasan, — nem egyszer könnyes szemmel. Az olvasás ugyanis igen nehezen ment neki. Faluhelyen akkoriban még nem vették olyan szigorúan a gyermekek taníttatását, mint most; azt hiszem, hogy ő mindössze egy-két évig járt iskolába és akkor se valami túlságos buzgalommal. Irni meg éppen nem tudott; rendszerint engem fogadott meg íródeákjának, ha a Janójának válaszolni akart. Panaszkodott is ilyenkor, hogy milyen kár, hogy csak a szünidőben vagyok otthon; más senki se írja meg olyan szíve szerint a levelét, mint én...

— Te Hanyicska, — mondtam erre egyszer — megtanítlak én írni. Nem olyan nehéz mesterség az!

Még most is látom, hogy felragyogott akkor az arca.

— Igazán meg tetszenék tenni?! A jó Isten áldja meg érte kisaszonkám! — kiáltotta boldogan. És olyan kitartással forgatta is aztán a plajbászt nap-nap mellett, mihelyt befejezte a mosogatást, hogy mire a vakációnak vége volt, önállósíthatta magát a levelezés terén. Erre a tanítónői működésemre vonatkozik az a kedves és hálás sora, hogy: „...mindig gondolom rája, mikor írom...”

Lenke mind figyelmesebben hallgatta az elbeszélést... S mikor a néni ideért, egyszerre csak felkiáltott:

— Hát itt van nil Megvan az amerikai örökség!

Csodálkozva tekintettek rá valamennyien. Ő meg izgatottan folytatta:

— Igen, a napokban említette apus éppen, hogy megint érdekes örökösödési ügy van a kezében. Hogy valami hozzátartozók nélkül elhalt amerikai asszony arra hagyta minden vagyonát, aki őt írni megtanította. Hát ez csak a néni lehet!

— Már miért éppen én? — kérdezte Török néni kétkedve — de hangjában azért mégis mintha némi remény csillant volna meg.

— Abból gondolom, — felelte az éles eszű fiatal leány — mert az örökség nem a megboldogult tanítóját illeti, hanem azt, aki írni megtanította. Erre jól emlékszem. Ez pedig más! És arra is emlékszem, hogy felvidéki emberek ügyéről van szó. Ez is talál! Említette ugyanis apus, hogy meny nyire megnehezíti most az ilyen ügyek intézését az odavaló hatóságok rideg viselkedése. Erre a megkeresésre is csak annyi válasz érkezett, hogy: az örökös neve ott ismeretlen.

— Hiszen igaz, hogy én messze Erdélyben mentem férjhez és családunkat is el-

verte a Felvidékről a világháború vihara,
— de azért jó szüleim nevét okvetlenül
sokan ismerik még odahaza...

Feri mindezeig hallgatott. Ám most
már ő is közbeszólt:

— Nevekre nem méltóztatik emlékezni?
Esetleg az örökhagyó nevére? Vagy arra,
hogymilyen helységről jött ez a válasz?

— Bizony nem. Apus talán nem is mon-
dott semmiféle nevet.

— Milyen kár...

Ekkor megszólalt Évi:

— De hiszen nem olyan nagy dolog azo-
kat a neveket megtudni! Ugye Lenke, van
nálatok telefon?

— Van.

— S édesapád otthon szokott ilyenkor
lenni?

— Rendszerint otthon van már.

— Feri, maga pedig mikor zárja az
üzletet?

— Hétkor — felelt a megszólított kész-
ségesen.

— No hát van egy ajánlatom; tessék
idefigyelni: Megvárjuk itt a hét órát, akár
tetszik Török néninek, akár nem, — fordult
a jó nénihez tréfálkozva — hogy olyan
sokáig ülünk a nyakán. Akkor aztán Feri
elkísér minket a villamos végállomásáig.
Onnan Lenke felhívja telefonon az édes-
apját s megkérdezi tőle a tudnivalókat.

— Köszönöm szépen a rám nézve igen megtisztelő felszólítást és a legnagyobb örömmel el is kísérem kedves vendégeinket a villamoshoz — válaszolt udvariasan a fiatalember. — Ha pedig Lenke kisasszony csakugyan akarna olyan kedves lenni...

— De mennyire akarok! — vágott szavába a fiatal leány. — Én lennék a legboldogabb, ha bebizonyosodnék, hogy csakugyan jó nyomon járok, s ha az én közreműködésem folytán jutna ide hamarosan az a busás örökség!

•

Rövid idő múlva a következő telefonbeszélgetés folyt le Lenke és édesapja között:

— Halló, halló! Kezedet csókolom, apus!

— Szervusz, kislányom! Csak nem történt valami baj?!

— Ó dehogy! Pompásan töltöttük a délutánt s éppen indulóban vagyunk hazafelé.

— Annak örülök. Siess is kis viceházi-asszonyom, mert már kezd érdekelni, hogy mit kapok vacsorára.

— Igen jól; majd meglátod! — nevetett a telefonba Lenke. — Előbb azonban méltóztassál némi hivatalos felvilágosítással szolgálni!

— Ejha!... Hadd hallom hát, mi legyen az?

— Emlékszel ugye, hogy pár nappal ez-
előtt szó esett közöttünk egy amerikai örök-
ségről, melynek gazdáját keresitek a Fel-
vidéken.

— Emlékszem.

— Meg tudnád mondani annak az örök-
hagyónak a nevét?

— Bizony kislányom, nem. Mintha valami
Jánosné lett volna.

— Helyes! Hát emlékszel-e az örökös
névére? Vagy esetleg arra, hogy milyen
helységben kerestétek?

— Nem szoktam én az ilyesmit meg-
jegyezni... De miért érdekel ennyire?

— Mert azt hiszem, ráakadtam az örök-
ség jogos tulajdonosára! — vágta ki Lenke
büszkén. — Itt laknak a Sinfalvyék szom-
szédtságában s Évinek gyermekkori ismer-
ősei.

— Nono... nevek s közelebbi körülmé-
nyek ismerete nélkül gondolsz valakit ille-
tékesnek?

— Úgy bizony! Kizárólag a pompás
detektívszimatom után indulva! — tréfálko-
zott Lenke.

— Hát csak meg ne csaljon az a kiváló
detektívszimat! Ha azonban valaki komo-
lyan érdeklődik az ügy iránt, legjobban
teszi, ha bejön holnap délelőtt a hivatalba
s magával hozza a személyazonosságát
igazoló iratokat is. Akkor hamarosan tiszt-

tázni lehet a dolgot. Magam is örülnék, ha ilyen könnyen ráakadhatnék arra, akit keresünk.

— Igenis, kérem; továbbítom az üzenetet s egy rövid órácskán belül otthon leszek.

— Visszontlátásra, kislányom!

Lenke letette a kagylót és Feri felé fordult.

— Csupa fül vagyok én is! — mondotta Éva.

— Pedig sokat nem tudhattam meg. Apus mindössze annyira emlékszik, hogy az örökhagyó „valami Jánosné”. Hát ez talál. Egyébként azt üzeni, hogy tessék a személyazonosságot igazoló iratokkal felmenni hozzá holnap délelőtt a hivatalba.

Feri arca kissé elborult.

— Holnap éppen hetivásár napja van; lehetetlen az üzletet itt hagynom...

Lenke elgondolkozott kissé. Azután így szólt:

— Segítünk ezen is! Nekem igazán van elég időm; felmegyek hát én holnap délelőtt apushoz a hivatalba, s kiírom ott pontosan ennek az ügynek minden szükséges adatát. Maga aztán bejön hozzánk holnap ilyenkor, üzletzárás után az irataival. Meg lehet győződve róla, hogy apus nagyon szívesen fogadja majd, és hamarosan megállapítják hivatalosan is azt, amit én már biztosan érzek: hogy a kedves jó Török

néni immár gond nélkül hajthatja álmokra fejét!

— Nagyon köszönöm a szíves meghívást és minden kedvességét! — mondá a fiatal-ember hálásan. S mialatt megszorította Lenke búcsúzóul feléje nyújtott kezét, meghatottan tette még hozzá:

— Én is úgy érzem, hogy ma nagyon-nagyon kegyelmesen tekintett reánk a Mindenható!

Ezen az estén két boldog nagymama állott összekulcsolt kézzel az édesdeden alvó unokák ágya előtt. Az egyik remény-teli szívvel köszönte meg a jó Istennek a szinte hihetlent, amit még biztosan nem tudott, csak érzett: hogy sorsuk immár jobbra fog fordulni, s hogy ezeknek az apróságoknak élete nem lesz már csupa gond és küzdelem, mint volt az övé, s az ő drága jó fiáé is...

És Isten iránt való mélységes hálával volt tele a szomszédban annak a másik boldog nagymamának szíve is, kinek gondmentes, derűs öregség jutott osztályrészül. Gyönyörködve nézte az egészséges, mély álomban pihenő gyermekeket. Mosolyogva gondolt arra, mennyi kedvességgel, leleményességgel tették ünneppé számára a „Nagymamák napját” ezek a szerető szívű,

drága kis unokák, akikkel a jóságos Isten megáldotta őt!

S hogy én miért meséltem el ilyen részletesen az első „Nagymamák napja”-nak történetét?

Azért, hogy eszünkbe jusson, mily sok drága jó nagymama van szerte az országban, akinek szintén olyan jól esnék egy kicsit több öröml Van közöttük, aki még most is fáradhatatlanul dolgozik; és van, aki már csak a karosszékekben üldögélve simogatja meg gyenge kézzel a fejetekeket... Tiszteljétek, szeressétek őket, s köszönjétek meg a jó Istennek, hogy itt vannak még közöttünk! Ha pedig az öregség, betegség egyiket-másikat talán rosszkedvűvé, zsörtölődővé tette volna — szeressétek akkor még jobban, még több gyöngédséggel! Gondoljatok arra, hogy fiatalnak lenni könnyű; öregséget, betegséget viselni azonban nagyon nehéz! Kérdezzétek meg mindnyájan a szívetektől: mivel tudnátok hozzájárulni ahhoz, hogy a drága nagymamák alkotó életük minél boldogabb, minél örömteljesebb legyen!

•

Befejezésül elárulom még, amit a második „Nagymamák napja”-ról, a következő év július 26-áról tudok.

A messze idegen földön, hozzátartozók

nélkül elhalt egyszerű tót asszony sírját e napon valószínűleg senki se kereste fel és senki se tett rá névnapi megemlékezésül egy szál virágot. Itthon azonban az egész Török-család igaz szeretettel emlékezett meg a hűséges lélekről, s az érette bemutatott gyászmisén szíve mélyéből imádkozott örök nyugalmaért és boldogságáért.

Aztán házszentelés következett... Majd ünnepi ebéd az emeleti lakásban.

Mert bizony a Törökek házára aligha ismerne rá, aki egy évvel ezelőtt látta. Emeletet húztak rá; a földszint immár egészen az üzlet célját szolgálja, melyben a tulajdonos meg a kis inas mellett már ügyes segéd is forgolódik...

Ugyancsak emelkedett és vidám volt már az ebéden résztvevő vendégek hangulata, mikor Lenke édesapja pohárral kezében felállt s kedves szavakkal köszöntötte az ünnepeltet: a nagymamát, akit Isten, íme, jósága jutalmául gazdag háztulajdonosnővé tett; — aki azonban legnagyobb gazdagságának most is derék jó gyermekeit tartja. De hát büszke is lehet például erre a Feri fiúral Adjon Isten minél több ilyen derék, ügyes kereskedőt a magyar hazának!

Az éljenzés elültével Feri szerényen felállt s édesanyja nevében szépen megköszönte a szíves szavakat. Aztán huncutkás mosollyal így folytatta:

— Hálásan köszönöm azt az elismerést is, mely csekély személyemen keresztül a magyar kereskedői rendet érte. Engedje meg azonban, szeretve tisztelt bátyámuram, hogy szívből fakadó köszönetemhez mindjárt egy nagy kérést is csatolhassak. Van nekem egy kedves, fiatal hölgy ismerősöm, kinek önzetlen segítsége nélkül bizony — be kell vallanom — nem ünnepelnénk most és távolról se virágoznék még úgy az üzletem, mint ahogy felvirágzott az elmúlt év folyamán. Szívem leghőbb óhajta tehát, hogy őt holtomiglan-holtáiglan cégtársammá, azaz hogy ennél sokkal többé: életem társává tegyem. Hadd húzhassam hát ujjára ennek jeléül ezt a kis arany karikagyűrűt . . .

Az ünnepség résztvevői tudták ugyan, hogy Feriek eljegyzése küszöbön áll, — ám az eljegyzés bejelentésének e kedves formája mégis nagy meglepetést okozott és hangos derűt váltott ki. Megindult természetesen a jókívánságok áradata a fiatalok felé.

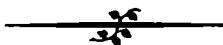
Évi szándékosan utolsónak maradt a gratulációjával. Mikor azonban kissé csendesedett a zshivajgás, nagy komolyan megszólalt ő is:

— Én azt kívánom, hogy Lenke ez új hivatalában sokkal jobban megállja a helyét, mint abban, melyet tavaly választott magának!

Mindenki magyarázatot várva tekintett feléje.

— Akkor ugyanis beállott jövőmondó cigányasszonynak, s mint ilyen mindenáron meg akarta nekem mutatni a „Sív-királyt”. Mondtam is, hogy meglátja, én mutatom majd be neki az ő „Sív-királyát”! Lám, meg is tettem amit ígértem: éppen ma egy esztendeje, ott lenn a kerítés mellett, a nagy brazíliai hangyásmédve-vadászat idején. Igaz-e, Lenke?

— Igaz, igaz! — válaszolta hangosan nevetve a boldog kis menyasszony. — Áldjon is meg érte a jó Isten!

P. PÁL:

A NÉVNAPI TORTA

Jaj, gyerekek, nem is tudjátok, hogy milyen boldogság az, ha valakinek olyan édes, aranyos keresztmamája van, mint Katókának!

Látogatóba nem jön soha üres kézzel; egy-egy szép piros alma, vagy egy darab csokoládé mindig előkerül valahonnan a kabátja zsebéből. A pénztárcáját meg mindig átkutatja Katóka; a fényes kétfilléresnek, az „aranykrajcár”-nak ugyanis régi szokásjog alapján az ő perselyében van a helye. És még sohase történt meg, hogy a keresztmama pénztárcájában legalább egy aranykrajcárt ne talált volna! Vásárkor meg fényes húszfillérest kap tőle, hogy azt vehessen, amit akar. És milyen jó, ha a szép nyári sétákon keresztmama is velük van! Ő ugyanis mindig talál olyan helyet, ahol az eltikkadt gyermekek számára frissítő málnaszörpöt mérnek. Sőt fagyaltotzni is elvitte Katókát, mikor templomszenteléskor itt volt a püspök úr! Ez volt jutalma azért, hogy olyan bátran, hiba nélkül elmondta a köszöntőverset s szépen átnyújtotta a magas vendégnek a rózsacsokrot.

Az ágya fölött függő gyönyörű szép Szűz Mária-képet is keresztmamától kapta. Azon a napon függesztették oda, amelyen a plébános bácsi a keresztvizet Katóka fejére öntötte. Ő ugyan igazán nem emlékszik erre, — de anyuka így mondja. Olyan szép azon a képen a Szűzanya; sokszor elnézegeti az ölében ülő fehérruhás kicsi Jézuskával. Ez előtt a kép előtt szokta mondani az esti meg a reggeli imádságát; ó, soha nem feledkezik meg erről! Mult télen pedig mi történt! Kató elmondta anyukának, hogy mi mindent szeretne a Jézuskától karácsonyra kapni, s anyuka felírta egy papírra. A levelet aztán bedugták ide, a kép ráájába, a Jézuska számára. S képzeljétek! Másnap reggel nem volt ott a levél, — eltűnt! De a karácsonyfa alatt ott volt ám az a sok szép dolog, amire Katóka vágyott... Tehát a Jézuska elolvasta a levelet! — Ezidén Katóka sajátkezűleg készül karácsony előtt megírni, — minthogy szeptember óta szorgalmasan jár az iskolába.

A napok mind rövidülnek, mind hidegebbre fordul az idő, — már bizony fel kell venni a télikabátkát is.

— Miért nem jön hozzánk már olyan régen a keresztmama? — kérdezi Katóka egy napon édesanyját.

— Nem jöhet, kislányom, mert beteg. Meghült s reumája miatt is nagyon fáj szegénynek a lába.

— Anyukám, hát menjünk el hozzá mil Már olyan régen nem láttam!

— Én ma nem érek rá, Katókám. De ha kedved van, ebéd után felveheted a kabátodat s elmehetsz hozzá magad. Bizonnyal örül, ha meglátogatod. Az utat jól tudod, — aki iskolába jár, az már igazán elmehet keresztmamáig egyedül. Csak aztán vigyázz, ott ne felejtsd magad. Ilyenkor novemberben hamar sötétedik, — indulj hát hamarosan haza, hogy még világosan itthon légy.

— Persze! Hiszen még a lecke is vár! — felelte a lelkiismeretes Katóka. — Úgy lesz a legjobb, ha mindjárt, mielőtt odaérkezem, megkérem keresztmamát, küldjön haza, amikor itt lesz az ideje. Jó?

— Egészen okosan gondoltad el ezt, kislányom — felelte a mama. — Így legalább nem nyugtalankodom miattad.

És Katóka ebéd után boldogan repült az ő édes jó keresztmamájához.

A nagy karosszékben találta. Fájós lába meleg kendőbe volt göngyölve, — arca azonban olyan kedves és mosolygós volt most is, mint mindig.

— Éppen jókor jöttél, Katókám! — mondta, miután csókot nyomott a kislány

hidegtől kipirult arcocskájára. — Segítségre lenne ám szükségem!

— Mit segítek, keresztmama?

— Hát — felelte a keresztmama mosolyogva — rendet kellene csinálni ott a fiókos szekrény legalsó fiókjában. Tudod ott, ahol a maradékselymeket, csipkéket, szalagokat tartom.

— Ebben a fiókban?

— Abban, abban! — Arra gondolok, hogy közeledik a karácsony. Tudom, hogy te meg akarsz kérni a Jézuskát, hogy szép alvó babát hozzon neked. Ugye igaz?

— Igaz bizony!

— Nos hát, úgy gondoltam, hogy válogasd ki már előre a maradékok, csipkék, szalagok közül azokat, melyek neked legjobban tetszenek, — s tedd szépen külön. Ha aztán a Jézuska meghallgatja a kérésedet és csakugyan hoz karácsonyra babát, — már meglesz a ruhának való, s azonnal hozzáfoghatsz a babaruhavarráshoz. Ugye jó lesz így?

— Nagyszerű lesz!

És Katóka hozzáfogott a munkához. Ó, milyen élvezet volt keresgélni a sok gyönyörűség között! Szebbnél-szebb selyem-, bársony- és csipkedarabkákat tett félre; gyöngyöket, szalagokat... Ebből ruha lesz majd... ebből kabátka... ezzel feldíszí-

tem a főkötőjét... Úgy elszórakozott, hogy észre se vette, milyen gyorsan múlik az idő. Bizony okos dolog volt, hogy előre megkérte keresztmamáat, indítsa haza idejében!

Mikor már rajta volt a télikabát meg a piros sapka és köszönni állott oda a karos-székekben üldögélő keresztmama elé, — az így szólt hozzá:

— Néhány nap múlva nevednapja lesz, Katókám! Hadd gratuláljak ezzel a fényes ötpengőssel. Neszel Végy rajta a cukrásznál olyan névnapi tortát, amilyet éppen akarsz!

Katóka ragyogó szemmel nézett reá.

— Keresztmama, ez igazán... igazán az enyém? Egészen az enyém? — Úgy fénylett az a nagy ezüstpénz a kezében, mint a valósággá vált csoda... Hiszen ilyen gazdagok legfeljebb a királykisasszonyok szoktak lenni a mesében!... Vagy talán csillagtallér ez, mely holdvilágos éjszakán egyenesen az égről hullott az ő markába? Szinte tisztelettel nézett rá...

Keresztmama mosolyogva bólintott:

— Persze, hogy a tied, Katókám! Hiszen keresztlányom vagy s azért, mert engem ez a csúf reuma fogva tart, már csak ne essék meg a névrápod torta nélkül! Válassz majd nagyon szépet és jó! De vigyázz, hogy a pénzt el ne veszítsd!

Kató jól a markába szorította a fénylő kincset. Aztán még egy csók, — még egy köszönet, no meg az ígéret, hogy nem felejtí el otthon az üdvözleteket átadni — és már ugrált is lefelé a lépcsőn. Hípp-hopp! Hípp-hopp! Öt pengőm van! Öt pengőm! Milyen pompás torta lesz ebből!...

Hazamenet megállott a cukrászda kirakata előtt. Hű! Milyen gyönyörű sütemények, torták pompáztak ott! Pisze orrocskáját egészen laposra nyomta a kirakat üvegén. — Vajjon melyik is lehet a legjobb? Az a fehér? Vagy talán az a rózsaszínű cukorral bevont? Ni, ott van olyan is, melynek közepén cukorrózsa díszlik... Ott egy pompás piskótatorta; egész gyümölcskosár van rajta kirakva cukrozott gyümölcsből! Milyen szép... No, itt igazán nehéz választani. Az se lehet ám rossz ott ni, amelyik csokoládéval van vastagon leöntve... Az ott hátul meg úgylátszik, dobostorta... A szemközti pék kirakátában sokkal nagyobbak vannak; de azok csak holmi kuglófok, kőttés tészták, — olyat anyus is elég gyakran csinál... A névnap tortának egészen finomnak, egészen rendkívülinek kell lennie, — hiszen öt pengő lesz az ára! Öt pengő!

Hála Istennek, csak pár nap múlva lesz Katalin napja s így még nem kell határoznia; igazán nem tudna választani. No, anyus

majd segítségére lesz ebben a nagy munkában!

De hiszen tulajdonképen már ez magában véve is remek dolog, ha valaki ilyen nagy kincsnek, — egy fényes ötpengősnek! — a birtokosa. Milyen könnyen elbánik most Gyuszi bátyjával, aki annyit ingerkedik vele s annyit bosszantja! Békét vásárol tőle legalább is egy hétre; hiszen Gyuszi úgy szereti a tortát, hogy egy-egy harapásért képes lesz lemondani még arról is, hogy az ő haját cibálja! A kicsi Mártika, mindnyájuk kedvence, meg hányszor elmondja majd, hogy: téjet szépen... téjet szépen!... De aztán szentül meg kell ígérnie, hogy soha többé nem böki ki buta kis ujjacskáival a baba szemét! A Pici kutyus is egyre ott settenkedik majd körülötte farkcsóválva, hogy parancsszavára azonnal szolgáljon, pacsit adjon vagy akár két lábon is táncoljon. Ó, akinek ötpengős tortája van, az tekintélyes személyiség ám s az feltételeket szabhat mindenkinek, mielőtt osztogat belőle!

Hát még az iskolában! Tulajdonképen kár, hogy nem ül már a mellett a kotnyeles s magát mindenkinél különbnek tartó Majoros Gizi mellett. Milyen gyönyörűség lett volna titokban megmutatni neki a pad alatt a fényes ötpengőst! Kár, hogy éppen ma reggel közéjük ültette a tanítónéni azt a

sápadt, csendes új leányt, aki alig mer szólni s kinek olyan vörös, kidolgozott keze van. — Micsoda mancsok! — kuncogta a gonosz Gizi — és ni, tízórait se hozott magával! Remélem, azért nem harap belém ez a medvebocs!

A körülöttük ülők együtt kuncogtak a szívtelen leánykával. Katóka ekkor részvétből — de talán méginkább harci kedvből s Gizi iránt való ellenszenvből — megölelte az új leányt és haragosan, szikrázó szemmel kiáltotta:

— Szégyeld magad, Gizi s szégyeljétek magatokat mindnyájan! Ha el nem hallgatok, megmondalak a tanítónéninek!

Aztán odanyujtotta az új lánynak a vajaszemléje felét:

— Neszel

A kidolgozott kezek mohón kaptak utána, — de aztán hirtelen vissza is húzódtak.

— Ugye hogy csak tréfálsz? ... Ilyen jót nem adsz ide nekem ...

Milyen nagy dolgot csinál egy fél vajaszemléből — gondolta magában Katóka. Vagy talán nagyon ritkán jut hozzá s azért olyan értékes előtte? ... Megdöbbsent a gondolattól, hogy ily nagy szegénység lehetséges, — de megmozdult segíteni akaró szívecskéje is.

— Persze, hogy neked adom! — Csakis neked! — felelte. Utolsó szavait úgy hang-

súlyozta, hogy a szívtelen Gizi észrevegye, hogy egyenesen neki szánta.

— Köszönöm nagyon szépen! De kérek... ha megetted a másik felét, ne dobd el a papirost... Szeretném az enyémet beletenni.

— Hát miért nem eszed meg?

— A medvebocs attól is jóllakik, ha a mancsát nyalja! — vetette oda a gonosz Gizi.

Az új leány arca lángvörösre gyúlt, — de úgy tett, mintha nem hallotta volna a bántó szavakat. Bizalmasan súgta Katónak:

— Haza akarom vinni Ferikének. Olyan véznácska szegény...

Csengettek, — tovább nem lehetett beszélgetni. A tanítás végén pedig oly hamar eltűnt Ilonka, hogy Kató többet nem tudhatott meg tőle. No majd holnap, — gondolta magában. Azt azonban máris elhatározta, hogy a névnap tortából hoz neki majd egy nagy-nagy darabot s a cukorrózsát is neki adja. Mégpedig úgy adja oda, hogy Majoros Gizi is lássa!

Másnap reggel alig várta az iskolába-indulás idejét. Míg máskor alig bírt kibújni az ágyból és örökké sietnie kellett, nehogy elkéssék, — most az elsők között érkezett az iskolába. Boldog büszkeséggel ült be a padba; olyan gazdagnak érezte magát, hogy egy királynéval sem cserélt volna! Tegnap

este gondosan betette fényes ötpengősét a tolltartójába a meghegyezett palavesszők meg a ceruza alá; álmában ugyan véres harcot vívott érte Majoros Gizivel, — de amint felébredt, azonnal utánanézett, hogy megvan-e még. Megnyugodva állapította meg, hogy ott van a tolltartóban, éppen úgy, ahogy este beletette.

Az iskolában elővette táskájából a palatáblát, aztán az olvasókönyvet... így... Jól van, Gizi már idesandít... most lassan a tolltartót... Lassan emelte fel a födelét, hogy Gizi minél kíváncsibbá legyen... így ni...

Megrémült. Ujjai gyorsan kutatni kezdtek a tolltartóban... Bárhogy kotorászott azonban benne, az ötpengős csak nem akart előkerülni!

Egy pillanatra elállott a lélekzete. Bele-nézett a táskájába... nincs. Kiborított mindent belőle — nincs. Odaszaladt a fogashoz, kikutatta kabátja zsebeit... ott sincs. Nyoma sincs sehol a pénznek!

— Mit keresel? — kérdezte a tanítónéni.

— Az ötpengősömet... amit névnap-i tortára kaptam a keresztmamától!... Nincs sehol! — dadogta Katóka.

— Ó, talán nem is hoztad magaddal. Az ember sokszor téved!

— De igen!... Egészen biztosan elhoz-

tam... idettem be a tolltartómba a palavesszők alá...

A tanítónéni is belenézett a tolltartóba. Hát bizony, ott csakugyan híre-hamva sem volt semmiféle pénznek.

Majoros Gizi hirtelen felmutatta az ujját. Majdnem lyukat fúrt vele a levegőben.

— Tanítónéni kérem! Én tudom! Én tudom, kinél van a pénz!

— Nos?!

— Itt, ennél az új lánynál — felelte az árulkodó diadalmas hangon. — Láttam, amikor belekötötte a zsebkendője sarkába!

— Gyermekem, — fordult a tanítónéni nagyon komolyan az új lányhoz — ha megtaláltad a pénzt, ide kell adnod. Idegen jószágot megtartani nem szabad.

Ilonka egész testében remegett s úgy dadogta:

— Kérem, a pénz nincs nálam!

— De igen, tanítónéni kérem, ott van! — állította továbbra is Majoros Gizi s igyekezett szomszédja görcsösen összeszorított kezét kihúzni a zsebéből.

— Maradj nyugton! — intette őt a tanítónéni. — Az nem a te dolgod!

Azután a megvádolt leánykához fordult:

— Mutasd!

— Csak nem tetszik azt hinni...

A kis ököl nehezen nyílt ki. És... csak

ugyan ott van a zsebkendőben egy fényes ötpengős.

— No, ugye?! — kiáltotta Gizi diadalmasan. — Hiszen láttam, mikor belekötöttel!

— Honnan vetted ezt, Ilonka? — kérdezte a tanítónéni nagyon szigorúan.

A leányka elkeseredetten vetette fel a fejét.

— Nem vagyok tolvaj! Mi becsületes emberek vagyunk, ha szegények is vagyunk!

— De hát hogyan került hozzád ez a pénz?

— Most reggel kaptam... a tejcsarnokos nagyságától, mert... mert...

Pirulva hajtotta le a fejét és egész halkán folytatta:

— Ez a fizetésem, mert mindennap kihordom a tejet. Ferikének kell a pénz... orvosságra. — Elsírta magát; — s arcát beletemette kidolgozott két kis kezébe.

A tanítónéni jóságosan simogatta meg a fejét.

— Ül le, gyermekem és ne sírj. Majd utánanézek s ha a dolog csakugyan úgy van, ahogy mondod, visszakapod a pénzedet. S remélem, a te ötpengősöd is megkerül majd! — folytatta Katóka felé fordulva.

És csakugyan megkerült. Mikor Kató otthon szomorodott szívvel bevallotta, hogy

pénze elveszett, — anyukája mosolyogva felelte:

— Hát bizony könnyen megtörténhetett volna, ha magaddal cipeled mindenfelé. Lám, én előre látóbb voltam: reggel kivettem a tolltartódból s betettem oda az íróasztal fiókjába. Nézd meg: ott van teljes épségben.

Katóka kihúzta a fiókot. A drága kincs csakugyan ott ragyogott!

Öröme igen nagy volt, — de nem zavarlat. Az új leányra gondolt, ki oly keservesen sírva védekezett a hamis vád ellen. Milyen sápadt volt szegény... hogy remegett az izgalomtól...

— Anyukám, — szólt nemsokára — így hát Ilonkát ma nagy igazságtalanság érte az iskolában. És elmondta, mi történt.

— Hogy fájhatott neki, hogy tolvajnak tartották! Segíts valahogy jóvátenni a dolgot! Űgy sajnálom szegényt!

Ugyan melyik édesanya nem segítene akkor, mikor gyermeke ilyesmire kéri? Katót is elkísérte mindjárt másnap az anyukája az iskolába s ott a tanítónéni és az egész osztály előtt elmondta a Kató elveszett öt pengőjének a történetét. Így aztán Ilonka becsülete teljesen helyreállt. — Gizinek pedig ott nyilvánosan bocsánatot kellett kérnie tőle a gyanúsításért és a rosszakaratú árulkodásért. Jaj, de kicsi lett egyszerre a mindig pöffeszkedő Gizi!

— Úgy kell neki! — gondolta magában Katóka — de mindjárt el is szégyelte magát szeretetlensége miatt.

Ilonka ugyanis barátságosan, jólelkűen odanyújtotta Gizinek a kezét:

— Nem haragszom már egy cseppet sem!

Gizi megszegyenülve fogadta el s olyan melegen szorította meg a feléje nyújtott békejobbot, mintha nem is ő nevezte volna el medvemancsnak ezt a kidolgozott kis kezét...

— Milyen derék lány! — gondolta magában Katóka. — Igazán megérdemelné a névnap tortáját.

Otthon meg is mondta ezt anyukának, aki szívesen segített a terv kivitelében is. Délután együtt mentek el a cukrászhoz és kiválasztották a legeslegszebb, legnagyobb tortát, mely vastag csokoládémázzal volt bevonva s cukrozott gyümölccsel remekül feldíszítve. Ó, de gyönyörű volt!

Aztán elindultak ketten együtt a külvárosba, Ilonkáék lakása felé. Kató olyan boldogan vitte a tortát, hogy azt ki sem lehet mondani. Sokkal, sokkal boldogabban, mintha hazafelé lépegetett volna nagy kinsévell!

Odakinn egy soklakásos, szomorú bérházba tértek be. Ilonkáék szobácskáján azonnal meglátszott, hogy állandó vendég benne a nyomorúság, az ínség. A leánya

édesanyja özvegyasszony volt, ki fáradt, beesett arccal ült a zörgő, zakatoló varrógép mellett s meglepetten állott fel ismeretlen vendégei láttára. Ilonka éppen a kis vaskályha előtt térdelt, száraz ággal, giz-gazzal egy kis tüzet igyekezett gyújtani. Az asztalnál pedig ütött-kopott gyermekszékben vészna, sápadt hároméves fiúcska ült, ki szokatlanul nagy, szomorú szemmel tekintett a belépőkre. Lehangelő kép volt nagyon.

Katóka édesanyja barátságosan köszöntötte a szegény asszonyt, elmondta, hogy kik és mi járatban vannak. Kató eleinte elfogódottan állott mellette; szíve nagy-nagy szánakozással telt meg. De aztán odalépett a kis Ferikéhez, szeretettel megölelte és így szólt:

— Neszel Ezt nektek hoztam!

Azzal ölébe tette az aranyszállal átkötött fehér cukrászcsomagot. Ferike ilyet még sohase látott. Segítségkérően nézett Ilonka felé.

— No, bontsuk ki! — jött segítségére kis nénye.

A papír kitárult, — s a két szegény gyermek álmélkodó szemmel nézett a hatalmas csokoládétortára.

Ilonka összecsapta a kezét és ajkáról elrebbent egy szívből fakadó, hálás: köszönjük szépen!

Ferike szomorú szeme is felragyogott:
— Anyu... anyu... Tajácony van!
Tajācony van! — kiáltotta.

— Még nincs, de nemsokára lesz! — felelte könnyes szemmel Katóka édesanyja. Majd beszélünk a doktor bácsival; ő ír neked orvosságot, ad erősítő tápszert, — így aztán karácsonyra piros lesz már az arcocskád és vígan ugrálhatsz a karácsonyfa körül. Mert a Jézuska ilyen jó gyermekeknek, amilyenek ti vagytok, egészen bizonyosan hoz majd karácsonyfát!

Azt hitte, hogy szavaira mindenkinek felderül az arca, — ám nem úgy történt. Az özvegyasszony nagyot sóhajtva s könyneit törölgetve felelte:

— A mi Ferikénk bizony nem ugrálhat karácsonykor. Nem bír járni.

— Miért? — kérdezte Kató ijedten.

— Nyomorék az egyik lábcskája. — Azzal ölébe vette a gyermeket s megmutatta. Egyik lábszára sokkal vékonyabb, fejletlenebb volt a másiknál s térdben befelé volt hajolva.

— Erre nem tud rálépni szegényke. Elvittem a kórházba, — ott azt mondta a doktor úr, hogy gépbe kellene tenni a lábcskáját, akkor még kiegyenesednék. De hát nem tudom én azt megszerezni neki... A mindennapi kenyérre is alig-alig telik...

— Csak bízzék a gondviselő Istenben, jó asszony — vigasztalta Katóka mamája. — Ő nem hagyja el magukat! A háziorvosunkat mindenesetre megkérem, hogy vizsgálja meg a gyermeket; amire aztán szükség lesz ahhoz, hogy megerősödjék, azt megkapja. Persze jó lenne, ha ki lehetne vinni minden nap a friss levegőre...

— Ó, tudom én azt, nagyságos asszony! De ha kiviszem, akkor nem halad a munka, — nincs kenyér. Ilonka még kicsi még hozzá, ő nem bírja... Hiszen ha legalább annyira tudná használni szegényke a lábát, hogy ide a folyosóra kimehetne egy-egy kis friss levegőt szívni!

— Hátha megadja azt is a jó Isten! — felelte Katóka mamája, aztán a szegény asszony hálálkodása közepette leánykájával együtt elhagyta a szomorú szobácskát.

Kató kinn a lépcsőházban édesanyja nyaka köré fonta két karját.

— Ó anyukám, úgy örülök, hogy elhoztuk a tortát! Hidd el, sokkal, de sokkal jobban örülök, mintha mi magunk ettük volna meg!

— Értelek, kislányom. Tudom én, hogy adni milyen nagy öröm. És kimondhatatlan jó érzést okoz mindig annak a tudata, hogy jót cselekedtünk! — No de azért nem akarom, hogy az én nemesszívű leánykám névnapi torta nélkül maradjon. Már megbe-

széltük a dolgot apukáddal: most tőlünk kapod majd meg a névnapi öt pengőt, hogy holnap mégis csak ott legyen az ünnepi torta az asztalon.

Érdekes, hogy ennek a fordultnak nem Katóka, hanem Gyuszi örült meg legjobban. Mert hiszen szép, szép, hogy Kató odaadta a tortáját, — de már mégis csak: milyen lenne egy névnap torta nélkül! Mindenki megrövidülne a házban, elsősorban persze ő maga, az ő drága gyomrocskája!

Katókának máson járt az esze. Egyre maga előtt látta Ferike vékony lábacsáját s mamájának könnyes szemét. Pedig Ferike ugrálhatna, ha „gép”-et lehetne neki venni... Csakhogy ahhoz sok pénz kell... Végre is leült anyukája mellé.

— Mondd, anyuka, milyen az a „gép”, ami Ferikének kellene, hogy járni tudjon?

Édesanyja megmagyarázta. Acélsínekből meg erős bőrből csinálják s odaerősítik a gyermek combjához. Persze mérték szerint kell készíteni s úgy, hogy térdben helyére fordítsa Ferike gyenge alsó lábszárát. Így aztán ez megszokja a rendes helyzetet. Ebben a „gép”-ben a gyermek akkor is tud lépegetni, ha nyomorék lábának gyenge csontja még nem bírja el a test súlyát, mert az acélsínekre támaszkodik.

— Legközelebb majd mutatok neked ilyet

a kirakatban — fejezte be anyuka a magyarázatot.

— És csakugyan olyan drága az?

— Bizony drága, fiacskám!

Katóka elgondolkozott. Pedig milyen jó lenne, ha meg lehetne venni Ferikének! Szegénykének nem kellene mindig abban a sötét kis szobában ülnie...

— Meg kellene kérni a Jézuskát, hogy karácsonyra vigyen neki gépet. Ambár ha az olyan drága, akkor nehezen sikerül, mert a Jézuskának ilyenkor tömérdek kiadása van... De hátha odaadná hozzá az öt pengőjét is, amit most kapott?!

Igen ám, de mit szólna a dologhoz Gyuszi? Mert ő igen számít már a névnapi tortára! Meg szegény kicsi Mártikának se jutna holnap torta... se anyukának... se apukának...

Hm. Hogy lehetne ezt okosan megoldani? És Katóka megoldotta.

Édesanyja másnap e szavakkal adta kezébe az ötpengőst:

— Menj magad a cukrászdába, kislányom, ugyanoda, ahol a multkor együtt voltunk.

— Válassz olyan tortát, amilyet legjobban szeretsz.

Katóka pedig elment és választott: egy darab cukrászsüteményt apukának, egyet anyukának, egyet Gyuszinak, egyet Mártikának, egyet Marinak (ő is a családhoz

tantozik ám!) és egyet saját magának. Pici kutyának? Annak nem. Amíg vannak olyan gyermekek a világon, akik éheznek, addig nem való a kutyát cukrászsüteménnyel etetni. Inkább, ha nagyon búsul, — hát egy kis falatot ad neki majd a sajátjából vigasztalásul.

Mikor letette a kis cukrászcsomagot az ebédlőasztalra, mindenki meglepetten nézett rá.

Gyuszi kibontotta.

— Csak ennyit hoztál?

— A többi pénzre szükségem van. Oda akarom adni a Jézuskának.

— Ugyan mire?

— Azt nem árulhatom el! — felelte Katóka titokzatosan — de majd megírom neki. Anyuka, ugye, majd segítesz, hogy a levél hibátlan legyen?

Délután meg is írta:

„Édes jó Jézuskám! Nagyon szépen kérek, vigyél Ferikének karácsonyra gépet, hogy járhasson! Itt küldöm hozzá a pénzesmet. És ha ez nem elég, — inkább ne hozz nekem babát, ne hozz semmit, — csak csináltasd meg neki a gépet! Ugye megteszed?

Kezedet csókolja
Katóka.”

A levélbe beletette a pénzt, — aztán az egészet bedugta az ágya fölötti kép rájá-
jába. Szűz Mária is, a kis Jézus is olyan
kedvesen, mosolygósan nézett le rá! Igen,
— tavaly is meglátta itt a Jézuska a leve-
let, amit anyukával írtak s el is olvasta.
Bizonyosan most is elolvassa!

Elalvás előtt utolsó tekintete még a le-
véltre esett. Ott volt úgy, ahogy odatette.
Reggelre azonban — eltűnt. Nyoma sem
volt.

A kisleány reménykedve várta a kará-
csont. A Jézuska elvitté nemcsak a leve-
let, de a pénzt is! Bizonyosan teljesíti
kérését!

S valóban nem csalódott.

Ilonkák asztalán szép kis karácsonyfa
ragyogott a szentestén s a gyermekek bol-
dogan nézegették a Jézuska hozta ajándé-
kokat. Ferike arca már kerekesebb, szemecs-
kéje vidámabb volt, mióta Katóka jószág-
szülei hozzájuttatták mindahhoz, amire az
orvos előírása szerint szüksége volt. S most
a szegény édesanya boldogan csatolgatta
fel a gyermek nyomorék lábacska-jára a
gépet, mit a Jézuskától kapott. Ferikének
sikerült is néhányat lépnie benne...

Pár nap múlva pedig már ott vezetgette
Ilonka a folyosón, napsütésben. A fiúcska
boldogan, mosolyogva fordította arcocská-
ját a nap felé...

Ez érdekes! Katókáék karácsonyfáján soha még annyi édesség nem volt, mint az idén. A baba sem hiányzott alóla, melyre a leányka úgy vágyott. Igazi alvó-baba volt. Sőt gyönyörűen fel is volt öltöztetve!

Kató alaposan megvizsgálta. S képzeljétek: ruhája, kabátkája, főkötője abból a selyemből, bársonyból, csipkéből készült, amit ő nemrégén félretett keresztmamáánál arra a célra, hogy ha hozna a Jézuska babát, ruhát varrjon belőle. No de hát, hogy annak a babának minden ruhadarabja mily szépen volt megvarrva! Azt csakis angyalkezek szabhatták, varrhatták!

•

Hát nem csodálatos az, gyerekek, hogy a Jézuska mennyire lát, tud és számoltart mindent de mindent?!

P. PÁL:

A JÉZUSKA SZÁNKÓJÁN

Düledező kis kunyhó állott a hegyek között. Hetven esztendő, hajlott hátú, öreg néni lakott benne kis unokájával, Boriskával. Bizony igen nagy volt náluk a szegénység. Tera néni szükös keresete még egymagának is alig lett volna elég. Hát még kettejüknek! De hát hova legyen szegény kis Boriska, mikor se apja, se anyja, — öreg nagyanyján kívül senki a világon, aki törődne vele! Így aztán együtt szedték nyáron át a szamócát, málnát, gombát, — ha pedig az erdész jószívű felesége elhívta Tera nénit, hogy segítsen egy kicsit a mosásnál vagy egyéb házimunkánál, akkor Boriska vigyázott a házra, s kettejük legnagyobb kincsére: a Gyöngyi kecskére.

Nem is tudom, mit csináltak volna a derék Gyöngyi nélkül. Így legalább tejük volt mindennap, s ezzel meg az ennivalóval, amit a jószívű erdészné itt-ott juttatott nekik, eddig valahogy csak mindíg kihúzták a zord időket.

Most azonban nehezebbre fordult a helyzet. Amint beálltak a novemberi hideg, nedves napok, Tera nénit nagyon elővette

a lábfájás. Csak üldögélt a kuckóban, — bottal is alig-alig tudott egyet-kettőt lépni. Hogy bírt volna hát a havas erdőn keresztül az erdészházhoz jutni, s hogy bírt volna ott csak valamit is dolgozni, hogy így munkájával egy kis kenyeret, lisztet, miegymást szerezzen!

És a szükség mind erősebben zörgetett a kis kunyhó lakóinál. Mire megérkezett karácsony délutánja, — már egy darabka kenyér se volt a házban.

A korán hanyatló nap fénye ott csillogott az egyetlen kis ablakon. Egy pirosuló sugára rávetődött nagyanyó ráncos arcára is, — de bizony nem vidította azt fel. Hát ilyen szomorú karácsonyuk legyen? ... Hiszen neki, ... neki már igazán mindegy volna. De ez a szegény kis Boriska! ... Ilyen legyen a karácsony estéje? Üres gyomorral bújjék az ágyba szegényke akkor, mikor minden gyermek örvendezve, boldogan ünnepel? ...

Megpróbálja mégis, — leküldi a faluba, jómódú rokonaikhoz. Igaz, hogy a gazdag pékné sohase volt jó szívvel hozzájuk, de hiszen ő is édesanya, neki is vannak gyermekei, — karácsony estéjén talán mégis csak meglágyul a szíve s juttat valamit ennek a szegény kis árvának is ... Míg nagyanyó ezt fontolgatta, Boriska a piciny ablaknál állt s gondolkozva tekintett ki az alkonypírban fürdő égboltozatra.

— Igaz-e, nagymama, hogy vannak, akik karácsony estéjén megláthatják a kis Jézust?

— Nem tudom, gyermekem; lehet, hogy némelyeknek megengedi ezt a kis Jézus, — de egészen bizonyos, hogy csak nagyon-nagyon jó és tisztaszívű embereknek!

— Ó, de szeretném látni! — felelte Boriska vágyakozó szívvel.

— Elég lenne az is, ha megéreznéd szeretetét Kata nénéd jóságában! — gondolta magában az öregasszony, aztán így szólt:

— Boriskám, tudod, hogy már semmi élelem nincs a házban. Próbáljunk meg az ünnepre legalább egy kis kenyeret szerezni. Menj le a faluba Kata nénédhez. Mondd meg neki, hogy beteg vagyok s keresni nem tudok; tiszteltetem hát s szépen kérem, adjon nekünk egy kis cipót az ünnepre.

Hozzágondolta ezt is: hátha megszánja ezt a szegény gyermeket s egy-két almát vagy diót is ad majd neki!

Boriska azonnal engedelmeskedett. Elnyúlt kis kötött sapkáját a fejébe húzta, vékony kis kendőjét átkötötte a derekán, — aztán szépen elkészönt és útnak indult.

— Siess, hogy hazaérj, mielőtt besötétedik! — kiáltotta utána nagyanyja.

A leányka gyorsan szedegette lábát a nagy hóban. A nap éppen lebukott a hegyek

mögött, mikor leérkezett a faluba a szövetkezeti bolt elé.

Amulva állott meg a kirakat előtt. Ó, de gyönyörű! Valódi karácsonyfa áll a közepén s már égnek rajta színes gyertyácskák: hogy ragyog az a sok szép ezüstcsillag, aranydió meg ezüst és arany angyalhaj! És mennyi szép és hasznos dolog fekszik körülötte... Az a pompás kötött kendő bizonyosan jobban tartja a meleget, mint az ő elnyútt, vékony kendőcskéje... S milyen jó meleg kesztyű van mellette... Örömrá nézni! Akinek meg olyan vastagfalpú cipője lehet, mint az ott, a sarokban, annak bizonyosan nem ázik át a lába a hóban... Ott meg mézeskalács... S nini! Egy gyönyörű, kékruhás baba is... Ha kérhetne, vajjon melyiket kérné a Jézuskától? Vágayakozva fölkiáltott:

— Ó mind-mind, ami itt van! Hiszen a Jézuska olyan gazdag, ő mindent megtehet!...

Am aztán mást gondolt. Ha a Jézuska mindent megtehet, akkor nem ilyen apróságokat kellene kérni, de mindjárt a legnagyobbat, azt, hogy szegény nagyanyó meggyógyuljon s tudjon megint dolgozni! Akkor nem lenne ilyen ínség a háznál!...

Most eszébe jutott a megbízás, amelvől a nagy gyönyörködésben egészen megfeledkezett. Sietett is tovább a péküzlet felé.

Milyen jó lenne, ha kapna Kata nénitől friss, puha cipőt; hogy örülne neki szegény nagyanyó!

Pár perc múlva azonban ijedt arccal, — üres kézzel lépett ki a bolt ajtaján és megindult visszafelé, az erdő felé. Sietett, sietett; s amint gondolatban mégegyszer átélte a történeteket, nehéz könnyecsek gördültek végig az arcán.

Elmondta ő szépen a néninek, hogy nagyanyó tisztelteti és nagyon szépen kéret egy kis cipőt az ünnepekre, — ám a szívtelen asszony türelmetlen hangon rákiáltott:

— Nem érek rá most koldusnéppel vesződni! — és kitette az ajtón.

Sietve szedte lábacskaát, hogy minél hamarabb messze legyen onnan, ahol olyan durván bántak vele. Mélyet sóhajtott és felnézett az égre.

— Édes Jézuskám, segíts te rajtunk, ha az emberek elhagytak! — fohászkodott remegő ajakkal.

Amint kiért a faluból, meglassította lépéseit. Nagy csend vette körül és erősen alkonyodott. Szíve mély szomorúsággal telt el. — Üres kézzel menjek haza szegény nagyanyóhoz? — Lassan ballagott tovább. Nemsokára az erdő szélére ért, a fatökhöz, melyen nyáron át annyiszor üldögélt, mikor a Gyöngyit legeltette. Leverte róla a havat, ráült és szabadfolyást engedett könnyeinek.

Kis idő telhetett el így. Egyszerre csak mintha nyögést, sóhajtozást hallott volna.

Főlnézett s megpillantotta Örzse nénit a közelben. Töpörödött, öreganyóka volt ez, ki a falu szélén lakott. Mindenki tudta róla, hogy igen jól ismeri a gyógyfüveket; nagyanyót is nem egyszer gyógyítgatta már. Ügylátszik, most egy kis tüzelőt gyűjtögetett, de a gallyköteggel sehogy se boldogult. Boriska megfélekedezett saját bánatáról s ott termett mellette.

— Mi a baj, Örzse néni? — kérdezte barátságosan.

Az anyóka ránézett.

— Te vagy az, Boriskám? Jaj, egészen merevek az ujjaim a hidegtől, nem bírom összekötni ezeket a gallyakat! — panaszkodott.

— Majd segíték! — felelte a leányka készségesen és ügyes kézzel megkötötte a kötelet.

Örzse néni még most is kékre fagyott ujjait lehelgette, dörzsölgette.

— De keserves lesz az út hazáig! — motyogta magában.

Boriska megsajnálta. Részvétellel nézett kékre fagyott kezére, arcára, — aztán hirtelen leoldotta derekáról a kendőjét, ráadta az anyókára és összekötötte rajta.

— Így nil — mondotta. — Most már nem

fázik meg, míg hazáig ér! — Azzal felsegítette hátára a rőzseköteget.

— Ó, de jó így... Derék gyermek vagy, Boriska! Meglátod, Isten megjutalmaz azért, hogy fázol az öreg Örzse néni helyett! Bizonyosan látta a Jézuska is, amit tettél! Köszönöm!

Ezzel — hátán a rőzsecsomóval — eldöcögött. Boriska tünődve nézett utána. Aztán visszaült a fatönkre.

Olyan különös karácsonyesti hangulat fogta el... Azt mondta Örzse néni: Bizonyosan látta a Jézuska. Igaz... ma lenn jár a földön a kis Jézus... Ó, ha véletlenül csakugyan erre jönne és ő megláthatná! Elébe térdelne s elmondaná neki szomorúságát!

Titokzatos csend vette körül; el is álmosodott kissé. A hold kibújt a fellegek mögül s fénye úgy elárasztotta a vidéket, hogy mindent egészen tisztán, élesen lehetett látni. A fenyő ágai mélyen meghajoltak a hó súlyától... Valami sejtelmes várakozás töltött el mindent...

Most... mintha szánkócsilingelés hallatszott volna a távolból... Boriska figyelt.

A csilingelés — mint valami mennyei zene — mind közelebb, közelebb hallatszott. S a környéket olyan természetfölötti világosság öntötte el, mely elhomályosította a hold fényét is...

Valóban, szánkók közeledtek, — egy egész sor... Mindegyiket két gyönyörű szép, szelíd őzike húzta... Körülöttük hófehér ruhás angyalok lebegtek...

A kisleány álmélkodva nézte.

Úgy látta, hogy az elsőben maga a kis Jézus ül. Ragyogó fény veszi körül, — fején csillogó aranykorona... körülötte karácsonyi angyalok...

A többi szánkó titokzatos csomagokkal volt tele. Egyik-másik csomag burkolatát úglátszik, feltéphette valamely faág, mely mellett elsuhan, mert itt-ott egy-egy baba karja vagy egy-egy falovacska feje kukucs-kált elő...

Amint a szánkók közelebb értek, a fény oly vakítóvá erősödött, hogy Boriskának be kellett hűnynia szemét. De kinyitotta nem-sokára, — mert úgy hallotta, hogy a Jézuska megállította fogatát.

Valóban: az egész sor szánkó megállt előtte. És a Jézuska édes, csengő hangon megszólalt:

— Itt vagyok, Boriska; látni szeretnél volna. Hát most mondd el: mit kívánsz karácsonyra?

— Ó, édes Jézuskám, — hebegte Boriska térdre hullva — gyógyítsd meg nagymamát; őrizd meg az éhségtől, hidegtől és én ígérem, hogy mindig hálás, jó gyermeked leszek!... Aztán... ha szabad még vala-

mit kérni: gyujts ma nálunk egy ici-pici karácsonyfát!...

A Jézuska szeretettel mosolygott rája. Ó, mily boldogság töltötte el erre a szívét!

— Már ott van nálatok a karácsonyfa s nagyanyó vár...

— És meg is gyógyul? — kérdezte Boriska hirtelen.

— Meg! — felelte a Jézuska mennyei mosolyával. — Dehát a magad számára még egy új kendőt se kérsz a helyett, amit odaadtál Örzse néninek?

Boriska szerényen, pirulva hajtotta le fejecskéjét. A Jézuska lágy keze gyöngéden simítgatta meg.

— Jó gyermek! Maradj mindig ilyen szerény és ilyen jószívű! Így boldog leszel egész életeden át!

Aldásra emelte kezét. Erre hullni kezdtek a csillagok a magasból... Fönnakadtak a fenyőfák ágain s ott gyertyánál fényesebben ragyogtak... A fenyőtobozok meg mind úgy csillogtak, mintha színezüstből lettek volna... A hófehér ruhás angyalok pedig körüllebegték a fákat s hajuk pókhálófinom arany és ezüst fátyolként terült szét az ágak között...

Aztán énekelni kezdték a fölséges karácsonyi üzenetet:

Dicsőség mennyben az Istennek!

Békesség földön az embernek...

Boriska szíve megtelt gyönyörűséggel. S míg a mennyei éneket hallgatta, észrevette, hogy az erdőből egymásután lopakodnak elő az őzikék, nyulak, mókusok és oda-símulnak a kis Jézus lábához. A madárcák kezére, vállára röppennek s kis csőrükkel mintha csókot adnának neki...

Ilyen karácsonyestét talán még egyetlen gyermek sem ért meg soha!

Mikor az angyali ének elhangzott, a kis Jézus egy parancsoló mozdulatot tett; — erre a fényes csillagok ismét fölszálltak az égboltozatra, s ott ragyogtak tovább olyan elérhetetlen magasságban, mint mindig.

— Eljössz-e velem, Boriska az ajándékosztásra? — szólalt meg ismét a kis Jézus.

A leányka csak boldogan bólintott, — szólni nem bírt.

Ekkor mellette termett egy szépséges szép angyal, karján gyönyörű, puha gyapjúkendővel. Egy pillanat alatt bebugyolálta Boriskát s feltette a szánkóra Jézuska mellé. A csilingelő, repülő szánkók sora ismét elindult, — le, egyenesen a falu felé. Soha még ilyen utazást! Őzike-húzta mennyei szánkón a kis Jézus mellett, angyaloktól körülvéve! A szánkó inkább repült, semmint csúszott a havon...

Amint a falu szélére értek, a csilingelés elhalkult, a mennyei fényesség elhalványodott. Persze, a Jézuska nem akarja, hogy

az emberek lássák, hallják! — gondolta magában Boriska.

A legszélső ház az Örzse nénié volt. Megállottak. Az egyik angyal leemelt az egyik szánkóról egy picike karácsonyfát s egy szép füleskosarat. Hogy a kosárban mi volt, azt Boriska nem tudta kivenni, azt azonban látta a rosszul betett ablaktáblák hasadékan keresztül, hogy Örzse néni összecsapta a kezét.

— Éppen ilyen kosárra vágytam! Most már lesz ismét mibe szedni a gyógyító füvet! — kiáltotta boldogan.

A kis Jézus mosolyogva nézte a szánkóról. Boriska pedig ezt gondolta:

— Lám, milyen jól tudta a Jézuska, hogy Örzse néni mire vágyik!

Aztán mentek tovább... Minden háznál megállottak s ilyenkor, — akár gazdag, akár szegény emberek laktak ott — odabenn a szobában felragyogott a karácsonyi fényesség. Boriska mindenütt örvendező, boldog embereket látott — s mindenütt szebbnél-szebb karácsonyi énekeket hallott.

A Jézuska megengedte azt is, hogy benézzen a gazdag pékcsalád ablakán. Ott is égtek a gyertyák a karácsonyfán, ajándékok is voltak az asztalon, — de hiányzott a szobából a mennyei fényesség. Az arcokon nem ült öröm és boldogság. Boriska hallgatózott: a karácsonyi ének se zeng? Bizony

nem zengett. E helyett a gyermekek csúnyán veszekedtek, lármáztak valami játékszer miatt, de az leesett és darabokra tört. Anyjuk közéjük lépett és szidni kezdte őket...

A Jézuska szomorúan mondá:

— Menjünk tovább... A szívtelen embereknek nincs örömük soha, még karácsony ünnepén sem!

Mire végigjárták a falut, elfogyott minden ajándékcsomag, csak éppen Boriska mögött volt még egy a szánkóban.

— Forduljunk! — adta ki a Jézuska a jelszót, s az őzikék röpitették vissza őket az erdő felé.

Boriska szinte elszédült a gyors repüléstől... Csak homályosan látta, hogy már benn vannak az erdőben... hogy megállnak a kis kunyhó előtt... Az egyik angyal a kislány karjára tette az utolsó csomagot, aztán ölébe vette s mindenestül letette nagyanyó kunyhójának küszöbén.

Nagyanyó zörgést hallott az ajtón. Aztán mintha az erdész úr szánkójának távolodó csilingelését is hallotta volna.

— Hála Istennek! — sóhajtott megkönnyebbülten. — Végre itt van az a gyermek! No, csak hogy nem történt semmi baja; hogy aggódtam már miattal!

Sietve tipegett az ajtóhoz és kinyitotta. Boriska első tekintete az asztalon ragyogó kis karácsonyfára esett.

— Csakugyan itt volt a Jézuska! Meggyújtotta a karácsonyfát! Úgy, ahogy mondta!

— Mondta?! — kérdezte nagyanyó csodálkozva.

— Igen! Találkoztam ám a Jézuskával! Láttam! Igazán láttam! Mellette ültem a mennyei szánkón, vele röptem végesvéig a falun... Láttam, hogy az angyalok hogyan osztották széjjel az ajándékokat az egész faluban...

— Ugyan, ugyan; álmodtál, Boriskám! Szánkócsilingelést hallottam, amikor jöttél; talán az erdész úrék hoztak haza?

— Dehogy, nagymama, a Jézuska szánkója csilingelt! Hiszen nézd! Nézd, milyen kendő van rajtam! Angyalka burkolt bele, hogy meg ne fázzam az úton!

Nagyanyó levette róla. Bizony gyönyörű kendő! Boriska is tapogatta, simítgatta.

— Éppen ilyet láttam a szövetkezeti bolt kirakatában! — állapította meg csodálkozva.

— No és Kata nénédnél jártál-e?

Boriska arca elkomolyodott. Aztán röviden elmondta, hogyan járt a gazdag rokonéknál.

— De hiszen hoztál csomagot is! — vetette ellen a hitetlenkedő nagyanyó.

— Ez is a Jézuska szánkójáról való! — erősítette Boriska.

— Hadd lássuk, mi van benne!

Boldog kíváncsisággal bontották ki. Megleg kesztyű, s egy pár vadonatúj, vastagtalpú cipőcske Boriskának... Nagyanyó örömmel emelte magasba:

— Akinek ilyen cipője van, annak nem ázik át a lába a hóban!

— Ilyet is láttam a kirakatban! — kiáltotta Boriska.

Aztán mézeskalács... cukorka, fényes papírban... meg még... nini! A kékruhás baba! Hiszen a Jézuska összecsomagoltatta neki mindazt, amit csak kívánt!

Nagyanyó még mindig hitetlenkedett.

— Nem lehet ez, Boriska! Hátha az erdész úrék vették meg neked a boltban mindezt?!

— Dehogyan, nagyanyó! Igazán mondom, hogy a Jézuskától kaptam! Azt is megígérte, hogy a te lábad is meggyógyul. Hát fáj-e még?

Nagyanyó figyel. Csakugyan... nem érez semmiféle hasogatást. S nini! A botja ott maradt a sarokban, mikor sietett ajtót nyitni Boriskának... Észre se vette, de nincs is szüksége rá... Vidáman lépeget erre-arra...

— Boriskám! Csakugyan nem fáj a lábam! — kiált fel boldogan.

— No ugye?! Hát most már elhiszed, hogy igazán beszéltem a Jézuskával?

Nagyanyó könnyezve ölelte meg kis unokáját.

— Most már hiszem, drága kis angyalom! Jöjj, adjunk hálát neki!

Letérdeltek a pici karácsonyfa mellé. S mígcsak végig le nem égtek a gyertyácskák, áhítatos szívvel énekelte együtt az öreg nagyanyó meg kicsi unokája:

Dicsőség mennyben az Istennek!
Békesség földön az embernek,
Kit az igaz szeretet
A kis Jézushoz vezet...

Dicsőség, dicsőség, mennyben az Istennek!

P. PÁL:

ITT VAGYOK ÉN IS!

A fehérbóbitás, fehérkötös szobaleány belépett a tágas, barátságos gyermekszobába, melynek ablakán beragyogott a bolondos áprilisi napsugár.

— Most már igazán öltöznie kell, Marietta kisasszony! — indult az ágy felé. Ám hirtelen megállott. Az ágy üres volt.

Ijedten nézett körül. Ekkor a szemközti sarokból, a díván mögül játszó kiskutya morgása hallatszott, s utána vidám gyerek-kacagás.

— Megállj, Fifi! Hogy merted elvinni!

— Mit csinál ott, Marietta kisasszony?! — kérdezte a szobaleány megdöbbenve. — Jöjjön elő hamar!

— Megyek már, megyek... Csend legyen, Fifi!... Látnod, hogy öltöznöm kell.

S a díván alól hamarosan előbukkant egy szőke, borzas fej és két kifelé tornászó karocska. Majd előbújt az egész gyermek hosszú, meleg hálórúhában... Két kalimpáló lába közül az egyikről azonban hiányzott a kis piros papucs. Ott díszelgett a Fifi szájában, „aki” szintén előkerült már a díván alól és pajkosan szaladt körül a

szobában. A leány alig tudta megfogni, hogy elvegye tőle zsákmányát.

— Siessünk, siessünk — fordult aztán a gyermekhez. — Már igazán nagyon késő van s tudja jól, hogy a tanítókisasszony pontosan itt szokott lenni.

— Ó, az a tanulás! — sóhajtott nagyot a kisleány és elborult az arca. Aztán nyujtózott egyet szíve keserűségében és megadta magát.

— Hát menjünk, Margit, mosakodni, öltözni, ha már muszáj...

Kellő időben ott is volt édesapjának dolgozószobájában. Tanulóasztalkája ott állott az íróasztal közelében. Marietta ugyanis orvosi tanácsra magánúton végezte a II. elemi osztályt. A gazdag gyárigazgató egyetlen, féltve őrzött gyermeke volt, aki édesanyját olyan korán elvesztette, hogy nem is emlékezett reá. Apja igyekezett pótolni szegényke számára a hiányzó édesanyai szeretetet is.

Ó, de az idő mindennap olyan hosszú volt addig, míg ő hazaérkezett!...

S hozzá ezek a tanulási órák! Sokszor olyan unalmasak...

— Ejnye, Marietta, — dorgálta most is a kisasszony, amint megnézte feladatát — hát hogy lehet ilyen rendetlenül írni! Ugyanezt lemásolja holnapra is, de sokkal,

sokkal szebben. Ilyen girbe-görbe betűket nem is akarok látni! No és... hiszen ez rettenetes! Nemsokára le kell vizsgáznia a II. osztályból és még a nevét se tudja hibátlanul leírni. Marietta egy „t”-vel, s Babóczay ó-járól lemaradt az ékezet...

Bizony csakugyan úgy volt; Marietta maga is kissé restelkedve nézte hibásan odaírkált nevét.

A tanítást a kisasszony ezzel fejezte be:

— Sétálni nem megyünk ma, mert nézze, megeredt éppen az eső. Legjobb lesz hát, ha elvégzi még most ebéd előtt a feladatát. És írja le tízszer egymásután a nevét is. Értette? Tízszer legyen ott a füzetében a neve hibátlanul; remélem, akkor megjegyzi végre, hogyan kell írni!

Marietta szót fogadott. Miután elbúcsúzott tanítónőjétől, visszaült asztalkájához s tőle telhető igyekezettel lemásolta tegnapi feladatát. Éppen elég hosszúnak tartotta azt is, nem volt hát kedve most még tízszer oda-rajzolgatni a nevét is.

Babóczay Marietta — fogott hozzá unottan.

— Miért is ilyen hosszú a nevem! — sóhajtott. — A fele is elég lennel!

Babó — kezdte újra. — Nem is írom tovább! Így is megtalálja rajta a kisasszony holnap az ékezetet, ami ma hiányzott. A

Mariettából meg elég lesz ennyi, hogy *Mari*.
Így nil

Igen tetszett neki az új neve s most már mosolyogva írta tovább kilencszer egymásután, hogy: Babó Mari, Babó Mari...

A feladat készen volt. Mit csináljon most addig, míg apja hazajön? Visszament a gyermekszobába. Fifit nem találta ott. Lehet, hogy takarítás közben kiosont a haszonáltal.

Az unatkozó gyermek odalépett az ablakhoz. Az eső már elállt, de a szemközi plébániatemplom falpárkányán még gubbasztottak a galambok. A járda mentén hatalmas tócsák terpeszkedtek. Nini! Hogy kergetőzik ott két rakoncátlan fiú! Kezükben az iskolatáska... Marietta egyszercsak hangosan felkacagott. Bumml! Az egyik fiú belelépett a tócsa kellős közepébe, csakúgy fröccsent körülötte a víz...

De jó azoknak!... Próbálna meg ő így kergetőzni az utcán, vagy éppen belelépni a pocsolyábal No hiszen volna mit hallania a kisasszonytól...

A zárdaiskola felől egy csapat leányka közeledik. Úgy látszik, vége van ott is a tanításnak.

A magános gyermek fájó szívvel figyel, milyen vidáman nevetgélve, tereferélve jönnek. Kart karba fűzve beszélgetnek, nagyokat kacagnak...

Ő meg innen nézi őket egyedül. Apus úgy félti, hogy még iskolába járni se enged... Se testvérkéje, se barátnője...

De ni — most mégis ismerős leányka válik ki a csoportból: a házmesterék vele egykorú Bözsikéje.

— Szervusztok! Szervusztok! — integet a többieknek, aztán futva-fut a házuk felé. Marietta is integetne neki — ám annak eszébe se jut, hogy felnézzen az emeleti ablakba. Csakhamar el is tűnik a kapu alatt.

Apus meg még mindig nem jön... Pedig már ebédelni is jó lenne. Kimegy Lina nénihez megnézni, vajjon készen van-e már az ebéd.

Lina néni régi bútor volt a háznál. Mióta Marietta anyja meghalt, ő vezette Babóczay háztartását s ő gondozta a leánykát. Szerette is nagyon — azt azonban egy cseppet se, ha főzés közben ott lábatlankodott körülötte. Ezúttal is hamarosan kitessekelte a konyhából.

— Menjen csak be, kisasszonyka, mert nem leszek készen, ha itt alkalmatlankodik nekem!

Marietta elégedetlenül fintorította el az arcát, de azért szót fogadott; indult befelé.

Ekkor csengetés hallatszott az előszobából.

— Ez apus! — sietett örömmel az érkező elé. — Csakhogy végre itt vagy! — ugrott a nyakába.

— Talán éhes már az én kisleányom? — ölelte meg Babóczay vidáman. — Kérjük hát hamar azt az ebédet! — fordult Margithoz, aki ajtót nyitni jött.

— Hozom azonnal — felelte a szobaleány és eltűnt a konyhaajtóban.

Babóczay nagyon szerette kislányát, mint egyetlen kincset, ki a boldogságból még megmaradt számára. Végtelenül fájlalta ugyanis szép fiatal feleségének korai halálát — és sohase tudott belenyugodni abba, hogy a jó Isten elvette tőle. Minden szabad idejét a gyermeknek szentelte, bármennyi dolga volt, még ebédelni is mindig hazajött, csakhogy együtt lehessen vele.

— Hát sétálni voltatok-e ma a kisaszszonnyal? — érdeklődött az ebéd végén.

— Nem mehettünk, mert mikor a tanulóssal végeztünk, éppen nagyon esett az eső — válaszolta Marietta. — De megírtam helyette holnapra már a feladatomat.

— Mutasd, kisleányom. Hadd látom, szépen és rendesen csináltad-e? — mondta édesapja.

A gyermek készségesen előhozta irkáját.

— No jó, látom, hogy iparkodtál. De mit jelent ez a sok Babó Mari, Babó Mari a

végén? — fordult a leánykához csodálkozva.

— Az az én új nevem! — magyarázta Marietta büszkén. — Tudod, nagyon hosszú lett volna tízszer leírni, hogy Babóczay Marietta... Így sokkal hamarább elkészültem vele. No és mondd: nem szép ez a név? Nekem nagyon tetszik. Hívj ezentúl te is így, jó?

Apja elnevette magát.

— Szóval: Mari vagy, Babó Mari. Rendben van! Hát ide hallgass, Babó Mari: Ha délelőtt nem voltatok sétálni, elmegyünk majd együtt; hiszen tudod, hogy a doktor bácsi azt kívánja, hogy minél többet kinn légy a jó levegőn. Esetleg benézünk majd a cukrászdába is... Csak előbb lepihenek kissé. Addig menj szépen játszani a szobádba.

Marietta nagyot sóhajtott.

— Mit játszsz ott egyedül?

— Vedd elő a szép új babádat! — hangzott a jótanács.

A leányka bement a gyermekszobába, szófogadóan elővette a babát, aztán odaültette maga elé.

— No hát, most mit csináljak veled? Mozdulni nem tudsz, még a szádat kitátani se tudod... Ülsz és bámulsz rám bután...

Persze, szegény kis Marietta nem tudta, hogy más lányok úgy öltöztetik, gondozzák, altatják a babájukat, mint édesanyjuk a kis testvérüket. Ő sohase látott ilyesmit; neki nem volt se édesanyja, se testvérekéje.

Unottan állott fel. Merre lehet Fifi? Azal mégis csak inkább lehet játszani... Kiment az előszobába, a folyosóra — de a kutyát nem találta sehol. A folyosóról lepillantott az udvarra, s a házmesterék lakása előtt meglátta Bözsit. Nagy veder víz állott mellette, a kezében meg feltörlő rongy volt.

— Mit csinálsz, Bözsi? — kiáltotta le vidáman.

A leányka felnézett.

— Azt parancsolta édesanyám, hogy mossam fel ezt a lépcsőt — hangzott a válasz.

Marietta szeme felragyogott.

— Megállj! Megyek és segítek neked!

Pár pillanat múlva lenn is volt a házmesterlakás előtt.

— Mutasd meg, hogy kell? — érdeklődött buzgón.

Böskének tetszett a multság és nagy hozzáértéssel bevezette Mariettát a lépcsőmosás művészetébe. Bemártotta, kifacsarta a feltörlő rongyot, aztán kezébe adta. Ment a munka pompásan.

Az édesapa ezalatt elvégezte odafenn ebédutáni pihenését és — ígéretéhez híven — sétálni akarta vinni kislányát. Ám nem találta sehol.

Végre megpillantotta lenn az udvaron.

— Mit csinálsz ott, Marietta? — szólt rá szigorú hangon.

A leányka fölnézett.

— Ó, apus, olyan jól játszunk!

— Hát csak gyere fel hamar — mondta apja kurtán. — Tudod, hogy sétálni megyünk!

Marietta elszomorodva nézett kis pajtására, de aztán hirtelen felderült az arca.

— Majd eljövök holnap újra! — súgta neki.

— Holnap úgyis sok lesz a munka — válaszolta Bözsi komolyan. — Szombaton ki kell seperni az egész udvart, s ilyenkor én is segítek mindig anyámnak...

— Én meg majd neked segítek! Úgy fogunk játszani, hogy megfogadsz engem napszámos-asszonynak. Jó?

— Jó — bólintott Bözsi.

Marietta hát megvigasztalódva ballagott fel lakásukba, és elengedte füle mellett apjának azt a magyarázatát, hogy engedély nélkül nem szabad az udvarra lemennie.

Sőt alig várta a másnapot. Szép idő lévén, a kisasszony elvitte szokásos ebédelőtti

sétájára — így hát a feladatát megírni, leckéjét megtanulni délután kellett volna. Azonban dehogy is fogott hozzá! Csak azt leste, hogy apja lepihenjen — és már sietett le kis pajtásához.

Böske buzgón sepregetett az udvaron.

— Itt van a napszámos-asszony! — jelentkezett Marietta boldogan.

— Már vártam! — felelte Bözsi a munkaadó komoly hangján. — Aztán hogy hívják?

— Marinak, kérem. Babó Marinak.

— No hát, Mari, itt a seprő; ott az udvar szemközti sarkában fogjon hozzá a munkához. De iparkodjék!

— Igenis, kérem. Csakhogy nem kaphatnék kölcsön egy piszkos kötényt? Mert — tetszik tudni — az mégsem való, hogy egy napszámos-asszony ilyen rendes ruhában dolgozzék!...

— Kihozom édesanyám nagy konyhakötényét! — nevetett Bözsi, és már sietett is érte.

Mulatságos öltözködés, nevetgélés, vidám udvarseprés következett, és Marietta észre se vette, hogy jóbarátja, az öreg doktor bácsi ott áll a kapualjban s már jóideje figyelí őket.

Csak akkor nézett oda, mikor az megszólalt:

— Kedves Babó Mari, nem volna szíves felkísérni engem Babóczay nagyságos úrékhoz?

— Jaj, nem! Édes jó doktor bácsi, nem! Olyan jól játszunk! — Odafenn meg csak unnám magam megint.

— Aztán édesapa tud-e arról, hogy a leánya beállott napszámos-asszonynak?

Marietta arca elkomolyodott.

— Nem — felelte őszintén. — De ha megmondanám neki, nem engedné meg, hogy lejöjjek...

— Pedig az ő engedélye nélkül nem szabad ám lejárnod, kislányom.

— Hát mit csináljak?! Segítsen rajtam, édes jó doktor bácsi! Olyan rossz, hogy soha sincs kivel játszani! — tört ki a panasz a gyermekből.

A jóságos öregúr elmosolyodott.

— A doktor bácsi mindig tud jótanácsot adni, csak hallgatni kell reá — mondá. — Most például szót kell fogadni és hazajönni vele szépen, hogy apus ne haragudjék. A többit aztán majd elintézi ő!

Hogy miről folyt a szó apus meg a doktor bácsi között, azt Marietta nem hallotta. De azt már igen, hogy édesapja este így szólt Lina nénihez:

— Mondja, illedelmes, jól nevelt gyermek a házmesterék Bözsikéje?

— Igen kedves leányka az, kérem — felelte Lina néni. — Édesanyja sokszor megdicséri. Különben a tisztelendő nővérekhez jár iskolába; ott csak jót tanulhat.

Babóczay ekkor a kislányához fordult:

— Azt mondta nekem ma a doktor bácsi, hogy te nagyon örülnél, ha lenne játszópajtásod. Hát majd megkérem a házmesternét, hogy esős délutánokon, amikor sétálni úgyse mehetünk, küldje fel hozzád a Bözsikét egy kicsit játszani. Jó lesz?

Marietta első pillanatra szinte nem is hitte, amit hall.

— Hogy jó lesz-e? Hát hogyan lenne jó, édes, drága apukám! — ugrott a nyakába. — Köszönöm nagyon, nagyon szépen!

Aztán úgy szaladt át a másik szobába, mint a forgószelek.

— Fifi, Fifi! Merre vagy? Gyere csak!

S amint a kis kutya vidám farkcsóválással elébe sietett, fölkapta két első lábát és úgy táncolt vele.

— Hárman játszunk már ezután, kutyuskám! — ujságolta neki boldogan.

Babó Mari másnap reggel korán ébredt. Odakinn ugyan világos volt már, édesapja hálósobájában azonban — melynek ajtaja éjjel mindig nyitva állott feléje — még nagy volt a csend. Megszólalni nem mert;

tudta, hogy apja sokszor éjfélig is dolgozik, zavarni tehát nem szabad. Mihelyt azonban mozgást hallott a szomszédban, átkiáltott:

— Jó reggelt, édes apukám!

— Jó reggelt, kislányom! — jött a válasz. — Hát jól aludtál?

— Ó, igen... De húzd fel, kérlek, a függönyt és nézd meg, hogy milyen az idő.

Babóczay teljesítette a kívánságot.

— Bizony esik szépen — hangzott a felvilágosítás.

— Jaj, de jó! De jó! — ujjongott a kislány.

— Már miért olyan jó? — jött át hozzá édesapja most is, mint minden reggel, hogy anyja helyett megölelje, megcirógassa a szegény kis árvát.

— Azért, mert akkor ma játszunk a Bözsivel! — fonta a leányka két karját boldogan apja nyaka köré. Hiszen úgy ígérted!

— Igaz, igaz, hogy azt ígértem, ha rossz az idő, feljöhet a kis pajtásod délután játszani. De ki tudja, mit gondol az idő még délutánig! Tudod, hogy áprilisban az ég hol kiderül, hol beborul, — hol esik az eső, hol meg kisüt a nap...

S valóban: mire Marietta aznap befejezte tanulását a kisasszonnyal, olyan gyönyör-

rően ragyogott be az ablakon a tavaszi napsugár, hogy a kisasszony örvendezve mondta:

— No vegye, kedvesem, hamar a kalapját, kabátját; ma remek sétat tehetünk! Majd megnézzük az Alsó-sétatéren, hogy milyen szépen sárgállik a sok pitypang a fű között... — És érthetetlennek tartotta, hogy e gyönyörű, napfényes időben olyan kedvetlenül megy mellette a gyermek. Csak nem beteg?... Hiszen az apja egyre az egészségét félti..

Dehogysis volt Marietta beteg! Csak azon búsult, hogy a délutáni játékból nem lesz semmi. Pedig mennyire várta már!...

Az április azonban azért április, hogy az emberekkel a bolondját járassa; hogy azok sose tudják, hányadán vannak vele. Mire Margit délután behozta a kávé, már ismét be volt borulva az ég; s mire az uzsonnával végeztek, úgy szakadt a zápor, hogy szinte porzott. Marietta boldogan táncolta körül az asztalt:

— Apus, apus! Nézd, hogy esik az eső! Ugye feljöhet a Bőzsi?!

Apja elmosolyodott.

— Hát legyen meg az örömöd! — Azzal odafordult a szobaleányhoz: — Menjen le a házmesternéhez s mondja meg neki, hogy

kérem, jöjjön fel a kislányával együtt. Beszélni szeretnék vele.

Amint Margit átadta az üzenetet Molnárnénak, az tiszta kötényt kötött maga elé, Bözsi haját szép rendesen megsimította — aztán sietett fel vele a nagyságos úrhoz.

Marietta ragyogó arccal ment eléjük.

— Gyere, Bözsi, gyere játszani! Ezentúl mindig játszhatunk együtt, ha esik az eső. Ugye remek?

Azzal — nem törődve semmi egyébbel — vitte kis pajtását a gyerekszobába.

— Megmutatom a játékaimat, jó? — És előhozott annyi drágaságot, amennyit Bözsi idáig csak a játékosbolt kirakatában látott, — azt is csak karácsony táján.

— De gyönyörű ez a nagy baba... — álmélkodott a kis vendég.

— Gyönyörű, gyönyörű... ezt mondják mások is. De mit lehet vele csinálni? Ha ideültetem, ül, mint egy fadarab, s úgy néz, mint aki kettőig se tud számolni.

— Hát azt nem is tud! — kacagott Bözsi.

— Ha lefektetem, behúnyja a szemét és alszik. Ez az egész tudománya.

— Ó, azért aranyos! Nil! Ha lassacskán emelem fel, úgy kezdi nyitogatni a szemét, akárcsak a mi Lalikánk, amikor ébredszik... Jaj, tejbedarát kellene neki főzni,

nehogy sírni kezdjen, mint Lalika, amikor éhes...

Mariettának tetszett a gondolat.

— Hát főzzünk! Itt vannak az edénykéim, itt a takaréktűzhelyem... De dara, — az nincs.

— Majd csinállok helyette papírgaluskát! Csakhogy addig fogni kell ám a babát, hogy ne sírjon! Ringatni is lehet; így ni... Lalika nagyon szereti, ha közben énekelek is neki; az a kedvenc nótája, hogy:

Uccu bizony megérett a meggy,

Uccu bizony rajta maradt egy!

Ha ezt hallja, mindig mosolyog; néha még hangosan el is kacagja magát, amikor oda kiáltom neki, hogy: uccu! Nagyon aranyosak ám az ilyen kis babák!

És Marietta — aki eddig nem tudott mit csinálni a babájával — most boldogan sétált vele föl s alá a szobában, hogy ne sírjon, míg elkészül a papírgaluska. A nagy játékban észre se vette, mennyire szalad az idő, s egészen elszontyolodott, mikor a szobaleány azzal állított be, hogy Bözsinek immár haza kell mennie.

— Majd legközelebb folytatják a mulatságot! — vigasztalta Margit jólelkűen.

Marietta alig is várta már, hogy kis pajtása újra feljöjjön hozzá. Akkor ezzel fogadta:

— Tudod, mit gondoltam? Játsszunk iskolát! Hiszen én úgy szeretnék iskolába járni... Eddig még csak egyetlenegyszer voltam ott: amikor levizsgáztam az első osztályból. Tisztelendő nővért is csak az utcán láttam még. Olyan fehér főkötőféle volt a fején...

— Igen, igen; olyat hord Ignácia kedves nővér is, aki minket tanít. Én nagyon szeretem őt.

— Hát légy most te Ignácia kedves nővér. Várj! Elhozom a törülközőmet, abból csinálunk főkötőt a fejedre. Aztán én leszek a növendéked. Jó?

S Bözsi nemsokára felékesített fejjel ült az asztal mellett, a tanítókisasszony helyén.

— Isten hozta, kislányom! — fogadta barátságosan az iskolába érkező új tanítványt. — Mi a neve? Be kell írnom a többiek közé.

— Babó Mari, kérem.

— Jól van. — Hát Babó Mari, üljön oda, ni. Az lesz a helye.

— Igenis, kérem.

— Remélem, szorgalmas és jó tanuló lesz. Olvasni tud-e már?

— Ó igen, kérem.

— Nyissa hát ki a könyvét, hadd hallom, milyen szépen olvas.

És Babó Mari olyan pompásan, folyéko-

nyan olvasott, hogy Ignácia nővér nagy őszintén így kiáltott fel:

— Hiszen sokkal jobban tud olvasni, mint én!

Ha egyéb is ilyen jól megy, tiszta kitűnő bizonyítványt fog kapni. Lesz majd öröme otthon a kedves papának!

Babó Mari tudománya a számtanórán is bámulatra ragadta az új tisztelendő nővért.

— Most majd énekórát tartunk — mondotta aztán. — Olyan gyönyörű éneket tanultunk tegnap. — S kedves kis hangján áhítattal kezdte el:

Ó szentséges, ó kegyelmes
Édességes Jézusom,
Dicsértessél, tiszteltessél
Én megváltó Krisztusom...

Marietta egészen kiesett szerepéből.

— Jaj, de szép! Énekeld el még egyszer!
— kérte. A kisasszonnyal ilyet soha nem tanulunk...

És rövid idő múlva együtt dúdolta már kis pajtásával a szöveg másik felét is:

Szállj be szívem hajlékába,
Jöjj be lelkem pitvarába,
Ott nyugodjál, ott lakozzál,
Soha el se távozzál.

Aztán egyszerre — egészen szokatlanul komollyá vált.

— Te Bözsi, — szólalt meg — én ezt az éneket nem értem. Azt mondja, hogy „Ó szentséges, ó kegyelmes, édességes Jézusom... szállj be szívem hajlékába”. Hát ez hogy lehet?

Bözsi arca kiderült. Végre igazán taníthatja a növendékét. Akadt olyasmi, amit az nem tud.

— Hát az úgy lehet, — magyarázta — hogy áldozni kell, s akkor az Úr Jézus a szívünkbe jön lakni.

Marietta elcsodálkozott.

— Ugyanaz a kis Jézus, aki a karácsonyfát hozza meg aki az istállóban született?

— Ugyanaz. Mert az Úr Jézus itt van most is mindig közöttünk a földön, csak-hogy fehér kis ostyába rejtőzve. Ott lakik a templomban, az oltár szekrénykéjében. S akinek a főtisztelendő úr olyan kis ostyát ad enni, az áldozik; annak az Úr Jézus a szívébe száll, és ott is lakik mindaddig, amíg jó és megérdemli.

— S hogyan lehet a főtisztelendő úrtól megkapni az Úr Jézust? — kérdezte Marietta ébredő vágyakozással.

— Elsőáldozónak kell lenni, mint mi leszünk áldozócsüörtökön — felelte Bözsi büszkén. — Ezért van most mindennap

külön első szentáldozási oktatásunk. A tisztelendő nővér olyan szépeket mesél ilyenkor nekünk!

— Aztán melyik templomban lakik az Úr Jézus? — kérdezte Marietta elgondolkozva. — Itt velünk szemben vagy nálatok a zárda templomában?

A jó tisztelendő nővérek gondosan oktatott növendéke fölényes biztonsággal adta meg a választ:

— Mind a kettőben! És ott van minden templomban, ahol az oltár előtt kis piros mécses ég. Hiszen ő Isten, ott lehet egyszerre mindenütt, ahol akar!

Szegény kis anyátlan Marietta, keveset hallott még szent vallásunk tanításaiból és nagyon ritkán volt a templomban is. De azért visszaemlékezett a kis piros mécsesre... Mikor aztán este, lefekvés előtt kipillantott az ablakon, észrevette, amit eddig még soha meg nem látott: hogy a templom legutolsó ablakán derengő, halványpiros fény árad ki...

— Ott lakik a kis Jézus! — ujjongott fel szíve. — Ó, ha én is elsőáldozó lehetnék, mint Bözs! Milyen boldog volnék, ha a kis Jézus hozzám jönne... akkor nem lennék többé annyit egyedül... Együtt csinálnánk mindent, és én úgy szeretném, mint egy édes kis testvérkét... Tőlem soha

el nem menne, mert én mindig, mindig a kedvében járnék!

És azzal a gondolattal aludt el, hogy másnap megkéri a kisasszonyt, tanítsa meg arra, amit az elsőáldozónak tudnia kell, mert ő is áldozni szeretne Bözsivel.

Elő is adta másnap az óhaját. Tanítónője különös tekintettel nézett rá, aztán így szólt:

— Az elsőáldozását nem kell már most elvégeznie; ráér akkor is, amikor már rendszeren iskolába fog járni. Én különben sem készíthetem arra elő, mert én nem vagyok katolikus. Édesapja tőlem csak azt kívánja, hogy kérdezzem ki magától a katekizmusból meg a bibliából azt, amiből a vizsgán felelnie kell — és ezt meg is teszem.

Marietta elszomorodott kissé — de azért ez a sikertelenség nem vette el a kedvét.

— Majd beszélek apukával! — gondolta magában. — Hiszen ő olyan jó, minden kérésemet teljesíteni szokta...

Ebéd után oda is símult édesapjához:

— Apukám, úgy szeretnék kérni valamit!...

— No mi az, kis bogaram? — fordult feléje Babóczay szeretettel. — Menjünk megint a cukrászdába uzsonnázni?

A leányka a fejét ingatta.

— Nem.

— Tudom már! Cirkusz érkezett a városba. Nézzük meg azt.

A gyermek érdeklődve nézett apjára — de aztán ismét megingatta a fejét.

— Ó nem. Egyebet szeretnék!

— No, hadd hallom! Egészen kíváncsivá teszel már!

— Apukám, elsőáldozó szeretnék lenni!

Babóczay arca elkomorult. Eszébe jutott drága jó felesége, aki buzgón járt áldozni, s akinek az Isten mégsem engedte meg, hogy felnevelje gyermekét...

— Hogy jutott ilyesmi az eszedbe? — kérdezte szinte barátságtalanul.

— Bözsi mesélte, hogy ők most elsőáldozók lesznek, és olyan szépeket tanulnak az iskolában... És én is úgy szeretném mindazt megtanulni, és aztán...

Apja ridegen a szavába vágott:

— Ráérsz áldozni akkor is, ha nagyobb leszel.

— De apus, hiszen az egész második osztály áldozik!...

— Hát ne ábrándozzál ilyesmiről. Kicsi vagy te még hozzá. Szó se legyen többé róla.

Marietta döbbenten hallgatott el; ilyen ridegen még nem beszélt vele az apja soha.

És vágyáról, szép álmáról nem mert többé említést tenni előtte.

De azért a dolog nem hagyta nyugodni. Ha Bözsi nem kicsi ahhoz, hogy elsőáldozó legyen — ő miért lenne az? No és ha valaki kicsi is, annak nem lakhatik szívében az Úr Jézus? Hiszen ő maga is volt kisgyermek, még pólyásbaba is!

Alig várta a legközelebbi esős napot, hogy Bözsi feljöjjön s ő elpanaszolhassa neki szíve bánatát.

— Az nem baj, ha valaki kicsi — válaszolta kis pajtása komolyan. — Éppen tegnap mesélt nekünk Ignácia kedves nővér egy nagyon szép történetet a kis Mártáról, egy szerecsen lánykáról, akit az ő tiszteendő uruk, a missziós atya szintén nem akart áldozni engedni azért, mert még kisinek tartotta.

— Mondd el nekem azt a történetet! — kérte Marietta sóvárogva.

— Hát az úgy volt, — kezdte el Bözsi — hogy „egy napon a kis Márta odament a missziós atyához és így szólt: Atyám, legyen szíves, áldoztasson meg engem is, mint a nagyokat.

— Te még nagyon kicsi vagy, — felelte a missziós atya — még nem ismered az Úr Jézust.

A kisleány nagyon elszomorodott. Bánatában elment a templomba. Letérdelt az

oltár elé és így beszélt az Oltáriszentségben levő Úr Jézushoz:

— Jézuskám, én tudom, hogy Te itt vagy az Oltáriszentségben. Azt is tudom, hogy Te Isten vagy és mindent megtehetsz: Te egyedül tudsz csak rajtam segíteni. Úgy szeretném, ha a szentáldozásban a szívembe jönnél. De a missziós atya azt mondta, hogy még nem áldozhatok, mert nem ismerlek Téged. Pedig tudom, hogy Isten Fia vagy. Hogy mint kisgyermek Betlehemben születettél, istállóban. Názáretben nevelkedtél. Azután az emberek közt sok csodát tettél. Végül a gonosz emberek megkínóztak és keresztre feszítettek. De hiába öltek meg, mert harmadnapra feltámadtál. — Látod, Jézusom, hogy mit tudok. Ugye ismerlek Téged? Légy olyan jó, mondd meg a missziós atyának, hogy én ismerlek Téged.

Ezután a kislány megvigasztalódva kiement a templomból. Azt azonban nem tudta, hogy a missziós atya a templomban volt és mindent hallott.

Mikor elközelgett az első szentáldozás napja, a missziós atya magához hívta Mártát és közölte vele, hogy ő is áldozni fog. Jaj de boldog volt a kislány! Hát még a szentáldozás után! Odasompolygott a missziós atyához és így szólt hozzá:

— Tudtam, hogy a Jézuska meghallgatja

kérésemet és segít rajtam. Hiszen ő most is olyan szeretettel fogadja a kis gyermekeket, mint amikor a földön járt.

(Túrmezei F.: „Előkészítő oktatások” c. könyvéből.)

Azon a szép langyos estén, mikor a levegő tavaszi illatokkal volt tele s az égen fényesen ragyogtak a csillagok, Marietta sokáig állt a nyitott ablaknál. Vágyakozó szívvel nézett a szemközti plébániatemplomból kiszűrődő halvány fény felé és imádságra kulcsolta össze két kis kezét.

— Én édes Jézusom, aki ott vagy a templom oltárszekrénykéjében, úgy vágyom utánad! Jöjj hozzám! Kérlek, intézd úgy, hogy áldozócsüdtörtökön én is áldozhassam Bözsiékkel. Hiszen Te mindent megtehetsz! És Te látod, hogy én se vagyok kicsiny hozzá, én tudom mindazt, amit a kis Márta tudott. És meg fogom tanulni még azt is mind, mind, amire Ignácia kedves nővér Bözsiéket tanítja, csak jöjj az én szívembe s légy az enyém mindig, mindig!

Amint ezt az imádságát elmondta, boldog megnyugvás töltötte el a lelkét. Valahogy úgy érezte, hogy reménykedése nem lesz hiábavaló: az Úr Jézus meg fogja hallgatni őt és meg fogja találni a módját annak, hogy legszebb álmát, legforróbb vágyát tel-

jesítse. Hogy hogyan? Azon nem is gondolkozott.

Elaludt bízó szívvel, mosolygó arccal, boldogan.

•

Ahogy azonban édesapja előtt nem tett többé említést az elsőáldozásról, úgy tanító-nőjével se beszélt többé róla. De annál inkább várta Bözsit szíve nagy titkával.

— Tudod, mit gondoltam? — fogadta a legközelebbi alkalommal. Megkérlek: taníts meg mindarra, amit ti az elsőáldozáshoz tanultok. Mert én mindent, mindent szeretnék tudni!

— Ó szívesen! — felelte a készséges kis pajtás. — Ma éppen olyan gyönyörű verset tanultunk!...

Marietta gyors felfogású, könnyen tanuló gyermek volt. Hamarosan megtanulta hát és boldogan szavalta, hogy:

Úgy szeretném, édes Jézus,
Ha vendégem lennél,
Kis szívemben, hajlékomban
Szépen megpihennél.

A hófehér szentostyában
Vágyakozva nézlek.
Milyen boldog, kihez betérsz,
Az a tiszta lélek.

Jöjj el, drága jó Jézuskám,
Látogass meg engem;
Tiszta helyed lesz az én kis
Szerető szívemben.

Édes jó Jézuska,
Felséges Királyom!
Szerető kis szívem
Teneked kitárom.

Hogy szívem szép legyen,
Kidobom a rosszat,
Jó leszek, hogy Neked
Örömet okozzak.

Oly nagyon szeretlek,
Bűneimet bánom,
Maradj mindig nálam,
Jézuska, Királyom!

(Blaskó Mária.)

— Ez igazán nagyon szép és olyan könnyű!...

— Ó, tanultunk ennél sokkal nehezebbeket is! — dicsekedett Bözsi. — Tessék csak előhozni a katekizmust, majd megmutatom benne azokat a kérdéseket, amelyeket mindenkinek egyesre kell tudnia, ha elsőáldozó akar lenni. Így mondta Ignácia kedves nővér.

A katekizmus hamarosan előkerült, Bőzsi fontoskodó arccal forgatta, lapozgatta, — még az ujját is megnyálazta, hogy jobban menjen — végre megállapodott egy helyen.

— Itt kezdődik, ni. Ez az első kérdés. *Mi az Oltáriszentség?*

Marietta elolvasta a feleletet. Aztán folytatták.

— Hát ez a hét első kérdés lesz most a lecke. Ez elég egyszerre. Ha hibátlanul megy, legközelebb új leckét adok. Mert tudni kell még ezt is itt, ni...

— Olyan szívesen megtanulom! — válaszolta Marietta boldogan.

Meg is tanulta a leckét szóról-szóra. Mikor Bőzsi a legközelebbi alkalommal elővette a katekizmust és föltekintett a kérdést, hogy: *Mi az Oltáriszentség?* — szinte gondolkodás nélkül rávágt:

— Az Oltáriszentség az Úr Jézus Krisztusnak valóságos szent teste és vére a kenyér és bor külső színe alatt.

Következett a második kérdés:

Mikor rendelte Krisztus Urunk az Oltáriszentséget?

No, gyerekek, versenyezzetek Mariettával! Ki tudja még nálánál is gyorsabban ráfelelni, hogy:

Krisztus Urunk az Oltáriszentséget kín-

szenvedése és halála előtt rendelte az utolsó vacsorán.

Miképen rendelte Krisztus Urunk az Oltáriszentséget?

Krisztus Urunk kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megszegte, átadta tanítványainak és mondotta: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem.” Aztán vette a kelyhet a borral, megáldotta, odaadta tanítványainak és mondotta: „Ígyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.”

Mit cselekedett Krisztus Urunk e szavakkal: Ez az én testem, ez az én vérem?

Krisztus Urunk e szavakkal: „Ez az én testem, ez az én vérem”, a kenyeret és a bort az ő szent testévé és vérévé változtatta át.

Mire adott Krisztus Urunk az apostoloknak hatalmat és parancsot e szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”?

E szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” — Krisztus Urunk arra adott az apostoloknak hatalmat és parancsot, hogy a kenyeret és a bort az ő szent testévé és vérévé változtassák át.

Kikre szállott át az apostoloktól az a hatalom, hogy a kenyeret és a bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

Az a hatalom, hogy a kenyeret és a bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé, az apostolokról a püspökökre és az áldozópapokra szállott át.

Mikor változtatják át a püspökök és áldozópapok a kenyeret és a bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

A püspökök és az áldozópapok a szentmisében változtatják át a kenyeret és a bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé, amikor Jézus e szavait mondják: „Ez az én testem, ez az én vérem.”

Marietta egyesre tudta mindezt. De gondolhatjátok, hogy akármilyen iparkodással tanulta is, sok mindent nem értett meg jól. Hiszen nem volt szegénykének segítségére se tisztelendő bácsi, se kedves nővér, se jószágos édesanya... Már az első felelet felmondása után megkérdezte Bözsit:

— Te, mondd: mit jelent az, hogy „Jézus Krisztus teste a *kenyér külső színe alatt*”?

— Azt jelenti, hogy ott a kehelyben kenyér van, de az csak annak látszik, igazán az Úr Jézus teste — magyarázta a kis pajtás.

— De hiszen a multkor azt mondtad, hogy ostya van az oltárszekrénykében. És én is úgy láttam, mikor egyszer a templomban voltunk, hogy fehér ostyát emelt magasra a pap...

Bözsi meg tudta adni a felvilágosítást, ha nem is olyan tökéletesen, mint Ignácia kedves nővér tette volna. Némi gondolkozás után így válaszolt:

— Hát hiszen az ostya is kenyér; azt is lisztből meg vízből sütik! . . .

Sok egyébre azonban nem tudott elég okos feleletet adni. Mert hiszen ha ő maga meg is értette, amit az iskolában hallott, kicsi és ügyetlen volt még ahhoz, hogy a katekizmus nehéz kérdéseit másnak is meg tudja magyarázni, mégpedig úgy, hogy az meg is értse. Így aztán Marietta csak betanulta, de nemigen értette az efféle komoly és súlyos feleleteket:

A szentáldozás kegyelmeiben akkor részesülünk, ha méltóan, vagyis a megszentelő kegyelem állapotában áldozunk.

Gondolkozzatok csak: ha ti lettetek volna a Bözsi helyén, ugyan meg tudtátok volna-e ezt okosan magyarázni Mariettának?

Aligha! — Az azonban egészen bizonyos, hogy az Úr Jézus nagy örömmel és szeretettel nézte a két gyermek buzgóságát és iparkodását.

Az áldozócsütörtök gyorsan közeledett. Marietta egészen beleringatta magát abba a gondolatba, hogy azon a napon ő is áldozni fog Bözsiékkel, — bár elképzelni se

tudta, hogy miképen válik majd valóra ez az ő gyönyörű szép álma. Egyszer-kétszer eszébe jutott még, hogy szólni kellene róla édesapjának, ám amikor rákerült volna a sor: szíve összeszorult, ajka néma maradt. Szépséges szép titka nem talált többé utat édesapja szívéhez.

Tanítókisasszonyát azonban megkérte egyszer, hogy sétáljanak a zárda felé, ahová az ő kis játszópajtása iskolába jár. A kisasszony egészen természetesnek tartotta érdeklődését és szívesen teljesítette ezt a kérést.

— Hát nézze, ez a zárda — magyarázta neki, amint odaértek a nagy épület elé, melynek közepén messzire magaslott a templom tornya. Lehet, hogy jövőre Marietta is idejár majd iskolába; ha tudniillik a doktor bácsi megengedi, hogy rendes tanuló legyen.

— Vajjon merre van a második osztály? — érdeklődött a leányka.

— Én azt bizony nem tudom! — felelte a kisasszony mosolyogva.

— Tessék csak nézni! — kiáltotta a gyermek. — A templom kapuja nyitva van!

— A katolikus templomok rendszerint nyitva vannak egész nap, és mindig akad bennük ájtatoskodó — magyarázta a kisasszony.

— Menjünk be mi is! — fordult feléje Marietta kérő hangon.

— Bemehetünk pár percre — mondá a kisasszony jólelkűen, s már indult is a templom felé.

Ó, milyen örömet szerzett ezzel növénydekének! Hiszen így megláthatta az örökmécsest s az oltárszekrényt, melyben az Úr Jézus lakik... És megmondhatta Neki, mennyire vágyik utána!...

Ettől kezdve Marietta mindig kifogástalanul tudta a leckéjét, mert remélhette, hogy a kisasszony jutalmul a Zárda-utcán viszi a sétatérre, és esetleg a templomba is benéz vele néhány percre.

Pár nappal áldozócsütörtök előtt éppen ott voltak, amikor egy kedves arcú fiatal tisztelendő nővér a sekrestye felől egész csapat leánykát vezetett be. Olyan korúak lehettek, mint Marietta, s gondosan nagyság szerint voltak párba állítva: a kisebbek elöl, a nagyobbak hátul.

Marietta a legnagyobb érdeklődéssel nézte őket és egyszer csak izgalommal súgta tanítónőjének:

— Ott jön ni a Bözsi is!

A gyermekek négy szép egyenes sorban a szentély korlátja elé álltak, egy intésre térdet hajtottak, majd valamennyien letérdeltek. Ezután a kedves nővér suttozva

magyarázott nekik valamit, — mire az első sor odatérdelt a korláthoz; majd két-két leányka felállt közülük és a többiek mögé került...

— Mit csinálnak? — kérdezte Marietta sűgva.

Tanítónője nem volt katolikus, — nem tudott hát pontos felvilágosítást adni.

— Bizonyosan valami szertartást tanulnak — válaszolta.

A leányka figyelte tovább, hogy mi történik.

„A gyóntatószékhez sohase térdeljetek közel, nehogy valakit zavarjatok” — hallotta egészen jól a tisztelendő nővér halk hangon adott utasítását.

Odanézett a gyóntatószéknek nevezett, nyitott szekrényféle bútordarab felé. Ülőhelyet látott ott egy rácsos ablak előtt.

Vajjon mirevaló? — suhant át lelkén a gondolat, de nem ért rá vele foglalkozni, mert egészen lekötötte figyelmét az, hogy a leánykák mit művelnek.

— Láttalak ám a templomban! — fogadta délután örömmel a kis pajtását. — Mit csináltak ott?

— Arra tanított Ignácia kedves nővér, hogyan kell majd elsőáldozáskor szép rendesen odatérdelni a korláthoz, hogy ne

legyen torlódás és ne lökdössük egymást — felelte Bözsi készségesen.

— Vajjon más gyermeknek is szabad majd odatérdelni közéték? — kérdezte Marietta elgondolkozva.

Bözsi vállat vont.

— Én nem tudom. Meg kellene kérdezni Ignácia kedves nővért.

Ignácia nővéréről sokszor esett szó a két leányka között, hiszen gyakran játszottak ők iskolát, de Marietta eddig csak nevéről ismerte Bözsi jóságos tanítónőjét. Most azonban, hogy látta is a kedves teremtest, nagy-nagy bizalmat érzett iránta, s hirtelen ötlettel így szólt:

— Irok neki és megkérdezem! Ugye elviszed a levelet?

— Elviszem én szívesen — felelte a kis pajtás.

És másnap csakugyan ott volt Bözsi olvasókönyvében egy gondosan összehajtogatott cédula. Helyesírási hibákkal teli címzés ékeskedett rajta:

Méjen tisztelt Ignácia kedves nővérnek
h e j b e n.

Bözsinek a délelőtt folyamán többször eszébe jutott az elvállalt megbízás, — ám nem kínálkozott megfelelő alkalom arra,

hogy a levelet átadja. Végre aztán, amikor a tisztelendő nővér már haza akarta indítani a gyermekeket, odalépett hozzá:

— Tisztelendő nővér, kérem, levelet hoztam.

Ignácia nővér sietve kinyitotta a papírlapot és ezt olvasta rajta:

„Kedves Ignácia tisztelendő nővér!

Aldozhatik-e ojan gyerek is, aki nem jár iskolába? Kezít csokolja köszönettel levelit várja

Babó Mari.”

— Ki ez a Babó Mari? — kérdezte a kedves nővér csodálkozva.

Bözszi hirtelenében ügyetlenül felelt. Csak ennyit mondott:

— Együtt szoktunk játszani...

— S miért nem jár iskolába?

— A doktor úr nem engedi.

A tisztelendő nővérnek nem volt ideje a további kérdezősködésre. Azt gondolta, hogy ez a kislány, aki tőle választ kér, valami szegény emberek beteg gyermeke, örömet akart hát neki szerezni. Gyorsan elővette a ceruzáját és odaírta Marietta sorai alá:

„Mindenki áldozhatik, aki tudja, hogy az mit jelent, és elvégzi szentgyónását. Az Úr Jézus téged is szeretettel vár.

Ignácia nővér.”

Ó, de boldog volt Marietta, mikor e sorokat megkapta! A cédulát szívére szorította s úgy táncolta vele körül a szobát.

— Köszönöm, Bözsi, köszönöm! Így hát most már bizonyos, hogy csütörtökön én is áldozhatom veletek! Hiszen az Úr Jézus vár engem, szeretettel vár... — tette hozzá ragyogó szemmel.

— De — torpant meg aztán, amikor újra elolvasta a drága sorokat — hogyan kell elvégezni a szentgyónást?

Gyónásról Bözsi eddig bizony egy szót se szólt növendékének, — pedig az szegényke minden tudományát csak tőle szerzte.

— Hogy hogyan kell gyónni?... Hát ott van a templomban a gyóntatószék...

— Igen! Láttam a multkor, mikor benn voltunk a kisasszonnyal.

— No hát abban ül a főtisztelendő úr, le kell térdelni a rács elé, aztán elmondani a bűnöket — hangzott a bölcs magyarázat.

Lám, lám, mennyivel szerencsésebbek vagytok ti szegény kis Mariettánál! Titeket gondosan megtanítanak arra, hogyan kell

lelkiismeretet vizsgálni; megmagyarázzák nektek, hogy milyen borzasztó rossz a bűn és hogy mi különbség van a bocsánatos és a halálos bűn között. Ti tudjátok, hogy minden bűnünket szívünkben megbánva kell elmondani a lelkiatyának, ki a gyónásban az Úr Jézustól kapott hatalmánál fogva és az Ő nevében megbocsátja azokat. Tudjátok azt is, hogy őszinte javulást kell fogadni és tudjátok a gyónás előtti és utáni imádságot is...

Marietta oktondi kis tanítónője minderről egy szót se szólt. Most csak ennyi jutott az eszébe:

— Tegnap verset tanultunk a gyónáshoz!
— És elfújta hibátlanul:

Imádkoztál-e mindennap
Szépen, ájtatosan?

Nem mondtad ki Isten nevét
Csúnyán, haragosan?

Vasárnapon, ünnepnapon
Szentmisére mentél?

Jó szüleid parancsának
Engedelmeskedtél?

Gyerekeket nem csúfoltad?
Nem bántottad őket?

Nem gondoltál, néztél, tettél
Szemérmertlenséget?

Elrontottad más holmiját?
Vagy tán el is loptad?

Hazugságot, árulkodást
Ugye hogy kimondtad?

Pénteken vagy tiltott napon
Talán húst is ettél?

Gondolj Jézus keresztyére,
Bánd meg, hogy vétettél!

(Túrmezei F.: Előkészítő oktatások című
könyvéből.)

— Diktáld le, hogy én is megtanulhassam!
— buzgólkodott Marietta s már hozta is
elő a papirost meg a ceruzát. — Bizony,
ha a kisasszony diktált volna neki ilyen
hosszú verset, már a közepénél sóhajtozott
volna, hogy: „Elég mára . . . Majd megírjuk
a többit holnap . . .”

Most azonban dehogy is sokallta a fárad-
ságot! Meg kell tanulnia e bűnöket, hogy
hibátlanul elmondhassa őket a gyóntató-
székben!

Mikor készen volt, elégedetten tette le a
ceruzát.

— És mikor kell ezt meggyónnom, ha áldozni akarok?

— Nekünk szerdán délután 4 órára kell a templomban lennünk — válaszolta Bözsi. — Akkor lesz a gyóntatás. Így mondta Ignácia kedves nővér.

Marietta még aznap nagyon jól megtanulta a „gyónási verset”. Elalvás előtt újra elmondta magában, hogy meggyőződjék arról, vajjon csakugyan hibátlanul tudja-e. És elmondta másnap is még egyszer.

— De hogyan jut ő el szerdán délután négy órakor a zárdatemplomba? . . .

Megtalálta a megoldást.

Az utat nagyon jól ismeri, — elmegy egyedül. Apus olyankor délutáni álmát alussza. Mire felébred, ő már régen felmondta a verset a főtisztelendő úrnak és haza is érkezett.

Egészen meg volt elégedve ezzel az elgondolással s eszébe se jutott, hogy ilyet cselekedni, — megszökni hazulról! — bizony nem szabad.

És szerdán délben, amikor a kisasszony nyal hazajött sétájáról, helyre se tette kalapját. Hiszen délután úgyis szüksége lesz rá . . . Sőt nagy gondosan odakészítette kézitáskájába, a zsebkendője mellé a cédulát is, melyre a verset írta. Ez elővigyázatos-

ságból történt — hogy ha felmondás közben véletlenül megakadna, segíteni tudjon magán.

Az ember legszebb tervei is nagyon könnyen felborulnak azonban valami váratlanul közbejött dolog miatt. Így történt most is. Amikor Marietta édesapja már ebéd utáni cigarettáját elszívta és éppen lepihenni készült, valaki csengetett az előszoba ajtaján.

Odafigyeltek mindketten. Hallották, hogy a szobalány ajtót nyitni megy, majd egy jól ismert hang ezt kérdezte:

— Befejezték már az ebédet?

— Igenis, kérem; tessék csak bemenni.

— Blanka néni! — fordult Marietta izgatottan édesapjához.

Ez mosolyogva bólintott. Csakugyan!

Blanka néni Babóczay nagynénje volt, Marietta nagyanyjának testvére, — egy különös öreg hölgy, ki egészen elvonulva élt a város szélén. Volt egy sereg kutyája, macskája, kanári madara, s ezekben lelte minden örömet.

Néha azonban eszébe jutott anyátlan kis unokahúga és szíve sugallatára hallgatva örömet akart neki szerezni. Ilyenkor aztán elment hozzájuk, és elvitte Mariettát hol a cukrászdába, hol a bábszínházba, hol a

moziba. Sőt igazi színházban is voltak ők már együtt délutáni előadáson!

Marietta szerette ezeket a kirándulásokat, — most azonban valahogy mégse túlságosan örült a vendégnek. Mi lesz, ha Blanka néni megint el akarja vinni valahová — éppen ma!

— Hát hogy vagytok, Árpád fiam? — érdeklődött a néni, miután unokaöccse helytel kínálta meg. — Erősödik-e a gyermek? Mutasd magad, Marietta... Látom, egészen jó színben vagy!

— Az orvos meg van vele elégedve, hála Istennek — felelte Babóczay. — De eleget is teszünk abbeli kívánságának, hogy minél többet kinn legyen a szabad levegőn. Dél előtt a tanítónőjével tesz nagyobb sétát, estefelé pedig magam megyek ki vele, amikor csak tehetem.

— No, hadd jöjjön ma velem — mondta erre a néni mosolyogva. Azt hitte, hogy szavai nagy örömet fognak szerezni Mariettának, s nem is sejtette, hogy azok hallatára milyen dobban ijedtében a leányka szíve!

— Tudod-e, hová megyünk? — folytatta derűsen. — Az Alsó-sétatérre. Annak a végén, a cukrászdával szemközt térségen van ma óriási látványosság. Kinn lesz bizonyosan a fél város. Egy bűvésztársaság

mutogatta ott a tudományát már vagy két hete, s ma tartja a búcsú előadást. A szomszéd gyerekek csodákat mesélnek arról, hogy mi mindent lehet ott látni.

— De... de... nem fogunk megázni?

Blanka néni csodálkozva nézett a leánykára.

— Hogy jut ilyesmi az eszedbe? Hiszen nézd: gyönyörű kék az ég... — És lelkesen folytatta:

— Képzeld, azt beszélik, hogy van a bűvészek között olyan, aki kardot tud nyelni.

— S nem lesz semmi baja tőle?

— Nem. Egyszerűen kihúzza ismét a torakából. Aztán elkezdi vele suhintgatni — s minden suhintással tojás pottyán az elébe tartott kezébe.

— Érdekes...

— Meg van az egyiknek egy ócska kalapja, amelyben egészen csodálatos dolgok történnek. Egyszer például arra kérte a nézőket, adjanak neki kölcsön néhány zsebkendőt, hadd mutathassa be, mit tud az ő kalapja. Kapott is jó egynéhányat; fehérét, lilát, világos zöldet... Ekkor összefogta őket a markába úgy, hogy valamennyinek kiállott az egyik csücske — s ezeket egy nyisszentéssel mind levágta.

— Jaj, de kár volt! — szólt közbe Marietta.

— Természetesen a nézők is méltatlanokdni kezdtek, ő azonban mosolygó arccal beletette a csonka zsebkendőket a bűvös kalapjába s elkezdte kavargatni. Közben ezt énekelte:

Hókusz, pókusz, kalamókusz, drága kicsi kalapom, — Varrd össze a zsebkendőket, mert én azt úgy akarom!

— S képzeld! Mire kihúzta őket, ismét egészek voltak! Am hiba történt az összevarrásnál: a zöld zsebkendőnek lila volt a csücske, a lilának fehér...

A bűvész megharagudott s visszacsapta őket a kalapba:

— Ki látott már ilyen munkát? Én a rendet szeretem! — Hókusz, pókusz, kalamókusz, varrjad össze rendesen!

— S mi történt?

— Összevarrta hibátlanul; különben ki kapott volna!

— No hát ott igazán érdekes látnivalók lesznek — mondá Babóczay derűsen — s nagyon örülök, hogy olyan kedves vagy és elviszed Mariettát az előadásra.

Természetes, hogy Mariettának is igen tetszettek, amiket Blanka néni mesélt. Nem feledkezett meg ugyan arról, hogy négy

órákor kezdődik a gyóntatás, de így okoskodott:

Ha most mindjárt megyünk, annak a bűvészelőadásnak vége is lesz, mire nekem a templomban kell lennem! ... Visszajövet Blanka néni csak a kapuig szokott kísérni, mert nem szereti a lépcsőjárást... Amint ő elment, visszafordulok gyónni! Így pompás lesz!

— Ugye indulunk mindjárt? — kérdezte vidáman. — Megyek a kalapomért, táskámért... — És pár pillanat múlva útra készen állott édesapja előtt, hogy elköszönjön.

Az szeretettel cirógatta meg.

— Mulass jól, kislányom!

Azzal kikísérte a távozókat s még egyszer szépen megköszönte Blanka néninek, hogy olyan kedves és jó az ő kisleányához.

A bűvészelőadás csakugyan remek volt. Hosszú lenne elmesélni azt a töméntelen érdekes dolgot, amit Marietta látott. És ember is rengeteg volt odakinn a sétatéren; mintha csak vasárnap lett volna vagy valami nagy népünnepély. Az egyik helyen három póznát állottak körül sokan és nevetve nézték a mászóversenyt. Aki ugyan-

is elsőnek hozza le a három síheder közül a magas rúd tetején lengő lobogót, annak óriási perec lesz a jutalma... S mekkorákat kacagott Marietta a zsákban futókon, akik egyre orra buktak s nem bírtak haladni. Még a lepényevők versenyén...

— No gyere, versenyezzünk most már mi is, melyikünk bír több süteményt enni! — tréfálkozott Blanka néni, és indult a cukrászda felé. Hatalmas térség volt előtte, sok-sok asztalkával; a városiaknak ugyanis egyik legkedvesebb nyári szórakozása volt idejárni uzsonnázni s a szép zöld környezetben hallgatni a hol szomorú, hol vidám, szép magyar nótákat.

A cukrászda most is zsúfolva volt. Az emberek zsongtak, jöttek-mentek — a kis asztalok körül szorongtak. — Blanka néni csak nagy bajjal tudott felfedezni a legtávolabbi zugban egy üres asztalkát.

— Siessünk, ott még leülhetünk! — súgta és nagynehezen átevezett kis hűgával az ember-tengeren.

— No, csakhogy itt vagyunk — mondá elégedetten, amint letelepedett. Aztán Mariettához fordult:

— Mit rendeljünk? Mit szeretnél uzsonnázni?

— Mindegy. Amit kapok — válaszolta a leányka nagyon halkán.

Blanka néni éppen azt fürkészte, vajjon nem jár-e közelben kiszolgáló kisasszony, aki a rendelést átvegye, s így nem tűnt fel neki, hogy milyen csendesén, aggodalmasan hangzik ez a felelet.

Igen, — ment Mariettának nagyon komoly dolog jutott az eszébe. Ha uzsonnaidő van, akkor már folyik a zárdatemplomban a gyóntatás, amelyen neki is ott kellene lennie. Ő meg a helyett itt süteményt készül enni! ...

Blanka néni várt kissé; ujjaival türelmetlenül dobolt az asztalon, majd — hogy a fehérkötös kiszolgáló leányok közül még a tájéukra se vetődött senki — így szólt hűgához:

— Nem jutunk így hozzá az uzsonnához ítéletnapig se! Nem bírják ma kiszolgálni ezt a töméntelen embent. Legjobb lesz, ha elmegyek a süteményért magam. Maradj itt nyugodtan, s ha valaki az asztalunkhoz akarna ülni, mondd meg, hogy a hely el van foglalva; a néni rögtön itt lesz, csak éppen süteményért ment.

Azzal felállt és nemsokára eltűnt az emberek tömkelegében. Marietta magára maradt.

Ha most fel nem használja az alkalmat és el nem szalad a templomba, nem lesz gyónás és akkor elsőáldozás sem! ...

Akkor hiába volt minden előkészület... az Úr Jézus nem jön a szívébe!

Hirtelen elhatározással felkelt és kisietett a cukrászdából. Senki se törődött vele. Odakinn fellélekzett — aztán szinte futva indult a város felé.

Hogy merre kell menni, azt tudta jól. Jaj, csak el ne késsék!...

Végre, végre ott a torony!... Am rémülten vette észre, hogy az óramutató már félhaton is túl jár!

Lihegve, kipirulva érkezett a templom elé — majd belépett a kapun...

Odabenn nagy csend fogadta. Egy lélek se volt a templomban. Szívdobogva sietett előre a szentély lépcsőjéhez... A gyóntatószék is üres volt. Sehol senki; csak az Oltáriszentség előtt függő mécses piros fénye sugárzott feléje szelíden.

Mégegyszer körülnézett, — aztán hangosan zokogva odaborult a szentély korlátjára.

— Elkéstem!... Elkéstem!...

— Most már minden hiába! Nem lehetek elsőáldozó... Ó Jézuskám, pedig hogy vártalak, hogy vágytam utánad!

És csak úgy rázta a szívből fakadó, keserves zokogás.

Észre se vette, hogy a jó öreg sekrestyés

nővér a templomba lépett. Az oltárt akarta feldíszíteni a holnapi szépséges ünnepre. Amint meglátta a zokogó leánykát, hozzá lépett és szeretettel tette vállára a kezét.

— Miért sírsz, gyermekem?

Marietta összerezsent. Aztán ráemelte kisírt szemét a nővérre és kiömlött szívéből a keserűség:

— Elkéstem!...

— Miről?

— A gyónási verset akartam felmondani!

— Gyónási verset? — csodálkozott el a kedves nővér a furcsa feleleten. Ez bizony-nyal elsőáldozó, gondolta magában, — bár a gyermek egészen ismeretlennek tűnt fel előtte.

— Ide jársz iskolába?

— Nem, — de Ignácia kedves nővér azt írta nekem a levélben, hogy azért lehet áldozni... — kezdte a leányka ügyét-baját magyarázni. A sekrestyés nővér közbeszólt:

— No jöjj velem és ne sírj. Elvezetlek Ignácia nővérhez, majd ő eligazítja a dol-godat.

Mariettának végtelenül jól estek ezek az egyszerű, megnyugtató szavak. Bizalommal adta kezét a soha nem látott nővér kezébe, és megenyhült szívvel ment vele a sekres-

tyén, majd ismeretlen folyosón keresztül az épület iskolaszárnyába. Ott a kedves nővér kopogtatott az egyik ajtón s a barátságos „Szabad” elhangzása után benyitott.

— Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus! — köszöntötte az asztalnál foglalatoskodó Ignácia nővért.

— Mindörökké. Amen! — nézett az fel s Marietta rögtön ráismert a megnyerő arcú fiatal apácára, kit egyszer a templomban látott.

— Ezt a síró gyermeket ott találtam az oltár előtt. Ha jól értettem, első gyónó, aki azonban elkésett. Vigasztalja meg, kedves nővérem. Én sietek vissza a munkámhoz. — Azzal már kinn is volt az ajtón.

Ignácia nővér csodálkozva nézett a kisírt arcú, ismeretlen leánykára.

— Hogy hívnak, gyermekem? — kérdezte kedves, meleg hangon.

— Babóczay Mariettának.

— A Babóczay gyárigazgató úr leánya vagy? — kérdezte a nővér csodálkozva.

— Igen.

— És hogy kerültél ide a templomba?

— Bözsi azt mondta, hogy négy óraker van a gyónás, de én elkéstem...

— Ki az a Bözsi?

— Molnár Bözsi, a házmesterék lánya, akivel a levelet tetszett nekem küldeni.

— Én? Neked? Levelet? ... -- ámuldozott Ignácia nővér.

— Igen, igen — erősítette Marietta — és azt tetszett írni, hogy lehetek első-áldozó akkor is, ha nem járok iskolába, és én meg is tanultam mindent, a gyónási verset is, és fel akartam mondani a főtisztelendő úrnak ...

Ignácia nővér előtt most már derengeni kezdett, hogy miről van itt szó.

— Igen, igen, emlékszem én, hogy válaszoltam egy levélkére; de valami Babó Marinak írtam ...

— Hiszen az én vagyok! — mosolyodott el a gyermek. — Tetszik tudni, mikor Bözsivel iskolát játszunk, mindig Babó Mari a nevem.

Ezen Ignácia nővér is elmosolyodott. Aztán rövid idő alatt megtudta a leánykától, amit tudnia kellett. Kulcsa volt neki a gyermekek szívéhez. Meghatottan hallgatta, hogyan vágyakozott szegény kis árva az Úr Jézus után, s hogyan iparkodott megtenni mindent, hogy egyesülhessen vele. Tisztában volt hamarosan azzal is, hogy előkészülete hiányos, hogy még pótolnia kell egyet-mást. És megtudta azt is, hogy

nagy hibát követett el: szökve jött ide. Bizonyyal keresik is már...

— Hát ide figyelj, kis Marietta — mondá neki. — Azon fogjuk a dolgot kezdeni, hogy a tisztelendő Főnöknő engedélyével telefonálok édesapádnak. Megmondom, hogy ne aggódjék, — nálunk vagy; s megkérem, hogy egy jó óra múlva jöjjön el érted. Addig megtanítlak arra, amit még tudnod kell, hogy holnap méltóan elvégezhess szentáldozásodat. Mindenekelőtt arra, hogyan kell a lelkiismeretedet megvizsgálni.

— Mi az? — kérdezte Marietta olyan butácska arccal, hogy a jó nővér nem nézhette komolyan.

— Az olyasvalami, amire az a második számú Ignácia nővér elfelejtett téged megtanítani — felelte derülten. — E nélkül pedig bajos lett volna gyónni! Látod, egészen jól van az így, hogy elkéstél. Most majd megtanulod ezt is, aztán szépen előkészülsz itt a szentgyónásodra. Apukádat majd megkérjük, hogy hozzon el holnap reggel egy félórával korábban; a főtisztelendő úr akkor meggyóntat, s ezután odaállhatsz te is az elsőáldozók csapatába. Jó lesz így?

— Jaj, nagyon jó lesz! — ujjongott

Marietta, elfelejtve már egészen iménti nagy-nagy keserűségét.

•

A telefonálás meg is történt s Babóczay rendkívül meglepte a hír, melyet leánykájáról kapott. Szépen megköszönte a kedves nővérnek a gyermekről való gondoskodást és megígérte, hogy egy óra múlva pontosan ott lesz érte.

Aztán azon kezdett gondolkozni, hogy mi a legközelebbi tennivaló. Marietta elszökött Blanka néni mellől, akkor az most bizonytalán kétségbeesetten keresi! Legjobb lenne lesietni az Alsó-sétátérre; talán meg tudja ott találni Blanka nénit s megnyugtathatja mindjárt a leányka sorsa felől.

Már indult volna, amikor eszébe jutott, hogy előbb mégis telefonál a rendőrségre. Hátha elkerüli a nénit; lehet, hogy az ijedtében egyenesen odasietett az eltűnést bejelenteni.

Felvette hát a telefonkagylót.

— Halló, itt Babóczay gyárigazgató. Kérem, ha Marietta leánykám eltűnését jelentené valaki...

— Hogyan? ... Most van ott éppen egy hölgy? ... Tessék kérem ideküldeni a telefonhoz, hadd nyugtassam meg, hogy nincs semmi baj, a gyermek jó helyen van.

Bizony szegény Blanka néni nagy ijedelmet állott ki Marietta miatt. E telefonbeszélgetés után azonban egészen lecsillapodva ment haza. Amint leült karosszékébe fáradtságát s izgalmát kipihenni, azonnal ölébe ugrott a legkedvesebb macskája.

Blanka néni megcirógatta.

— Lám, lám . . . te nem okozol annyi bajt meg ijedtséget az embernek, mint az a haszontalan Marietta! Ugye cicuskám?

A Ciri cica elégedett dorombolással vette tudomásul, mennyivel különb ő, mint azok a haszontalan ember-gyerekek.

•

Ignácia tisztelendő nővér szépen elmagyarázta Mariettának mindazt, amit még a szentgyónáshoz, szentáldozáshoz tudnia kellett s a leányka az ő útmutatása mellett gondosan el is készült másnapi szentgyónására.

Éppen készen voltak a munkával, amikor a kedves nővért a fogadószobába hívták. Babóczay érkezett meg kisleányaért.

— Köszönöm nagyon szépen, hogy ezt az én haszontalan leánykámat gondjaiba méltóztatott venni — mondá hálás szívvel, miután tiszteletteljesen köszöntötte Ignácia nővért. — Rövid telefonbeszélgetésünkből

azonban nem értettem meg jól: mit akart ő itt voltaképen?

— Meg akart gyónni, hogy ő is áldozhassék holnap a mi elsőáldozóinkkal.

— No de ilyet! — méltatlankodott Babóczay. — Hogy is jutott az eszébe! Hiszen igaz, hogy egyszer volt szó a dologról közöttünk, de akkor határozottan megmondtam neki, hogy ráér áldozni, ha majd nagyobb lesz.

Ignácia nővér nagyon csendesesen és nagyon szelíden ezt felelte:

— Bocsásson meg, igazgató úr, nem kicsi az áldozáshoz az a gyermek, aki annyira vágyik utána s olyan komolyan törekszik hozzájutni még áldozatok árán is, mint az ön leánykája.

— Bizonyosan az a Molnár Bözsi beszélte tele a fejét...

— Valóban ő volt a segítségére. S egyenesen megható, hogy Marietta milyen igyekezettel készült kis játszópajtásának útmutatása mellett az első szentáldozásra.

— Ami a tudásából még hiányzott, azt pótoltam; elkészült itt szépen a szentgyónásra is. Engedje meg hát, igazgató úr, hogy leánykájának szószólója legyek s arra kérjem: ne tartsa vissza az Úr Jézustól! Egyezzek bele, hogy holnap beállhasson ő

is a mi kis elsőáldozóink sorába. Higgye el, a kegyelmek gyermeke az, aki így vágyik az Úr Jézus után!

— No és ez a szökés a nagynénje mellől...

— Tessék elhinni, meggondolatlanság volt az, nem rosszaság. Különben gyónási előkészülete folyamán teljesen tisztába jött azzal, hogy ilyet nem lett volna szabad tennie, és kész is illően bocsánatot kérni érte.

Ignácia nővér észrevette, hogy nem beszélt hiába, hogy vendége enyhülni kezd. Így folytatta:

— No megyek is Mariettáért; ne utasítsa vissza a kérését! Nem lehet annak a szegény gyermeknek ilyen szomorúságot szenvednie...

Rövid idő múlva visszatért a leánykával, aki kissé zavart arccal, de azért bátran állott édesapja elé:

— Apukám, kérlek, ne haragudjál rám!

Aztán hirtelen forrón átölelte a nyakát s a többi már könnyek közt suttogta:

— Engedd meg, hogy holnap áldozhassak!

— Jól van, jól — mondta apja elérzékenyedve. — De hiszen fátyolod, koszorúd sincsen!

— Ó, az a legkevesebb! — jött azonnal segítségül a kedves nővér. — Fehér ruhácskád ugye van?

— Van — felelte Marietta.

— No hát abba öltözől holnap, fátyolt, koszorút majd teszünk mi itt a fejedre. Úgyis itt kell lenned valamivel korábban, hogy a főtisztelendő úr szentmise előtt még meggyóntathasson — s így lesz idő arra is, hogy felékesítsünk szépen — édesanyád helyett. Ő bizonynal boldogan néz majd rád a mennyországból!

Másnap reggel kézenfogva mentek a templomba ketten: Babóczay meg a fehér ruhás kislánya. Nem sokat beszéltek; mindkettőnek nagyon tele volt a szíve. Mariettát úgy fűtötte az öröm és az izgalom, hogy egyre gyorsabban ment volna...

Amint beértek a templomba, el is engedte hirtelen édesapja kezét és sietett, sietett előre a szentély korlátjához. Ott térdre borult, ránézett az oltárszekrénykére, s kitört belőle az ujjongó öröm:

Jézuskám — itt vagyok én is!

Aztán elvégezte szentgyónását — s a többi olyan volt, mint egy gyönyörűség szép álmom. Ott állt ő is a sok fehérbe öltö-

zött, fátyolos leányka között, várva szívének Királyát...

És a nagy Úr, a végtelen fölségű Isten teljesítette hő vágyát: lakást vett az ő szegény kis gyermekszívében.

A szentmise után aztán ott maradhatott a többiekkel az ünnepi reggelen is. Sőt Ignácia nővér meghívására az egész napot a zárdában töltötte a vidám gyermeksereg körében.

Ó, mennyi mesélnivalója volt, amikor este hazaérkezett! Odahúzódott édesapja mellé és csacsogott neki, csacsogott...

Később komolyabbra fordult a szó: Elmondta becsületesen, hogy a kedves nővérnek egy cseppet sem tetszett az, hogy ő úgy titkolódzott édesapja előtt, s azt mondta, hogy ilyesminek soha többé nem szabad történnie.

— Hát kérlek, édes apukám, bocsásd meg, és ne haragudjál érte rám.

— Megbocsátom, kislányom, de ígérd meg, hogy ezentúl mindig egészen nyílt és őszinte szívű leszel.

— Megígérem. Sőt hogy bebizonyítsam, hogy csakugyan úgy lesz, mindjárt súgok is neked valami nagyon szépet!

— Tudod, ma délután másodszor is elmentünk a templomba; úgy mondta a ked-

ves nővér, hogy litánia lesz. Aztán a főtisztelendő úr megint nagyon szép beszédet tartott nekünk, és azt mondta, hogy az Úr Jézust soha el ne engedjük a szívünkben. És hogy beszélgessünk vele sokszor, egészen úgy, mint ahogy legkedvesebb hozzátartozóinkkal szoktunk. Hát én ezt mindjárt meg is tettem. Még ott a templomban. Sokat beszéltem neki rólad... és beszéltem az anyukámról is, aki már a mennyországban van. Ekkor ezt súgta szívemben az Úr Jézus: Vidd el apusnak anyus csókját! Hadd csókoljalak hát meg! — fonta két kis karját apja nyaka köré. Ezt az Úr Jézus küldi — anyukától!

Babóczay szótlanul ölelte magához a gyermeket s szemében megjelent egy mélyről feltörő, meleg könnycsepp. Valami csodálatos enyhülést érzett. Megérezte végre, hogy az ő drága jó felesége az övék most is, csakúgy, mint régen!

Leánykája pedig folytatta a mondani-valóját.

— Tudod, beláttam azt is, hogy milyen nagy hibát követtem el tegnap, amikor elszöktem Blanka néni mellől s őt annyira megijesztettem. Meg is ígértem az Úr Jézusnak, hogy szépen bocsánatot fogok tőle kérni ezért. Hogyan lehetne ezt legjobban megcsinálni?

— Úgy, hogy elmegyünk holnap hozzá látogatóba és megkérjük együtt, hogy bocsásson meg neked s ne tartson engedetlen és hálátlan gyermeknek.

— Jó lesz; így nagyon jó lesz. Milyen drága jó apukám is vagy te nekem! — csókolt Marietta hálásan kezét. — Így hát jó éjtszakát kívánok; rendben van minden, nyugodtan mehetek aludni. Ó hidd el, apukám: a Jézuskával a szívemben én vagyok a legboldogabb gyermek a világon!

